

На основу члана. 104. став 1. алинеја 8. Закона о здравственом осигурању («Службене новине Федерације БиХ», бр. 30/97, 07/02, 70/08, 48/11 и 36/18), члана 3. Правилника о обрачуна средстава у здравству, («Службене новине Федерације БиХ», број: 26/03 и 43/04), Управни одбор Завода здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ, на 108. сједници, одржаној дана, 22.07.2021.године, доноси:

ОДЛУКУ

О усвајању Обрачуна средстава у здравству Федерације БиХ, за 2020. годину

I

Усваја се Обрачун средстава у здравству Федерације БиХ за 2020. годину.

II

Одлука са Обрачуном средстава у здравству Федерације БиХ за 2020.годину, доставит ће се на разматрање и усвајање Влади и Парламенту Федерације БиХ, путем Федералног министарства здравства.

III

За извршење ове Одлуке обвезује се директор Завода здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ;

IV

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења;

Број: 02/IV-01-1- 2420-1/21
Сарајево, 22.07.2021.године

Председник Управног одбора
Снежана Боднарук дипл.прав.

**Завод здравственог осигурања и реосигурања
Федерације Босне и Херцеговине**

**Обрачун средстава у здравству у
Федерацији Босне и Херцеговине за 2020. годину**

Сарајево, јули 2021. године

ПРЕДГОВОР

Сагласно надлежностима утврђеним Законом о здравственом осигурању и Правилником о обрачуну средстава у здравству, Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације Босне и Херцеговине израдио је Обрачун средстава у здравству Федерације Босне и Херцеговине, за 2020. годину.

У овом обрачуну презентирани су консолидовани подаци о оствареним средствима и потрошњи у здравственом сектору Федерације БиХ, а који укључују податке о оствареним и утрошеним средствима у заводима здравственог осигурања и здравственим установама у јавном и приватном сектору у 2020. години са упоредним подацима за 2019. годину.

Поред података и показатеља о пословању здравственог сектора у 2020. години, обухваћени су и кључни здравствено-финансијски индикатори за период од 2008-2020. године који омогућавају цјеловито сагледавање постојећег стања у здравству Федерације БиХ, те пројекцију и планирање даљег развоја здравства на нивоу Федерације БиХ и сваког кантона понаособ.

Презентирани и анализирани подаци и показатељи о стању и пословању здравственог сектора, надлежним органима власти могу служити као основа за утврђивање здравствене политике у Федерацији БиХ, а другим корисницима и широј јавности пружају се значајне информације о токовима "здравственог новца" које издвајају грађани за здравствену заштиту, те проблемима са којима се суочавају институције у области здравства у обезбјеђивању права грађана на здравствену заштиту.

Директорка
Доц.др.сц.Влатка Мартиновић, др.мед., с.р.

Садржај

1. Увод.....	1
2. Циљеви Обрачуна средстава у здравству.....	3
3. Методологија израде Обрачуна средстава у здравству.....	5
4. Опште карактеристике стања у здравству, према подацима из Обрачуна средстава за 2020. годину.....	6
5. Обрачун средстава у здравству за 2020. годину	19
5.1. Укупно остварена средства у здравству ФБиХ у 2020. години.....	20
5.2. Укупна потрошња у здравству Федерације БиХ у 2020. години	25
5.3. Финансијско стање здравственог сектора у 2020. години.....	31
6. Сажетак.....	39
7. Закључци и препоруке.....	48
8. Прилози.....	52
9. Табеле за објављивање.....	53

1. Увод

Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ (у даљем тексту: Федерални завод осигурања и реосигурања) је, сагласно одредбама Закона о здравственом осигурању ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 30/97, 07/02, 70/08, 48/11 и 36/18) и одредбама Правилника о обрачуна средстава у здравству ("Службене новине Федерације БиХ" бр. 26/03 и 43/04), израдио Обрачун средстава у здравству у Федерацији Босне и Херцеговине за 2020. годину (у даљем тексту: Обрачун средстава у здравству).

У Обрачуну средстава у здравству исказани су консолидовани подаци о укупно оствареним и утрошеним средствима у здравственом сектору Федерације БиХ у 2020. години са упоредним подацима за 2019. годину.

У укупно оствареним средствима, посебно су приказани подаци о оствареним средствима из обавезног здравственог осигурања и средствима оствареним изван обавезног здравственог осигурања у здравственим установама у јавном и приватном сектору.

Консолидовани обрачун средстава у здравству за ниво Федерације БиХ је урађен на основу обрачуна средстава у здравству кантона у Федерацији БиХ, те обрачуна средстава за Федерални завод осигурања и реосигурања и федералних здравствених установа јавно-здравствене дјелатности.

Обрачуне средстава у здравству на нивоу кантона израдили су кантонални заводи здравственог осигурања. Обрачуни средстава у здравству за ниво кантона садрже консолидоване податке о оствареним и утрошеним средствима у кантоналним заводима здравственог осигурања и у здравственим установама у јавном и приватном сектору.

Поред података о оствареним и утрошеним средствима у здравственом сектору, приказани су и подаци о броју осигураника и осигураних лица по категоријама осигурања, показатељи о исказаном финансијском резултату, инвестиционим улагањима, стању сталних средстава, броју и структури запослених, а од 2013. године укључени су и подаци о броју дана боловања по кључним основама. У вези укупног броја дана боловања потребно је напоменути да исти дају само оквирну слику обзиром да се подаци о боловању до 42 дана, који иначе падају на терет послодавца, тешко прикупљају, односно ове евиденције се не воде од стране скоро свих послодаваца, па подаци о укупном броју дана боловања нису потпуни.

Према подацима из Обрачуна изводе се и у посебном прегледу исказују основни здравствено-финансијски индикатори који од значаја не само за Федерацију БиХ, него служе за праћење и компарацију са истим међународним индикаторима, а посебно са земљама Европске уније.

Основни здравствено-финансијски индикатори се усклађују са индикаторима утврђеним у Националним здравственим рачунима (НХА). У овом обрачуну су исказани слиједећи здравствено-финансијски индикатори:

- укупна здравствена потрошња као % ГДП;
- укупна здравствена потрошња по становнику;
- потрошња на терет средстава обавезног здравственог осигурања као % укупне здравствене потрошње;
- просјечна потрошња на терет средстава обавезног здравственог осигурања по осигураном лицу;

- потрошња у јавном сектору као % укупне здравствене потрошње;
- болничка потрошња као % укупне здравствене потрошње;
- фармацеутска потрошња као % укупне здравствене потрошње;
- фармацеутска потрошња по осигураном лицу и становнику;
- плаће и друга лична примања у здравственим установама као % укупне здравствене потрошње;
- амортизација као % укупне здравствене потрошње;
- трошкови пословања Федералног и кантоналних завода здравственог осигурања као % укупне здравствене потрошње и др.

У складу са упутством за израду Обрачуна средстава у здравству Федерације БиХ за 2020. годину, рок за израду овог документа је 31.05.2021. године.

Међутим, епидемија вируса корона и у 2021. години довела је до тога да су у појединим кантоналним заводима здравственог осигурања кантонални координатори, који раде на пословима израде Обрачуна средстава у здравству за 2020. годину, били на боловању, што је посљедишно довело до кашњења Обрачуна за 2020. годину за ниво кантона. Такођер, приватни сектор у здравству је са закашњењем достављао кантоналним заводима здравственог осигурања податке за 2020. годину што је кантоналним координаторима додатно продужило вријеме за контролу достављених података и израду Обрачуна за 2020. годину за ниво кантона.

Због претходно наведених објективних чињеница и разлога, Обрачун средстава у здравству на нивоу Федерације БиХ за 2020. годину сачињен је са закашњењем.

Циљ је, сваке године, да овај документ буде што тачнији и потпунији подацима, посебно подацима приватног сектора чији обухват Обрачуном никада није био 100% јер, и поред прописане законске обавезе, дио приватног сектора не доставља комплетне податке или их уопште не доставља.

Обрачун средстава у здравству Федерације БиХ је значајан документ који, између осталог, служи као квалитетна полазна основа за доношење здравствених политика на нивоу кантона и Федерације БиХ, служи за израду разних анализа у здравству кантона и Федерације БиХ, представља основ за израчун паушала по земљама са којима Босна и Херцеговина има закључене уговоре, тј. споразуме о социјалном осигурању по ком основу сви заводи здравственог осигурања у Федерацији БиХ остварују значајне приходе од ино органа итд.

2. Циљеви Обрачуна средстава у здравству

Израда Обрачуна средстава у здравству има за циљ да:

- презентира свеобухватне статистичке податаке и показатеље о стању у здравственом сектору Федерације БиХ, који ће служити као основа за утврђивање и провођење здравствене политике у области здравствене заштите становништва у Федерацији БиХ, односно у области здравственог осигурања, као и за доношење одлука у органима власти у Федерацији БиХ, у кантонима, органима управљања у федералном и кантоналним заводима здравственог осигурања, здравственим установама и другим институцијама;
- обезбједи транспарентност у свим токовима прикупљања и кориштења средстава за здравствену заштиту као основе за постизање правичности, одрживости и ефикасности система здравствене заштите и система здравственог осигурања;
- осигура правовремено, истинито и потпуно информисање јавности о стању у области здравства и здравственог осигурања.

Поред наведених генералних циљева, подаци из Обрачуна средстава у здравству служе као основа за утврђивање висине паушалних накнада у провођењу међународних споразума о социјалном осигурању, те као основа за израду Националних здравствених рачуна за Федерацију БиХ (у даљем тексту: НХА). Због тога је веома важно да се Обрачуном обухвате подаци из свих установа у здравственом сектору укључујући и приватни сектор.

У Смјерницама за развој НХА у БиХ (у даљем тексту: Смјернице), које су сачињене у оквиру Пројекта "Реформа јавног здравства" финансираног од ЕУ у периоду 2012-2013. године, посебном одредбом је прописано да ће већ од 2014. године извјештавање НХА бити редовна статистичка обавеза свих европских држава.

Према Смјерницама, НХА за БиХ се састоји од националних здравствених рачуна ентитета ФБиХ и РС, те Брчко Дистрикта, а у прикупљању података и изради учествују надлежне институције БиХ, ФБиХ, РС и Брчко Дистрикта (МЦП БиХ, Агенција за лијекова и медицинска средства БиХ, ентитетске агенције за статистику, ентитетска министарства финансија, ентитетска министарства здравства, ентитетски заводи здравственог осигурања, заводи/институт за јавно здравство, заводи за статистику и завод за програмирање.

Смјерницама је дефинисана процедура прикупљања и дисеминације података за ентитете и Брчко Дистрикт. Министарство цивилних послова БиХ и Агенција за статистику БиХ обједињују податке о НХА ентитета и Брчко дистрикта и компилирају податке у НХА за ниво БиХ. НХА за БиХ се, у дефинисаним роковима, обавезно доставља Еуростату и Свјетској здравственој организацији, а на властити захтјев и осталим међународним организацијама (MMF, Svjetska banka, EIB, EBRD и др.), које податке из НХА користе као једини валидан извор података за област здравства једне државе.

Извјештавање НХА је у земљама чланицама ЕУ регулирано посебним прописима из подручја статистике јавног здравства (EU Official Journal, 31.12.2008 354/77) којима се прописује правни оквир за подручје здравствене статистике.

Од успоставе оквира за израду и израде Обрачуна средстава у здравству у Федерацији БиХ, као континуиран проблем јесте непотпун обухват приватног сектора подацима о оствареним приходима и исказаним расходима, што се негативно одражава на квалитет укупних података о приходима и расходима на нивоу сектора здравства у Федерацији БиХ.

С тим у вези, потребно је истаћи да је Законом о евиденцијама у здравству ФБиХ ("Сл.новине ФБиХ" бр.37/12) прописана врста, садржај и начин вођења евиденција у области здравства које су у обавези водити здравствене установе у јавном и приватном сектору, заводи здравственог осигурања у ФБиХ, те друга правна и физичка лица која у оквиру обављања своје дјелатности обављају и послове у вези са здравственим осигурањем у складу са Законом о здравственом осигурању ФБиХ. Законом о евиденцијама у здравству је такођер прописано да надзор над провођењем овог закона, као и прописа донесених на основу овог закона врши надлежне институције у ФБиХ.

Имајући у виду наведене законске обавезе, за очекивати је у наредном периоду више одговорности од стране здравствених установа у јавном и приватном сектору по питању вођења здравствених евиденција и доставе података, али и од надлежних институција по питању контроле и подузимања мјера за оне установе које те прописе не поштују. Уколико у супротном не буде позитивних ефеката у смислу доставе потпуних и тачних података од приватног здравственог сектора у Федерацији БиХ потребно је о истом извјестити надлежне институције.

Подаци из Обрачуна средстава у здравству Федерације БиХ имају вишеструку важност и служе:

- код утврђивања паушалних накнада трошкова здравствене заштите по међудржавним уговорима о социјалном осигурању. Пошто кроз овај Обрачун није у цјелости обухваћен приватни сектор јер 9% приватног сектора није доставило податке, висина остварених средстава и потрошња у приватном сектору је исказана у мањем износу од стварног, а то ће се неминовно одразити на висини просјечне потрошње по осигураном лицу што је основица за обрачун паушалних накнада и по том основу ће бити оштећени кантонални заводи здравственог осигурања за дио прихода које остварују од паушалних накнада од ино-носиоца осигурања
- као основа за утврђивање вриједности бода за примјену Тарифе здравствених услуга, као и израду програма здравствене заштите у сврху уговарања између надлежних завода здравственог осигурања и здравствених установа
- код израде калкулација и висине цијена здравствених услуга из обавезног здравственог осигурања
- за израду Националних здравствених рачуна (ННА) Федерације БиХ, чија израда је прописана Смјерницама за развој ННА у БиХ, сагласно прописима ЕУ којима се регулира правни оквир за подручје здравствене статистике
- за мониторинг и евалуацију у здравству Федерације БиХ које користи ресорно Федерално министарство здравства на основу индикатора који се изводе из података презентираних у Обрачуну. Међутим, Федерално министарство здравства неће бити у могућности да, на бази непотпуних података узрокованих недостављањем података од здравствених установа у приватном сектору, изврши адекватну оцјену и анализу стања у здравству ФБиХ у сврху утврђивања одговарајуће здравствене политике у ФБиХ
- за анализу стања у здравству кантона, као и Федерације БиХ у цјелини
- за израду података за ЕСПРОСС пројекат у којем, поред осталих, учествује и Завод здравственог осигурања и реосигурања ФБиХ
- као извор података у циљу давања одговора на бројне упите од стране међународних и свјетских здравствених и финансијских организација (WHO, IMF, WB, EIB, EBRD), као и од стране домаћих медија, разних удружења пацијената, итд.

3. Методологија израде Обрачуна средстава у здравству

Начин прикупљања, обраде података и израде Обрачуна средстава у здравству прописани су Правилником о обрачуна средстава у здравству ("Сл. новине Федерације БиХ", број: 26/03 и 43/04). Овим Правилником прописан је садржај података и извјештаја о обрачуна средстава у здравству, рокови за прикупљање и обраду података, састављање обрачуна и извјештаја о обрачуна средстава, рокови за израду и доставу Обрачуна надлежним институцијама Федерације БиХ на разматрање и усвајање.

Сви подаци на основу којих се саставља Обрачун средстава у здравству, исказују се на прописаним јединственим обрасцима. На сваком обрасцу је назначен извор података као и име лица за унос података.

На основу Правилника о обрачуна средстава у здравству, директор Федералног завода осигурања и реосигурања доноси за сваку годину посебно Упутство којим се прописује начин уноса података у обрасце и њихова обрада, те начин састављања обрачуна.

Упутство за израду обрачуна се благовремено, а најдаље до израде годишњег обрачуна за годину за коју се саставља и обрачун средстава у здравству, доставља кантоналним заводима здравственог осигурања, а кантонални заводи здравственог осигурања свим здравственим установама јавним и приватним на подручју кантона којем припада и кантонални завод здравственог осигурања.

Кантонални заводи здравственог осигурања прикупљају податке од свих здравствених установа у јавном и приватном сектору на подручју тог кантона и заједно са подацима из завода здравственог осигурања израђују консолидовани обрачун средстава у здравству за ниво кантона.

Консолидовани обрачун средстава у здравству за ниво Федерације БиХ саставља Федерални завод осигурања и реосигурања на основу: појединачних обрачуна средстава свих кантона, обрачуна Федералног завода осигурања и реосигурања и обрачуна федералних јавно-здравствених установа.

Федерални завод осигурања и реосигурања, прије израде консолидованог обрачуна за ниво Федерације БиХ, врши рачунску контролу и провјеру података исказаних у консолидованим обрачунима за ниво кантона на основу увида у изворне податке које достављају здравствене установе, а у случају уочених грешки или нелогичности у исказаним подацима, врши исправку како би се обезбиједили тачни и поуздани подаци који се исказују у консолидованом обрачуна за ниво Федерације БиХ. О извршеним исправкама обавјештава кантоналне заводе здравственог осигурања ради усаглашавања података.

Иако се Обрачун средстава у здравству сачињава од 2002. године, још увијек се уочава одређени број грешака у обрачунима на нивоу кантона из разлога што поједини кантони немају у континуитету обучене кадрове за израду консолидованих обрачуна на нивоу кантона, понекад се мијењају лица која раде на овим пословима, а генерално се може констатирати да посебно од стране приватног сектора у здравству Федерације БиХ нема озбиљног приступа у изради овог документа и поред чињенице да се кроз Обрачун презентирају најзначајнији подаци о пословању здравственог сектора.

Обрачун средстава у здравству усваја Управни одбор Федералног завода осигурања и реосигурања, а након тога се, путем Федералног министарства здравства, доставља Влади и Парламенту Федерације БиХ на разматрање и усвајање.

Основни подаци из Обрачуна средстава у здравству, а који се односе на изворне приходе и потрошњу здравственог новца као и обухват становништва осигурањем по категоријама осигурања, након усвајања на Парламенту Федерације БиХ, се објављују као званични подаци и исти служе као основа за обрачун паушала по међународним споразумима о социјалном осигурању.

4. Опште карактеристике стања у здравству, према подацима из Обрачуна средстава за 2020. годину

Пословање здравственог сектора Федерације БиХ, као цјелине, у 2020. години одвијало се у отежаним условима због епидемије вируса корона. Владе разних нивоа власти у Федерацији БиХ су, у складу са својим надлежностима, доносиле разне економске и здравствене мјере у циљу сузбијања даљег ширења епидемије и стабилизације економије и здравственог сектора.

У том смислу, потребно је навести да је Парламент Федерације БиХ усвојио Закон о ублажавању негативних економских посљедица („Сл. новине Федерације БиХ“, бр.28/12) којим је предвиђено субвенционирање доприноса за обавезна осигурања, обустава обрачуна и плаћања камата на јавне приходе, укидање обавеза плаћања аконтације пореза на добит, укидање обавеза плаћања пореза на доходак од самосталне дјелатности, прекидање принудне наплате, успостава Гаранцијског фонда итд. Такође, привредни субјекти у Федерацији БиХ су били погођени пандемијом, посебно угоститељски и туристички сектор, производња, трговина и др., као и буџети разних нивоа власти у Федерацији БиХ који су остварили приходе у 2020. години у мањем износу у односу на претходну годину.

Тако 2020. годину карактеришу пад бројних економских показатеља у Федерацији БиХ, од чега је значајно споменути раст стопе незапослености, пад стопе БПД-а Федерације БиХ, смањење потрошње привреде и грађана, мање остварење јавних прихода у односу на претходну годину, мање остварење прихода од доприноса за обавезно здравствено осигурање посматрано збирно на нивоу Федерације БиХ, пад и губици прихода од извоза роба и услуга, повећање задужености буџета у циљу финансирања текуће потрошње, итд.

Пандемија вируса је, такође, довела до отежаног прикупљања података за Обрачун средстава у здравству за 2020. годину, самим тим и нужног пролонгирања израде овог документа, с обзиром да су здравствене установе, посебно из приватног сектора, касиле са доставом података. Такође, координатори из појединих кантоналних завода здравственог осигурања, задужени за израду Обрачуна средстава за 2020. годину за ниво кантона, су били на боловању, односно изолацији због вируса корона. То је, посљедично, довело до објективног кашњења и пролонгирања израде овог документа за ниво Федерације БиХ.

Као позитивну чињеницу потребно је истаћи да је Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ креирао, користећи искључиво властите капацитете, и ставио у употребу нови софтвер за израду Обрачуна средстава за 2020. годину који је кориштен приликом израде овог документа и који је, у сарадњи са кантоналним заводима здравственог осигурања, редовно дограђиван и усавршаван. Циљ овог софтвера је да олакша кантоналним заводима здравственог осигурања израду Обрачуна средстава за ниво кантона и за ниво Федерације БиХ, и исти ће се сваке године надограђивати како би се постигло његово оптимално кориштење од стране свих завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ.

Систем здравствене заштите и здравственог осигурања у Федерацији БиХ је, у складу са Уставом Федерације БиХ и законским прописима донешеним на основу Устава, конципиран на принципима подијељене надлежности између федералне и кантоналних власти.

У складу са одредбама Закона о здравственој заштити („Сл. новине Федерације БиХ“, бр. 46/10 и 75/13) и Закона о здравственом осигурању („Сл. новине Федерације БиХ“, бр. 30/97, 07/02, 70/08, 48/11 и 36/18), те других аката донесених на основу ових закона, у надлежности федералне власти је да утврђује политику и доноси законе, а кантонална власт проводи законе и утврђује, односно усклађује здравствену политику кантона са политиком на нивоу Федерације БиХ.

Иако је по Закону о здравственом осигурању систем обавезног здравственог осигурања заснован на начелима солидарности и узајамности, а Законом о здравственој заштити гарантирана једнака права на здравствену заштиту свим осигураним лицима у Федерацији БиХ, права осигураних лица на здравствену заштиту и друга права која проистичу из основа обавезног здравственог осигурања су по кантонима неуједначена, а што је највећим дијелом узроковано високим степеном децентрализације здравственог система у Федерацији БиХ.

Осигурана лица у свим кантонима не остварују једнака права из обавезног здравственог осигурања, нити имају једнакоправан и доступан приступ свим нивоима здравствене заштите и одговарајућим здравственим установама, посебно по питању остваривања права на услуге из области терцијарне здравствене заштите.

Неједнакост у приступу осигураних лица здравственој заштити у Федерацији БиХ је дјелимично умањена успоставом и функционирањем федералног фонда солидарности, међутим, због недостатка финансијских средстава и даље сва осигурана лица немају једнак приступ здравственој заштити. Права из обавезног здравственог осигурања утврђена су Одлуком о утврђивању основног пакета здравствених права (у даљем тексту: Одлука о основном пакету) коју је донио Парламент Федерације БиХ у 2009. години ("Сл. новине Федерације БиХ" број: 21/09). Ова Одлука до данас није у потпуности примјењена у свим кантонима из разлога што је истом, поред прописаних права на здравствену заштиту и других права из обавезног здравственог осигурања, прописан и низ увјета које је потребно испунити за њену provedбу у цјелини, а односе се на слиједеће:

- уједначавање минималних основица и стопа доприноса за све категорије осигураника у свим кантонима (у надлежности органа власти у кантонима);
- усклађивање листе лијекова на рецепт у свим кантонима са позитивном листом лијекова утврђеној на нивоу Федерације БиХ (у надлежности органа власти у кантонима);
- усклађивање листе ортопедских и других медицинских помагала у свим кантонима са истом утврђеној на нивоу Федерације БиХ (у надлежности органа власти у кантонима);
- усклађивање максималног непосредног учешћа осигураних лица у трошковима здравствене заштите у свим кантонима са Одлуком о максималним износима утврђеним на нивоу Федерације БиХ (у надлежности органа власти у кантонима);
- имплементација Јединствене методологије којом се ближе утврђују критерији и мјерила за закључивање уговора о пружању услуга здравствене заштите између здравствених установа и надлежног завода здравственог осигурања (у даљем тексту: Јединствена методологија);
- осигурање недостатних средстава за финансирање основног пакета здравствених права у свим кантонима (из буџета Федерације БиХ, кантона и опћина);
- доношење Одлуке о једнакоправном финансирању недостајућег дијела финансијских средстава по кантонима за провођење основног пакета здравствених права (у надлежности Владе Федерације БиХ, на приједлог федералног министра здравства).

На основу расположивих информација до краја 2020. године нису уједначене минималне стопе и основице у свим кантонима, као ни листе лијекова на рецепт у кантонима са Листом лијекова на нивоу Федерације БиХ.

Усклађивање максималног непосредног учешћа осигураних лица у трошковима здравствене заштите (у даљем тексту: партиципација) са Одлуком о максималним износима утврђеним на нивоу Федерације БиХ, није прихваћено од стране свих кантона. Неки кантони су умјесто партиципације увели премију осигурања коју плаћају осигурана лица, односно уплатом премије на почетку године осигурана лица се ослобађају плаћања партиципације приликом кориштења здравствене заштите, без

обзира које услуге и у којем обиму користе у току године за коју је извршена уплата премије.

Кантони који су увели премију умјесто партиципације сматрају да се премијом осигуравају иста средства која би се остварила и партиципацијом с тим што су административни трошкови око наплате премије знатно мањи и на тај начин се остварују уштеде, а поред тога се осигурава и већи степен солидарности, а што представља један од основних принципа на којима је базиран постојећи систем обавезног здравственог осигурања.

Јединствена методологија којом се ближе утврђују критерији и мјерила за закључивање уговора о пружању услуга здравствене заштите између здравствених установа и надлежног завода здравственог осигурања је урађена крајем 2011. године и објављена у "Сл.новинама Федерације БиХ", бр. 34/13, али се иста у потпуности не примјењује у свим кантонима. Измјене и допуне Јединствене методологије објављене су у Сл. новинама Федерације БиХ бр. 11/13.

До краја 2020. године такођер нису реализиране ни активности које се односе на осигурање недостатних средстава из буџета Федерације БиХ, кантона и опћина за финансирање основног пакета здравствених права у свим кантонима, те доношење Одлуке о једнакоправном финансирању недостајућег дијела финансијских средстава по кантонима од стране Владе Федерације БиХ из разлога што се из федералног Буџета нису осигурала средства за ове намјене.

Одлуком о основном пакету здравствених права је такођер, утврђен минимални обим права за неосигурана лица, а сагласно Европској конвенцији о људским правима и слободама коју је наша Држава ратифицирала. За остваривање права на здравствену заштиту неосигураних лица морају се осигурати додатна средства из извора ван обавезног здравственог осигурања по ком питању до сада нису подузимане никакве активности.

Одлуком о основном пакету утврђена су права осигураних лица на здравствену заштиту, као и друга права која се финансирају из обавезног здравственог осигурања. Обим права условљен је највећим дијелом висином средстава која се остварују у обавезном здравственом осигурању, а дијелом и политиком кантона по питању алокације средстава, односно начина финансирања. Начин финансирања здравствене заштите у досадашњем периоду регулисан је кантоналним прописима, а Јединственом методологијом су прописани минимални јединствени основи за уговарање пружања услуга здравствене заштите и финансирања исте.

Уколико би се примјенила Јединствена методологија у свим кантонима то би могло допринијети уједначавању система финансирања, а тиме и уједначавању права осигураних лица на остваривање здравствене заштите.

Осигурана лица, обухват становништва здравственим осигурањем, основице и стопе доприноса

Према подацима о оствареним средствима из обавезног здравственог осигурања у кантонима видне су значајне разлике како у укупном износу тако и просјечно по осигураном лицу.

Просјечни приходи по осигураном лицу у обавезном здравственом осигурању у 2020. години на нивоу Федерације БиХ су износили 707,5 КМ што је исто као у 2019. години, а по кантонима се крећу од 538,7 КМ у Средње-босанском кантону до 1.001,5 КМ у Кантону Сарајево. Овако изражене разлике у остваривању средстава неминовно утичу и на разлике у обиму права на здравствену заштиту.

Једнака права свих осигураних лица у Федерацији БиХ су само дјелимично осигурана кроз програме здравствене заштите која се финансира средствима федералног фонда солидарности, а пошто се из федералног фонда солидарности финансирају само

одређени програми здравствене заштите у које спадају само најсложеније и најскупље здравствене услуге и лијекови, потребно је подузимати мјере којима ће се осигурати једнака или приближно једнака права на свим нивоима здравствене заштите.

У 2020. години у Федерацији БиХ регистрирано је укупно 1.897.880 осигураних лица, од чега 1.301.360 осигураника (носилаца осигурања) или 68,57%, а чланова породица осигураника 596.520 или 31,43%.

Број осигураних лица у 2020. години је у односу на 2019. годину смањен за 1,33% или 25.611 осигураних лица, од чега је повећан број носиоца осигурања за 5.504 или 0,4%, а број чланова породица осигураника покривених здравственим осигурањем смањен је за 31.155 или 5%.

Структура осигураника према категоријама осигурања измијењена је у различитим омјерима у односу на 2019. годину.

Посматрано по категоријама осигураника, у 2020. у односу на 2019. годину смањен је број осигураника у категоријама запослених код послодаваца за 2,4% или њих 12.861 КМ, инвалида и цивилних жртава рата за 1,6% или њих 717, пољопривредника за 7,8% или њих 378, ино осигураника за 0,9% или њих 293, осталих осигураника за 1,5% или њих 218, и лица која сама плаћају допринос за 3,2% или њих 128.

Повећање броја осигураника у 2020. у односу на 2019. годину биљежи се само код пензионера и то за 1,4% или њих 6.089 и код незапослених за 6,4% или њих 14.010.

Према евиденцијама кантоналних завода здравственог осигурања, број запослених код послодаваца пријављених на здравствено осигурање у 2020. у односу на 2019. годину у Федерацији БиХ значајно је смањен и то за 12.861 запослених или 2,4% услед епидемије вируса корона која је имала посебан негативан ефекат и утицај на сва привредна дешавања у Федерацији БиХ од чега посебно на смањење запослености.

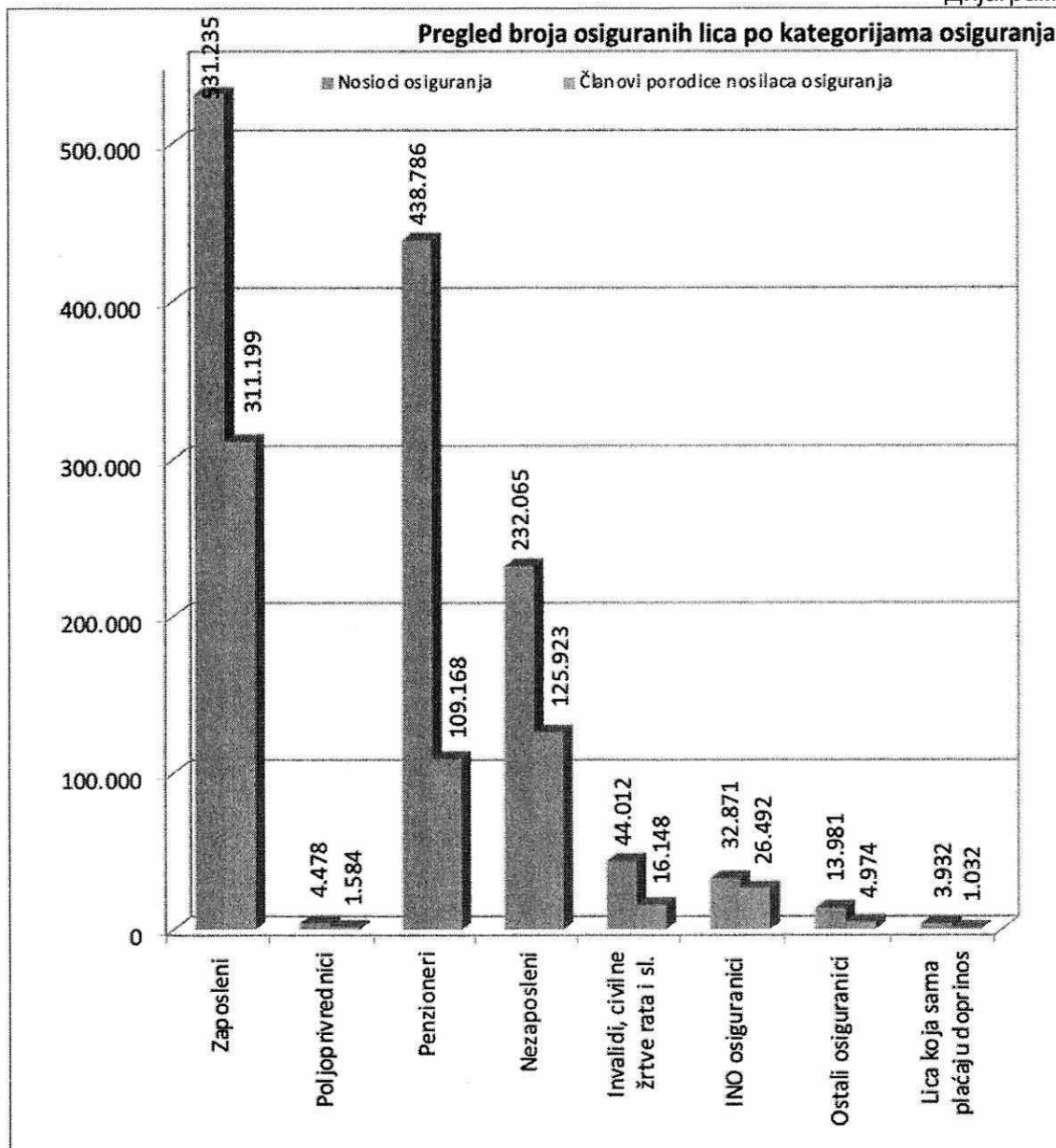
Са аспекта обезбјеђивања прихода од доприноса за обавезно здравствено осигурање изузетно је важно истаћи да ова категорија осигураника обезбјеђује 95,43% укупно остварених средстава од доприноса, а све остале категорије осигураника учествују тек са 4,57%. Пошто у укупном броју осигураника, осигураници запослени код послодаваца учествују са 40,82%, може се закључити да запослени код послодаваца обезбјеђују највећим дијелом средства за здравствену заштиту и свих осталих категорија осигураника.

Повећање броја осигураника у категорији пензионера није се значајније одразило на повећање прихода од доприноса за ове категорије.

Преглед броја осигураника и осигураних лица у 2020. и 2019. години приказан је у Табели бр.2 Прилога.

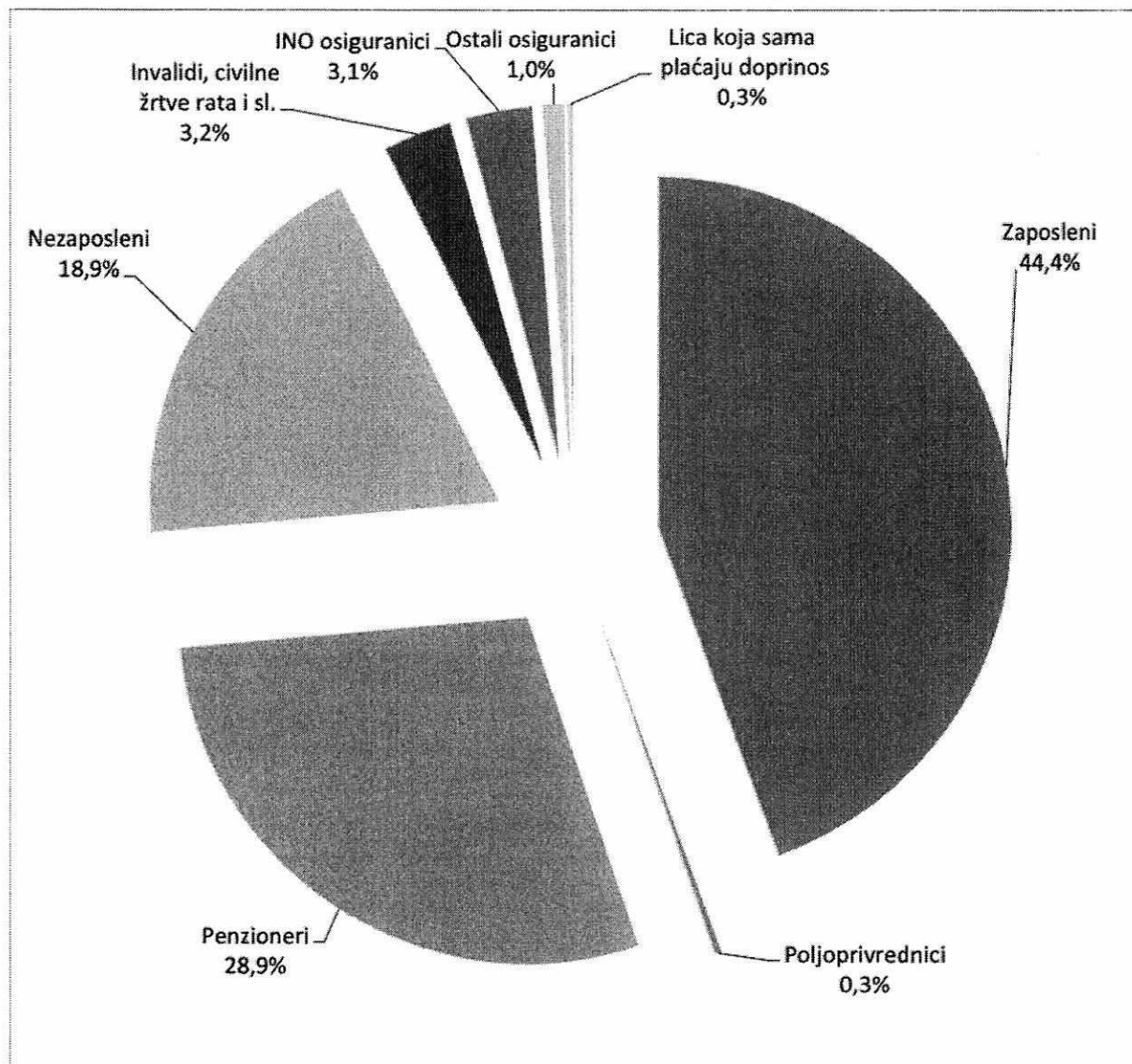
На дијаграму бр. 1 који слиједи приказује се број осигураних лица у 2020. години, по категоријама осигурања.

Дијаграм 1.

Структура осигураника и чланова породице осигураника у укупном броју осигураних лица исказана процентуалним учешћем у 2020. години приказује се на Дијаграму бр.2 који слиједи.

Дијаграм 2.

Здравственим осигурањем на нивоу Федерације БиХ у 2020. години обухваћено је 86,87% становништва, што је смањење за 0,95% у односу на 2019. годину, због смањења броја осигураних лица за 25.611 и смањења броја становника за 5.418.

Обухват здравственим осигурањем, у 2020. години, по појединим кантонима је различит. У свим кантонима, осим Босанско-подрињског и Западно-херцеговачког кантона, исказано је смањење обухвата осигурањем у односу на 2019. годину, што је детаљније приказано у наредној Табели 1.

У табеларном прегледу бр. 1 који слиједи, приказан је број становника, осигураних лица, проценат обухвата становништва осигурањем, по кантонима за 2018., 2019. и 2020. годину.

Табела 1

КАНТОН	БРОЈ СТАНОВНИКА			БРОЈ ОСИГУРАНИХ ЛИЦА			% ОБУХВАТ СТАНОВНИШТВА ЗДРАВСТВЕНИМ ОСИГУРАЊЕМ		
	2018.	2019.	2020.	2018.	2019.	2020.	2018.	2019.	2020.
Унско-сански	269.280	267.874	266.535	192.859	185.340	180.675	71,62	69,19	67,79
Посавски	41.721	41.346	40.959	26.404	25.825	25.429	63,29	62,46	62,08
Тузлански	440.351	438.811	437.607	419.831	408.196	400.715	95,34	93,02	91,57
Зеничко-добојски	359.350	358.292	357.275	337.567	333.918	329.846	93,94	93,20	92,32
Босанско-подрињски	23.290	23.041	22.778	23.893	25.063	24.903	102,59	108,78	109,33
Средње-босански	250.825	249.879	249.062	210.945	208.231	205.021	84,10	83,33	82,32
Херцеговачко-неретвански	217.765	216.970	216.248	185.409	182.954	181.407	85,14	84,32	83,89
Западно-херцеговачки	93.529	93.385	93.213	81.220	81.239	81.419	86,84	86,99	87,35
Сарајево	419.414	420.496	421.555	428.051	427.269	423.779	102,06	101,61	100,53
Кантон 10	80.708	80.004	79.448	46.270	45.456	44.686	57,33	56,82	56,25
Укупно	2.196.233	2.190.098	2.184.680	1.952.449	1.923.491	1.897.880	88,90	87,83	86,87

Проценат обухвата становништва здравственим осигурањем се рачуна као однос броја осигураних лица (подаци кантоналних завода здравственог осигурања) и броја становника (подаци Федералног завода за статистику) и уобичајено се, претходних година, кретао испод 100% обухвата тј. до максималних 100% обухвата.

У Босанско-подрињском кантону и у Кантону Сарајево у 2020., као и у периоду 2016-2019. година, евидентан је већи број осигураних лица у односу на број становника, због чега је обухват становништва здравственим осигурањем већи од 100%, тј. већи је број осигураних лица од броја становника у наведеним кантонима.

Разлог овоме је што је Федерални завод за статистику користио другачији начин процјене броја становника у Федерацији БиХ. Кориштен је тзв. концепт „уобичајеног становништва“ који се користио приликом Пописа становништва, домаћинства и станова у БиХ из 2013. године, а по којем се особа сматра становником оног мјеста у којем сама или са члановима свог домаћинства, проводи највећи дио свог времена, односно дневни одмор, независно од тога гдје има пријављено пребивалиште.

Поред наведеног, евидентна је флукуација становништва из једног кантона у други кантон, а нарочито према Кантону Сарајево због доступности здравствене заштите, нарочито терцијарног нивоа, и већег обима права на поједине видове здравствене заштите (лијекови на рецепт, ортопедска помагала и др.).

Број становника у Федерацији БиХ је у 2020. години мањи за 5.418 или 0,25% у односу на 2019. годину, а смањен је и број осигураних лица и то за 25.611 или 1,33%.

Што се тиче основице и стопе доприноса за обавезно здравствено осигурање, исте нису уједначене по кантонима ни за једну категорију осигураника, осим за запослене код послодаваца.

Законом о доприносима у Федерацији БиХ, основице и стопе доприноса за запослене код послодаваца су утврђене јединствено за Федерацију БиХ. По овом закону допринос за здравствено осигурање обрачунава се на бруто плаћу запосленика по стопи од 16,5% (12,5% на терет запосленика и 4% на терет послодавца). За све остале

категорије осигураника утврђивање основице и стопе доприноса је у надлежности кантоналних власти.

Допринос за здравствено осигурање пензионера уплаћује се по стопи од 1,2% на износ исплаћене пензије у Федерацији БиХ, а у складу са актом Владе Федерације БиХ из 2004. године. Федерални завод ПИО/МИО врши уплату доприноса за све пензионере у Федерацији БиХ по стопи од 1,2%.

За све остале категорије осигураника основице и стопе доприноса за здравствено осигурање по кантонима су различито утврђене.

Допринос за незапослене пријављене код служби за запошљавање се по кантонима обрачунава на различит начин, што је детаљније приказано у Табели број 3. Прилога.

Допринос за здравствено осигурање незапослених би требало обрачунавати по истом принципу у свим кантонима из разлога што се средства која остварују кантонални заводи за запошљавање осигуравају из доприноса за осигурање од незапослености под једнаким увјетима у свим кантонима, јер се обрачун доприноса за незапослене врши по истој стопи на плаћу запослених код послодаваца.

Основице и стопе доприноса за остале категорије осигураника су, такођер, неуједначене, а утврђиване су у складу са политиком сваког кантона у зависности од стварног стања у појединим кантонима по основу величине популације, односно учешћа појединих категорија осигураника и чланова породице у укупној структури осигураних лица, броја запослених и висине просјечних плаћа, као и других фактора којима се мјери економска моћ кантона, односно кантоналних завода здравственог осигурања и потребних средстава за здравствену заштиту.

Одлуком о утврђивању основног пакета здравствених права прописана је обавеза за надлежне органе власти у кантонима да усагласе минималне основице и стопе доприноса за здравствено осигурање за оне категорије осигураника које су у надлежности законодавних тијела кантона.

Из презентираних података је видљиво да до краја 2020. године стопе и основице нису усаглашене.

Преглед основица и стопа доприноса, по кантонима, приказан је у Табели број 3. Прилога.

У вези наплативости доприноса може се, генерално, истаћи чињеница да се иста не може осигурати само контролом него је потребно подузимати и мјере принудне наплате за оне обвезнике уплате доприноса за које се установи да не измирују или нередовно измирују своје обавезе.

Здравствена дјелатност у Федерацији БиХ се, сагласно Закону о здравственој заштити, проводи као примарна, специјалистичко-консултативна и болничка здравствена заштита, те дјелатност јавног здравства.

По новом Закону о здравственој заштити, здравствена дјелатност обухвата и комплементарно обављање алтернативне медицине од стране здравствених радника на начин и под условима утврђеним тим законом.

Здравствена дјелатност се проводи у здравственим установама у јавном сектору и у приватној пракси.

Здравствене установе (јавне и приватне) и обухват приватног сектора Обрачуном средстава у здравству Федерације БиХ у 2020. години

У Федерацији БиХ у 2020. години регистроване су сљедеће здравствене установе у јавном сектору:

- 3 универзитетска клиничка центра (Сарајево, Тузла и Мостар);
- 7 кантоналних болница (Бихаћ, Орашје, Зеница, Горажде, Травник, РМЦ Мостар и Ливно);
- 8 опћих болница (Сански Мост, Грачаница, Тешањ, Бугојно; Нова Била, Јајце, Коњиц, Прим др Абдулах Накаш Сарајево);
- 2 специјалне болнице (Психијатријска болница Сарајево и Болница за ТБЦ Травник);
- 4 љечилишта (Бихаћ, Градачац, Фојница, Олово);
- 12 завода за специфичну здравствену заштиту.
- 80 домова здравља, са организационим јединицама;
- 11 завода за јавно здравство (од којих 1 на нивоу Федерације и 10 на нивоу кантона) и
- 1 Завод за трансфузијску медицину Федерације БиХ (Сарајево).

У моменту израде овог документа није био доступан податак о броју ЈУ апотека, са припадајућим организационим дијеловима (депоима) у Федерацији БиХ за 2020. годину, и који се преузима од Федералног завода за јавно здравство.

У приватном сектору пружају се услуге нивоа опће медицине, стоматологије и специјалистичко-консултативне здравствене заштите у амбулантама и поликлиникама.

У приватном власништву су регистроване сљедеће болничке установе, и то специјална болница "Медицал институте Бауер" Тузла, приватна здравствена установа „Плава болница“ Тузла, приватна специјална болница „Др. Солаковић“ Сарајево, и „Центар за срце КМ“ Сарајево.

Према подацима достављеним из кантоналних завода здравственог осигурања, у 2020. години у Федерацији БиХ је евидентирано укупно 1.108 регистрована дјелатника у приватном сектору, што је за 120 дјелатника мање него у 2019. години.

Од 1.180 укупно регистрованих приватних дјелатника у Федерацији БиХ у 2020. години, њих 1.008 је доставило податке за Обрачун средстава у здравству за 2020. годину, односно 91% од укупног броја регистрованих, тј. 100 приватника није доставило податке за 2020. годину.

Тако је у 2020. години забиљежен обухват приватног сектора у Федерацији БиХ од 91% и који је до сада највећи икада забиљежен, док се у претходним годинама кретао од 48% до максимално 84%. Главни разлог овоме је највећи икада забиљежен обухват приватника у Кантону Сарајево који је у 2020. години износио 92%, док је исти нпр. у 2014. години износио тек 43%. Такође, остварење 100%-ног обухвата приватног сектора у појединим кантонима допринијело је исказивању највећег обухвата приватног сектора у Федерацији БиХ.

Нису познати разлози због којих здравствени дјелатници у приватном сектору не достављају податке, посебно због чињенице што је приватни сектор изједначен са јавним здравственим установама, а што подразумева и законске обавезе везане за евиденције и извјештавање које укључују и обавезе за доставу података за Обрачун средстава у здравству.

Од укупног броја регистрованих приватних дјелатника у Федерацији БиХ, податке за 2020. годину није доставило њих 100 или 9%, од којих највећи број од 30 се односи на Кантон Сарајево, 25 се односи на Средње-босански кантон, 21 на Тузлански кантон итд.

Напомињемо да је достављање ових података законска обавеза утврђена Законом о евиденцијама у области здравства („Сл. новине Федерације БиХ“, бр. 37/12). Темељем овог закона донијети су Правилник о облику и садржају основне медицинске документације („Сл. новине Федерације БиХ“, бр. 61/18), Правилник о облику, садржају и начину вођења индивидуалних извјештајних образаца и других помоћних образаца за вођење евиденција („Сл. новине Федерације БиХ“, бр. 61/18), као и Правилник о начину и роковима достављања, као и облику и форми збирних извјештајних образаца („Сл. новине Федерације БиХ“, бр. 61/18). Сагласно члану 6. цитираног закона, здравствене установе и носиоци приватне праксе као и друга правна и физичка лица која у оквиру своје дјелатности обављају послове из области здравства дужни су водити евиденције у складу са овим законом, прописима донесеним на основу овог закона, као и Законом о здравственој заштити („Сл. новине Федерације БиХ“, бр. 46/10). Наведени субјекти сматрају се извјештајним јединицама које су дужне водити и евиденције из области здравственог осигурања и достављати их надлежном заводу за здравствено осигурање у складу са овим законом, прописима донесеним на основу овог закона, као и Законом о здравственој заштити и Законом о здравственом осигурању. Контролу провођења овог закона обављају надлежне здравствене инспекције сагласно чл. 65.-69. цитираног Закона.

Преглед броја здравствених дјелатника у приватном сектору, по кантонима и годинама за период 2018. до 2020. година, приказан је у наредној Табели 2.

Табела 2

р. бр.	КАНТОН	Регистроване приватне здравствене установе			Приватне здравствене установе које су доставиле податке за обрачун			Учешће приватних здравствених установа		
		2018.	2019.	2020.	2018.	2019.	2020.	2018.	2019.	2020.
1.	УНСКО-САНСКИ	122	119	122	111	112	118	91%	94%	97%
2.	ПОСАВСКИ	20	20	23	17	17	19	85%	85%	83%
3.	ТУЗЛАНСКИ	205	219	189	177	193	168	86%	88%	89%
4.	ЗЕНИЧКО-ДОБОЈСКИ	157	155	158	129	138	158	82%	89%	100%
5.	БОСАНСКО-ПОДРИЊСКИ	5	5	5	5	5	5	100%	100%	100%
6.	СРЕДЊЕ-БОСАНСКИ	107	102	96	74	64	71	69%	63%	74%
7.	ХЕРЦЕГОВАЧКО-НЕРЕТВАНСКИ	87	84	84	77	66	72	89%	79%	86%
8.	ЗАПАДНО-ХЕРЦЕГОВАЧКИ	53	52	57	49	50	53	92%	96%	93%
9.	САРАЈЕВО	449	451	354	346	370	324	77%	82%	92%
10.	КАНТОН 10	20	21	20	20	21	20	100%	100%	100%
	УКУПНО	1225	1228	1108	1005	1036	1008	82%	84%	91%

Из података приказаних у Табели 2., видљиво је да је проценат дјелатника у приватном сектору који достављају податке за Обрачун различит по кантонима.

С обзиром да је Обрачун средстава у здравству Федерације БиХ документ у којем се обрађују и исказују разни подаци, то је веома значајно осигурати податке из комплетног приватног сектора, јер се само тако са сигурношћу може утврдити колика је укупна здравствена потрошња и колика су потребна средства да би се осигурала потпуна здравствена заштита.

И поред утврђене законске обавезе и апела упућених приватном сектору, а на основу списка приватних дјелатника који нису доставили податке, може се закључити да се ради о великом броју специјалистичких дјелатности у којима се пружају сложене и скупе здравствене услуге, односно у којима се остварују и значајна средства, а нису обухваћена у укупној здравственој потрошњи. Без потпуних података о раду и пословању здравственог сектора као цјелине, укључујући и приватни сектор, није могуће дати ваљану анализу која може послужити за креирање здравствене политике у Федерацији БиХ, а посебно по питању набавки и уговарања пружања здравствених услуга.

Финансирање здравствене заштите и других права из обавезног здравственог осигурања се по кантонима врши по различитим моделима, а што је условљено висином средстава која остварују заводи здравственог осигурања и здравственом политиком на нивоу кантона.

Законом о здравственом осигурању је прописано да мјерила и критерије за уговарање здравствене заштите утврђује надлежни кантонални орган власти на приједлог кантоналног завода здравственог осигурања, али Одлуком о основном пакету је прописана обавеза доношења Јединствене методологије којом се ближе утврђују критерији и мјерила за уговарање између надлежног завода здравственог осигурања и здравствених установа.

Међутим, уговарање пружања услуга здравствене заштите по Јединственој методологији још увијек се не примјењује у свим кантонима.

Поједини кантонални заводи здравственог осигурања су финансирање здравствене заштите вршили на бази годишњих програма дефинисаних у складу са стандардима и нормативима здравствене заштите, а неки су пружање услуга здравствене заштите уговарали са здравственим установама на основу паушално утврђеног буџета базираног на хисторијском трошку и то по основу рада и материјалних трошкова.

Ниво и обим права осигураних лица, као и доступност и квалитет здравствене заштите је у директној овисности од начина финансирања, те би било нужно успоставити јединствен систем финансирања у циљу уједначавања права осигураних лица на здравствену заштиту на подручју цијеле Федерације БиХ. Заводи здравственог осигурања су у 2020. години закључивали уговоре о пружању здравствених услуга углавном са здравственим установама у јавном сектору.

Са здравственим дјелатницима у приватном сектору кантонални заводи здравственог осигурања углавном су закључивали уговоре највише са приватним апотекама о набавци и издавању лијекова на рецепт, а мањим дијелом поликлиникама у приватном власништву и то за пружање одређених здравствених услуга које се не пружају у здравственим установама у јавном сектору или се пружају неблаговремено, односно са дужим роком чекања.

Цијене здравствених услуга у приватном сектору су у већини случајева веће него цијене из Тарифе здравствених услуга по којима се обрачунавају пружене здравствене услуге на терет обавезног здравственог осигурања. И поред тога број корисника здравствених услуга које се пружају у приватном сектору је у сталном порасту из разлога што је пружање здравствених услуга у приватном сектору брже, једноставније и за пацијента комфорније.

Тарифа здравствених услуга је застарјела и многе здравствене услуге које су у задње вријеме уведене у програме здравствене заштите односно које здравствене установе пружају, нису обухваћене Тарифом.

Крајем 2014. године донешена је нова Номенклатура здравствених услуга која се примјењује од 01.01.2015. године, а именована је радна група за утврђивање Тарифе здравствених услуга по новој Номенклатури. Међутим, Номенклатура услуга здравствене заштите донесена је без утврђеног норматива времена што је један од најзначајнијих елемената за утврђивање цијена здравствених услуга. Од стране Федералног министарства здравства именована је Радна група за праћење примјене стандарда и норматива здравствене заштите, као и Номенклатуре услуга здравствене заштите.

У 2020. години настављене су, у складу са расположивим људским капацитетима, активности на изради нове Тарифе здравствених услуга у Федерацији БиХ.

Здравствене установе нису, на задовољавајући начин, успоставиле систем евидентирања и праћења трошкова по врсти обољења и врсти здравствених услуга нити по категоријама осигураних лица, јер већина здравствених установа није ни информатички довољно опремљена.

Запослени у здравству Федерације БиХ у 2020. години

У здравственом сектору Федерације БиХ, у 2020. години било је укупно 34.144 запослених што је за 2% или 674 запослених више у односу на 2019. годину.

Од укупног броја запослених у здравственом сектору Федерације БиХ:

- у здравственим установама (јавним и приватним) је 33.273 запосленика што чини 97,45% укупног броја запослених у здравственом сектору Федерације БиХ. Од наведеног броја:
 - у јавним здравственим установама је 28.184 запосленика, што је повећање од 2,09% или 576 запосленика у односу на 2019. годину,
 - у приватном сектору 5.089 запосленика, што је повећање од 1,7% или 85 запосленика у односу на 2019. годину,
- у заводима здравственог осигурања (федералном и кантоналним) ради 871 запосленика или 2,55% од укупног броја запослених у здравственом сектору Федерације БиХ, што је повећање за 1,5% или за 13 запосленика у односу на 2019. годину.

Од укупног броја запослених у здравственим установама, запосленика здравствене струке је 25.309 или 76,06%, а административних, техничких и осталих немедицинских радника је 7.964 или 23,94%.

Број запослених у здравственим установама у 2020. години је повећан за 2% или 661 запосленика у односу на 2019. годину, с тим што је број медицинских радника повећан за 2% или њих 625, а административних и техничких радника билежи повећање за 0,5% или њих 36.

Бројчано повећање броја здравствених радника у 2020. у односу на 2019. годину евидентирано је код здравствених радника средње стручне спреме за 216, доктора медицине за 143, осталих здравствених радника високе спреме за 111, доктора стоматологије за 75, фармацеута за 72, фармацеута-специјалиста за 66, осталих здравствених радника за 61 итд.

Бројчано смањење броја здравствених радника у 2020. у односу на 2019. години биљежи се код доктора медицине-специјалиста и субспецијалиста за 91, здравствених радника више стручне спреме за 22, и доктора стоматологије-специјалиста за 20.

У структури запослених административне и техничке струке највеће повећање је исказано код осталих радника за њих 42 или 1,4%, затим код ВСС за њих 29 или 2,9%, те код ВСС за њих 9 или 4,9%. Смањен је број радника са ССС за 1,4% или њих 32, и квалификованих радника за 1,2% или њих 13.

Расположиви подаци о броју запослених у приватном сектору се не могу елаборирати из разлога што одређен број љекара има заснован стални радни однос у јавним здравственим установама, а код приватних дјелатника су ангажирани по уговору о дјелу или самостално обавља приватну праксу кроз допунску дјелатност.

У заводима здравственог осигурања укупан број запослених у 2020. години је повећан у односу на 2019. годину за 13 запосленика.

Преглед броја запослених дат је у Табели 11. Прилога.

Од 2013. године у Обрачуну се исказају и подаци о броју дана боловања по основама боловања. На основу достављених података, у 2020. години је евидентирано укупно 1.978.892 дана боловања (што је за 141.307 дана боловања више у односу на 2019.годину), од којих највећи дио од 1.206.822 чине боловања по основу болести (што је за 29.241 дана боловања више у односу на 2019. годину), 391.814 по основу трудноће и порођаја (што је за 47.405 дана боловања мање у односу на 2019. годину), и 380.256 по основу других основа боловања (што је за 159.471 дана боловања више у односу на 2019. годину).

Ове податке не треба сматрати потпуно тачним и коначним, с обзиром да у већини кантона приватни сектор није доставио податке о боловању, а квалитет података о боловању дијела приватног сектора који је доставио податке не може се сматрати поузданим. Такође, ДЗ Кантона Сарајево није доставио податке за 2020. годину и поред упућених низа дописа и ургенција за доставу ових података.

Не посједујемо остале аналитичке податке у вези боловања (по МКБ, добној, сполној класификацији и др.).

5. Обрачун средстава у здравству за 2020. годину

Обрачуном средстава у здравству за 2020. годину приказани су консолидовани подаци о укупно оствареним и утрошеним средствима у здравственом сектору Федерације БиХ (заводима здравственог осигурања и здравственим установама јавним и приватним), са упоредним подацима за 2019. годину.

Подаци о оствареним средствима приказани су по изворима средстава и то посебно за средства остварена у обавезном здравственом осигурању и средства остварена ван обавезног здравственог осигурања.

Укупна потрошња у здравству Федерације БиХ у овом обрачуну за 2020. годину приказана је на два начина и то:

- по намјенама према врсти и нивоима здравствене заштите, те другим правима из основа обавезног здравственог осигурања и
- према врсти трошкова исказаних по економској класификацији.

Ради бољег увида у пословање здравственог сектора као цјелине односно појединачно у области здравственог осигурања и здравства у функцији пружања здравствене заштите, подаци о финансијском резултату у пословању исказани су као консолидовани за цијели здравствени сектор и посебно за заводе здравственог осигурања и здравствене установе.

Консолидовани подаци за Федерацију БиХ исказани су у обрасцима обрачуна укупних средстава који чине прилоге овог Обрачуна. У циљу сагледавања ситуације у сваком кантону појединачно и могућности компарирања по основу успостављених индикатора, поред консолидованих података за ниво Федерације у прилогу се достављају и подаци појединачно за сваки кантон.

На основу презентираних података у овом Обрачуну, могуће је сагледати укупну финансијску ситуацију, као и токове новца у здравству Федерације БиХ, осим дијела приватног сектора који овим обрачуном није обухваћен. Процјењује се да су средства која грађани издвајају из “џепа” за пружене здравствене услуге у приватном сектору знатно већа од исказаних у овом обрачуну.

Корисници података и информација из овог обрачуна, а посебно посланици у Парламенту Федерације БиХ којима се исти доставља на разматрање и усвајање, имају могућност цјеловитог сагледавања проблема везаних за функционирање здравственог сектора, а тиме и доношења одговарајућих одлука на побољшању стања и функционирању здравственог сектора као цјелине као и сваког његовог дијела посматрано по дјелатностима, територијалном принципу, облику власништва и сл.

Поред података о оствареним и утрошеним средствима, приказани су и консолидовани подаци о укупном капиталу, стању сталних средстава, ненаплаћеним потраживањима и неизмиреним обавезама према добављачима преко 60 дана, са 31.12.2020. године. Ови подаци приказани су у Табели 9. Прилога.

5.1. Укупно остварена средства у здравству ФБиХ у 2020. години

У здравству Федерације БиХ у 2020. години остварена су укупна средства у износу од 2.236.790.156 КМ (таб.5 прилога) и већа су за 1,9% или 42.450.949 КМ у односу на 2019. годину. Ова средства се састоје од:

- укупних прихода из обавезног здравственог осигурања остварених у кантонима и у Заводу здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ у износу од 1.565.596.166 КМ, од чега се 1.382.246.197 КМ односи на укупне приходе из обавезног здравственог осигурања остварене у кантонима, а 183.349.969 КМ на укупне приходе остварене у Заводу здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ.

Ови приходи су за 1,3% или 20,3 мил. КМ мањи у односу на 2019. годину због, највећим дијелом, смањења прихода од ино накнада у износу од 10,5 мил. КМ као и због смањења прихода од доприноса за обавезно здравствено осигурање у свим заводима здравственог осигурања у Федерацији БиХ у износу од 7,9 мил. КМ, и

- укупних прихода остварених изван обавезног здравственог осигурања у Федерацији БиХ у износу од 671.193.990 КМ, од чега је 251.421.234 КМ остварено у здравственим установама у јавном сектору у Федерацији БиХ, а 419.772.756 КМ у здравственим установама у приватном сектору у Федерацији БиХ.

Ови приходи су за 10,3% или 42,4 мил. КМ већи у односу на остварене у 2019. години и то због:

-већег остварења прихода ван обавезног здравственог осигурања у приватном сектору, и то за 8,2% или 31,8 мил. КМ, од чега највише директних плаћања правних и физичких лица и то за 25,9 мил. КМ, те осталих прихода за 14% или 5,4 мил. КМ, и

-већег остварења прихода ван обавезног здравственог осигурања у здравственим установама у јавном сектору, и то за 14,08% или за 31 мил. КМ, од чега највише прихода по основу донација за 90,1% или за 20,5 мил. КМ, затим прихода из буџета и то за 43,56% или за 15,7 мил. КМ, те осталих прихода за 12,54% или за 5,3 мил. КМ. Истовремено, биљежи се смањење директних плаћања правних и физичких лица за 8,93% или за 10,6 мил. КМ.

Приходи од доприноса из обавезног здравственог осигурања у Федерацији БиХ (без прихода од ино накнада и прихода од детаשמана) остварени су у 2020. години у свим заводима здравственог осигурања у Федерацији у износу од 1.441.936.200 КМ (таб. 5 прилога, р.бр.1.1+р.бр.2.1.1.) и мањи су за 0,55% или 7.995.056 КМ у односу на 2019. годину, од чега је:

- у свим кантоналним заводима здравственог осигурања остварено 1.290.414.114 КМ што је за 0,5% или за 6.069.053 КМ мање у односу на 2019. годину,
- у Заводу здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ остварено 151.522.086 КМ што је за 1,3% или за 1.926.003 КМ мање у односу на 2019. годину.

Епидемија вируса је у 2020. години имала значај утицај на укупна привредна кретања у Федерацији БиХ у смислу смањења свих значајнијих економских параметара, и посебно је:

- остварила негативан ефекат смањењем броја запослених у Федерацији БиХ у односу на 2019. годину и то, према евиденцијама кантоналних завода здравственог осигурања (таб. 2 прилога), за њих 12.861 или за 2,40%, што је, посљедишно, довела до смањења прихода од доприноса за обавезно здравствено осигурање за ову категорију осигураних лица,

- довела до значајног повећања прихода ван обавезног здравственог осигурања у јавном сектору за 31 мил. КМ, од чега највише повећања прихода по основу донација, затим прихода из буџета и осталих прихода, уз истовремено смањење директних плаћања. Повећање прихода ван обавезног здравственог осигурања биљежи се, такођер, и у приватном сектору за 31,8 мил. КМ, од чега највише директних плаћања.

Илустрирани подаци о значајном повећању прихода ван обавезног здравственог осигурања у Федерацији БиХ у 2020. у односу на 2019. годину за 10,3% или за 62,8 мил. КМ, индицирају да су у Федерацији БиХ у борби против епидемије вируса корона у 2020. години:

-физичка и правна лица више трошили, тј. у већем износу су извршили директна плаћања у приватном сектору и то за 25,9 мил. КМ, те су у овом сектору уз биљежење повећања осталих прихода за 14% или за 5,4 мил. КМ, укупна остварена средства ван обавезног здравственог осигурања у приватном сектору већа за 8% или за 31,8 мил. КМ.

У вези приватног сектора посебно треба нагласити чињеницу да је у Обрачуну за 2020. годину забиљежен највећи обухват приватног сектора икада и који је износио 91%, тј. само 100 приватника није доставило податке за 2020. годину. Поређења ради, у 2011. години чак 326 приватника нису била доставила податке за Обрачун за 2011. годину. Ова чињеница је, такође, допринијела исказивању потпунијих података приватног сектора у Федерацији БиХ за 2020. годину у односу на раније године, а претпоставља се да су инспекције са нивоа кантона, у складу са својим овлашћењима, значајно допринијеле исказивању тачнијих и потпунијих података од стране приватног сектора. Као доказ овоме, потребно је навести инспекцију из Зеничко-добојског кантона која је неколико пута телефонски контактирала Федерални завод осигурања и реосигурања у циљу добивања информација о роковима и осталим условима доставе података за Обрачун за 2020. годину од стране приватног сектора овог кантона. Наведено је довело до тога да је обухват приватног сектора у овом кантону за 2020. годину први пут био 100%, и који у скоро свим осталим кантонима биљежи повећање, од чега посебно треба споменути повећање обухвата у приватном сектору Средње-босанског кантона за 11%, затим у Херцеговачко-неретванском кантону за 7% итд., и

-физичка и правна лица мање трошили, тј. у мањем износу су извршили директна плаћања у јавном сектору и то за 10,6 мил. КМ, те се у овом сектору уз биљежење повећања прихода из буџета за 15,7 мил. КМ, повећање прихода по основу донација за 20,5 мил. КМ и повећање осталих прихода за 5,3 мил. КМ, укупна остварена средства ван обавезног здравственог осигурања у јавном сектору већа за 14,1% или за 31 мил. КМ.

Укупни приходи у свим кантоналним заводима здравственог осигурања у 2020. години остварени су у износу од 1.342.758.983 КМ (таб. 5.1 прилога) и мањи су за 1,4% или за 19.287.979 КМ у односу на остварене у 2019. години. Истовремено, биљежи се, посматрајући збирно све кантоналне заводе здравственог осигурања, смањење прихода из свих извора.

У укупним приходима кантоналних завода здравственог осигурања, највеће је учешће прихода од доприноса (чине 96,10% укупних прихода) који су у 2020. години износили 1.290.414.113 КМ што је за 0,5% или за 6.069.054 КМ мање у односу на 2019. годину.

У овим приходима најзначајније је исказано смањење прихода од доприноса запослених за 9,4 мил. КМ, док се повећање прихода од доприноса биљежи код осталих категорија осигураних лица, од чега најзначајније код прихода од доприноса пензионера за 2,7 мил. КМ, затим код прихода од доприноса за незапослене за 1,8 мил. КМ, итд.

Приходи од накнада ино носилаца остварени у заводима здравственог осигурања у Федерацији БиХ у 2020. години износили су 33.833.861 КМ и мањи су за 23,71% или за 10,5 мил. КМ у односу на 2019. годину.

Приходи по основу личног учешћа осигураних лица у 2020. години износили су 24.980.498 КМ и мањи су за 9,79% или за 2,7 мил. КМ у односу на 2019. годину.

Приходи из буџета остварени у обавезном здравственом осигурању у 2020. години износили су 52.658.467 КМ и већи су за 3,6 мил. КМ у односу на остварене у 2019. години. Ови приходи се састоје од прихода из буџета остварених у свим кантоналним заводима здравственог осигурања у износу од 366.778 КМ, од прихода из буџета остварених у свим здравственим установама (јавним и приватним) у Федерацији БиХ у износу од 22.201.943 КМ, те од прихода које је Завод здравственог осигурања остварио из Буџета Федерације БиХ у износу од 30.089.746 КМ.

Остали приходи остварени у обавезном здравственом осигурању у 2020. години износили су 12.187.141 КМ и мањи су за 18,7% или за 2,8 мил. КМ у односу на 2019. годину. Од ових прихода 2.019.020 КМ је остварено у свим кантоналним заводима здравственог осигурања, 8.429.984 КМ је остварено у свим здравственим установама (јавним и приватним) у Федерацији БиХ, а 1.738.137 КМ је остварено у Заводу здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ у шта су укључени приходи од детаשמана у износу од 661.912 КМ.

У структури прихода остварених у обавезном здравственом осигурању, највећи дио од 92,10% чине приходи од доприноса за обавезно здравствено осигурање остварених у Федерацији БиХ, а приходи из свих других извора учествују само са 7,9%.

Као и у претходним годинама, евидентна је несразмјера учешћа броја осигураних лица и висине прихода према категоријама осигурања, а што илуструју слиједећи подаци:

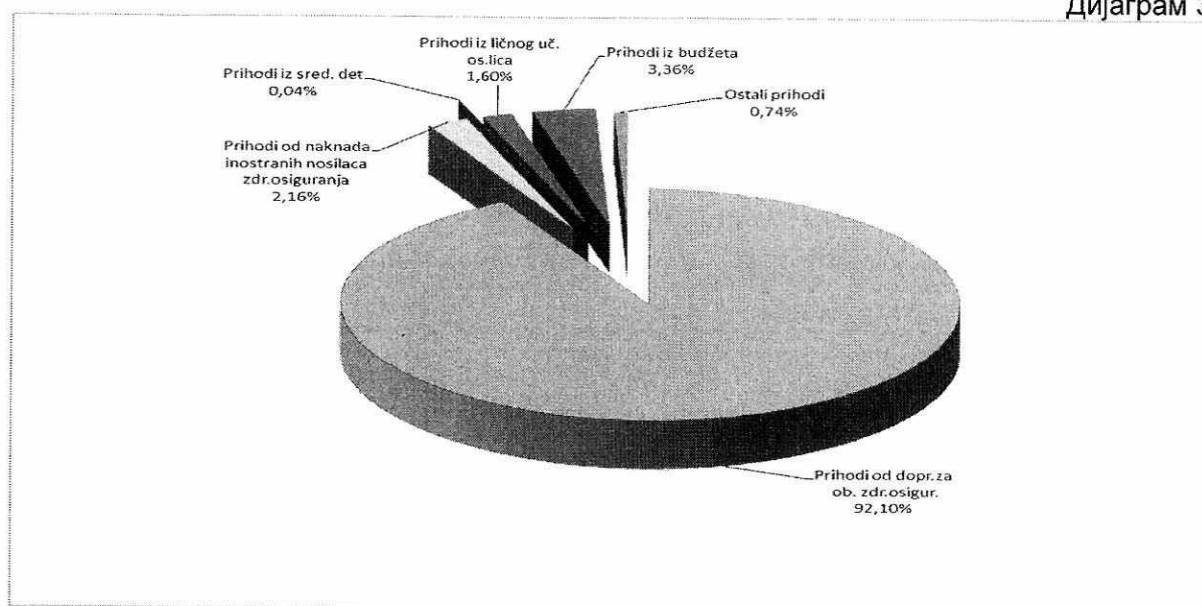
- осигураници запослени код послодаваца у укупном броју осигураника учествују са 40,82%, а у приходима од доприноса са 95,43%;
- осигураници пензионери у укупном броју осигураника учествују са 33,72%, а у приходима од доприноса са 1,73%;
- осигураници незапослени пријављени на осигурање у укупном броју осигураника учествују са 17,83%, а у приходима од доприноса са 1,53%;
- остале категорије осигураника учествују у укупном броју осигураника са 7,63%, а у укупним приходима од доприноса са 1,31% итд.

Како је видљиво из наведених података, средства за здравствену заштиту која се осигуравају из доприноса за обавезно здравствено осигурање, највећим дијелом од 95,43% се осигуравају од доприноса запослених код послодаваца којих је у структури осигураника 40,82%, док све остале категорије осигураника, а који чине 59,18% у структури осигураника, учествују са 4,57% прихода, а што је симболично у односу на права која се обезбјеђују тим средствима.

Из наведеног произилази да највећи терет у обезбјеђивању средстава за здравствену заштиту сnose запослени код послодаваца, тако да свака промјена која се односи на ову категорију осигураника као што је нпр. број запослених код послодаваца, висине плаћа, висина стопе доприноса, се у највећој мјери одражава и на висину средстава која се остварују по основу доприноса за здравствено осигурање, а тиме и на укупна средства у здравству од којих, између осталог, зависи обим здравствених права и квалитет здравствене заштите.

Структура прихода остварених из обавезног здравственог осигурања у Федерацији БиХ у 2020. години приказује се наредним дијаграмом 3.

Дијаграм 3

Здравствене установе (у јавном и приватном сектору) у Федерацији БиХ остварују и значајан износ средстава изван обавезног здравственог осигурања.

У 2020. години у Федерацији БиХ укупно остварена средства изван обавезног здравственог осигурања износила су 671.193.990 КМ и биљеже значајно повећање од 10,3% или за 62,8 мил. КМ у односу на 2019. годину. Разлози значајног повећања ових прихода у 2020. у односу на остварене у 2019. години образложени су у ранијем дијелу овог документа.

Од укупних средстава остварених изван обавезног здравственог осигурања, у здравственим установама у јавном сектору остварено је 251.421.234 КМ што представља раст за 14,1% или за 31 мил. КМ у односу на 2019. годину, а у приватном сектору, који је обухваћен овим обрачуном, остварено је 419.772.756 КМ што представља раст за 8,2% или за 31,8 мил. КМ у односу на 2019. годину.

Укупни приходи остварени у 2020. години у приватном сектору износили су 586.358.959 КМ, од којих је 166.586.203 КМ остварено из обавезног здравственог осигурања, а 419.772.756 КМ је остварено изван обавезног здравственог осигурања.

Приходи остварени у приватном сектору чине 26,2 % укупно остварених средстава у здравству Федерације БиХ. Приходи које остварује приватни сектор из обавезног здравственог осигурања највећим дијелом се односе на финансирање набавке и издавања лијекова на рецепт и мањим дијелом по основу пружања здравствених услуга на основу уговора закључених са кантоналним заводима здравственог осигурања.

Детаљан преглед укупно остварених средстава приказан је у Табели бр.5 Прилога, а преглед прихода из обавезног здравственог осигурања, по кантонима, приказан је у Табели 5.1 Прилога.

У Табели 3. која слиједи приказана је структура укупно остварених средстава по изворима у 2018., 2019. и 2020. години.

Табела 3.

р. б.	Извори средства	2018.		2019.		Инд 2019/ 2018	2020.		Инд 2020/ 2019
		Износ у КМ	% уч.	Износ у КМ	% уч.		Износ у КМ	% уч.	
I	Средства остварена у јавном сектору здравства								
1	Средства од доприноса за здр.осигурање *	1.411.643.220	67,9	1.494.833.077	68,1	105,9	1.476.431.972	66,0	98,8
2	Средства из буџета	83.736.243	4,0	85.218.152	3,9	101,8	104.629.597	4,7	122,8
3	Средства личног учешћа осигураних лица	27.958.538	1,3	27.691.382	1,3	99,0	24.980.498	1,1	90,2
4	Средства из донација	17.471.752	0,8	22.787.088	1,0	130,4	43.317.868	1,9	190,1
5	Директна плаћања правних и физичких лица	113.462.687	5,5	115.785.512	5,4	104,7	108.172.351	4,8	91,1
6	Остала средства **	61.080.987	2,9	57.054.998	2,6	93,4	59.485.114	2,7	104,3
	Укупно средства остварена у јавном сектору здравства	1.715.353.427	82,5	1.806.370.209	82,3	105,3	1.817.017.400	81,2	100,6
II	Средства остварена у приватном сектору ***	362.906.236	17,5	387.968.998	17,7	106,9	419.772.756	18,8	108,2
	СВЕГА I + II	2.078.259.663	100	2.194.339.207	100	105,6	2.236.790.156	100	101,9

* У оствареним средствима од доприноса укључени су приходи од доприноса остварени у ФБиХ (1.441.936.199 КМ), приходи од накнада ино-носиоца осигурања (33.833.861 КМ), те посебног доприноса за здравствену заштиту деташираних радника (661.912 КМ).

** "Остала средства" се односе на приходе остварене из других извора који нису специфицирани од стране здравствених установа.

*** Укупно остварена средства у приватном сектору износила су 586.358.959 КМ, од чега из обавезног здравственог осигурања у износу од 166.586.203 КМ која су приказана оствареним средствима у јавном сектору, а 419.772.756 КМ је остварено изван обавезног здравственог осигурања по основу директних плаћања и других извора.

Из података приказаних у табели 3. видљиво је да је у структури укупно остварених средстава у здравству Федерације БиХ у 2020. години највеће учешће средстава остварених по основу доприноса за здравствено осигурање од 66%, а учешће средстава остварених из свих осталих извора је 34%.

У 2020. години у јавном сектору биљежи се:

- смањење прихода од доприноса (остварених у Федерацији БиХ, прихода по основу накнада ино-носиоца те посебног доприноса за деташиране раднике) и то за 1,2% или за 18,4 мил. КМ, смањење прихода остварених од средстава личног учешћа осигураних лица за 9,8% или за 2,7 мил. КМ, и смањење директних плаћања за 8,9% или за 10,6 мил. КМ,
- повећање прихода из буџета за 22,8% или за 19,4 мил. КМ, повећање прихода остварених по основу донација за 90,1% или за 20,5 мил. КМ, и повећање осталих прихода за 4,3% или за 2,4 мил. КМ.

Како је раније наведено, епидемија вируса корона у 2020. години довела је тога да су се из буџета повећала издвајања јавном сектору здравства у циљу подршке здравственим установама у отежаним условима пословања, те се, истовремено, биљежи повећање прихода од донација које је јавни здравствени сектор остварио по различитим основама и од разних донатора.

У 2020. години у приватном сектору ван обавезног здравственог осигурања биљежи се повећање укупно остварених средстава за 8,2% или за 31,8 мил. КМ, при чему се биљежи значајно повећање директних плаћања за 7% или за 25,9 мил. КМ, и осталих прихода за 14% или за 5,4 мил. КМ. Могући разлози овом повећању средстава остварених у приватном сектору ван обавезног здравственог осигурања су биљежење највећег обухвата приватног сектора од 91% икада, те већа потрошња, тј. издвајања из џепа физичких и правних лица по основу директног плаћања услед епидемије вируса корона.

5.2. Укупна потрошња у здравству Федерације БиХ у 2020. години

Укупна потрошња и издаци у здравству Федерације БиХ у 2020. години износила је 2.267.535.800 КМ, од чега се на текуће расходе односи 2.185.032.945 КМ, а на капиталне издатке 82.502.855 КМ.

Укупна потрошња и издаци у 2020. години повећани су за 4,4% или за 95.831.299 КМ у односу на исказану потрошњу и издатке у 2019. години.

Текући расходи су значајно повећани и то за 92.613.565 КМ или за 4,4%, а издаци за капитална улагања, такође, билеже повећање за 3.217.734 КМ или за 4,1%.

Подаци о укупној потрошњи у здравству Федерације БиХ су исказани на два начина и то према врсти и нивоима здравствене заштите, те врсти трошкова према економској класификацији.

Укупна потрошња структурирана по видовима и нивоима здравствене заштите садржи податке о потрошњи на терет средстава обавезног здравственог осигурања, те потрошњи која је финансирана средствима оствареним из других извора изван обавезног здравственог осигурања.

Структура укупне потрошње у здравству Федерације БиХ у 2020. години је слиједећа:

- потрошња на терет средстава обавезног здравственог осигурања исказана је у износу од 1.536.433.959 КМ што чини 67,8% укупне потрошње,
- потрошња у здравственим установама која се финансира средствима оствареним из других извора изван обавезног здравственог осигурања износи 648.598.986 КМ што чини 28,6% укупне потрошње,
- капитални издаци износе 82.502.855 КМ што чини 3,6% укупне потрошње.

У структури потрошње која је финансирана средствима обавезног здравственог осигурања у 2020. години исказано је, у односу на 2019. годину, повећање на оним нивоима здравствене заштите који, потребно је нагласити, уједно, у значајном проценту, односно износу учествују у структури потрошње.

Највеће повећање расхода из обавезног здравственог осигурања у Федерацији БиХ у 2020. у односу на 2019. годину исказано је, како слиједи, и то код:

- болничке здравствене заштите за 3,2% или за 20.364.889 КМ,
- примарне здравствене заштите са стоматологијом за 3,5% или за 11.588.014 КМ,
- трошкова лијекова на рецепт за 4,3% или за 9.144.876 КМ,
- осталих издатака за 5% или за 1.561.489 КМ,
- расхода за функционисање система за 1,1% или за 396.008 КМ.

Смањење расхода из обавезног здравственог осигурања у 2020. у односу на 2019. годину, билежи се код трошкова здравствене заштите у иностранству за 17% или за 5.100.134 КМ, код накнада плаћа за боловање преко 42 дана за 9,9% или за 4.178.473 КМ, код расхода специјалистичко-консултативне здравствене заштите за 2,5% или за 3.692.171 КМ, код трошкова за ортопедска помагала за 8,2% или за 2.413.007 КМ, те путних издатака и осталих права за 11,5% или за 709.276 КМ.

Потрошња која се покрива средствима оствареним у здравственим установама изван обавезног здравственог осигурања није исказана по видовима здравствене заштите из разлога што болничке здравствене установе које пружају услуге различитих нивоа здравствене заштите, не прате потрошњу по нивоима здравствене заштите, него само по врсти трошкова, без обзира на коју здравствену заштиту се односе и из којих се извора финансира.

Највећи дио потрошње која се финансира средствима оствареним изван обавезног здравственог осигурања је исказан у болничким здравственим установама у јавном сектору, а у приватном сектору у потрошњи лијекова.

Потрошња по врстама и нивоима здравствене заштите приказана је збирно у Табели 6. Прилога, а потрошње из основа обавезног здравственог осигурања по кантонима приказана је у Табели 6.1. Прилога.

Просјечна потрошња по осигураном лицу, као и учешће потрошње по појединим видовима здравствене заштите се разликују по кантонима.

Разлике у потрошњи увјетоване су висином средстава која остварују кантонални заводи здравственог осигурања из обавезног здравственог осигурања као и успостављеним начином финансирања. Као што је већ истакнуто, то се директно одражава и на обим и ниво права осигураних лица.

Подаци о просјечној потрошњи из обавезног осигурања по осигураном лицу и просјечној потрошњи лијекова на рецепт приказани су у наредној Табели 4.

Табела 4.

Р. б.	Кантон	2018.			2019.			2020.		
		Број осигураних лица	Просј. потрошња из об. осиг. по осиг. лицу	Просј. потр. на рецепт по осиг. лицу	Број осигураних лица	Просј. потрошња из об. осиг. по осиг. лицу	Просј. потр. на рецепт по осиг. лицу	Број осигураних лица	Просј. потрошња из об. осиг. по осиг. лицу	Просј. потр. на рецепт по осиг. лицу
1	Унско-сански	192.859	602	90	185.340	648	96	180.675	648	97
2	Посавски	26.404	644	41	25.825	704	40	25.429	688	44
3	Тузлански	419.831	634	96	408.196	702	106	400.715	749	114
4	Зеничко-добојски	337.567	608	77	333.918	697	88	329.846	677	91
5	Босанско-подрињски	23.893	735	104	25.063	781	131	24.903	759	146
6	Средње-босански	210.945	563	62	208.231	629	69	205.021	634	73
7	Херцегов.-неретвански	185.409	836	67	182.954	874	70	181.407	925	74
8	Западно-херцеговачки	81.220	626	74	81.239	662	79	81.419	689	80
9	Сарајево	428.051	975	174	427.269	1079	191	423.779	1.133	204
10	Кантон 10	46.270	688	67	45.456	736	69	44.686	740	70
	УКУПНО ФБиХ	1.952.449	715	101	1.923.491	788	111	1.897.880	813	117

На основу података приказаним у табели 4, видљиво је да је просјечна укупна потрошња из обавезног здравственог осигурања по осигураном лицу у Федерацији БиХ у 2020. години износила 813 КМ и већа је за 3,17% или 25 КМ у односу на 2019. годину, а просјечна потрошња лијекова на рецепт по осигураном лицу у 2020. години износила је 117 КМ и већа је за 5,69% или 6 КМ у односу на 2019. годину.

Просјечна потрошња из обавезног здравственог осигурања по осигураном лицу по кантонима је неуједначена и креће се од 634 КМ у Средње-босанском кантону, до 1.133 КМ у Кантону Сарајево.

Просјечна потрошња у Кантону Сарајево је већа за 39% у односу на просјечну потрошњу исказану на нивоу Федерације БиХ, а у односу на најнижу просјечну потрошњу исказану у Средњобосанском кантону, већа је за 78%.

Већу просјечну потрошњу по осигураном лицу од просјечне потрошње на нивоу Федерације БиХ у 2020. години имала су само два кантона (Херцеговачко-неретвански и Кантон Сарајево), а у свим осталим кантонима просјечна потрошња је мања од

просјечне у Федерацији БиХ. Ови подаци указују да је на тај просјек утјецала висока укупна просјечна потрошња у два кантона (у Кантону Сарајево и Херцеговачко-неретванском кантону).

Просјечна потрошња лијекова на рецепт по осигураном лицу у 2020. години износила је 117 КМ и већа је за 5,69% или 6 КМ у односу на 2019. годину.

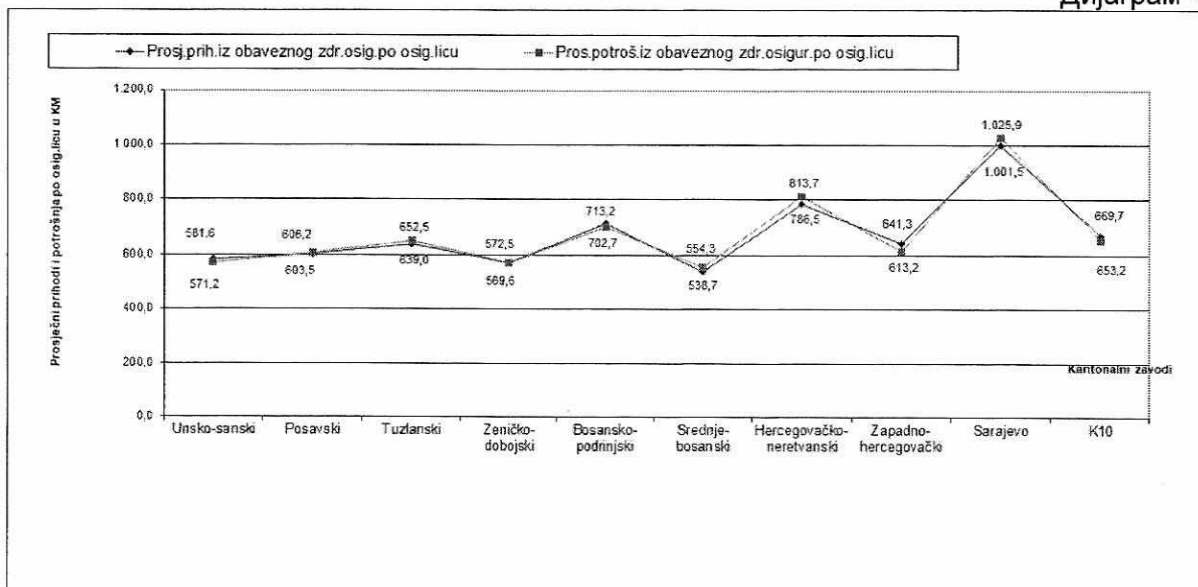
Просјечна потрошња лијекова на рецепт по кантонима се креће од 44 КМ у Посавском кантону, до 204 КМ у Кантону Сарајево.

Овако велике разлике у просјечној потрошњи лијекова на рецепт по кантонима не морају нужно значити и разлике у правима осигураних лица на лијекове на рецепт у истом омјеру.

На потрошњу лијекова, како укупну тако и просјечну, могу утјецати бројни фактори од којих као најзначајнији су цијене по којима се врши набавка, као и висина расположивих средстава завода здравственог осигурања за финансирање трошкова лијекова на рецепт.

Преглед просјечно остварених средстава и просјечне потрошње по осигураном лицу, по кантонима представљен је Дијаграмом бр.4. који слиједи.

Дијаграм 4.

Ради потпунијег и реалнијег сагледавања трошкова у здравственом сектору, а посебно у здравственим установама, у овом обрачуна исказани су и подаци о потрошњи према врсти трошкова који се евидентирају у здравственим установама и заводима здравственог осигурања, према економској класификацији.

Преглед укупне потрошње према врсти трошкова по економској класификацији приказује се у табели 5. која слиједи.

Табела 5.

Р. б.	Потрошња по намјени (врста трошка)	2018.година		2019.година		Инд 2019/2018	2020.година		Инд 2020/2019
		Износ	Структура	Износ	Структура		Износ	Структура	
1	Бруто плаће и накнаде	862.367.869	42,50	932.148.731	42,92	108,1	974.907.230	42,99	104,6
2	Лијекови	491.838.661	24,24	565.884.249	26,06	115,1	609.307.771	26,87	107,7
3	Санитетски,лабор. и остали мед. материјал	133.542.570	6,58	145.131.265	6,68	108,7	160.284.820	7,07	110,4
4	Амортизација	76.470.140	3,77	77.853.374	3,58	101,8	77.637.484	3,42	99,7
5	Материјални трош.пословања здр.установа	139.482.522	6,87	143.536.438	6,61	102,9	151.072.358	6,66	105,3
6	Остали расходи у здрав. установи	44.222.955	2,18	36.139.285	1,66	81,7	32.397.170	1,43	89,6
7	Ортопедска помагала	27.306.197	1,35	29.337.150	1,35	107,4	26.924.143	1,19	91,8
8	Накнада плаћа по основу боловања преко 42 дана	36.424.342	1,80	42.169.551	1,94	115,8	37.991.078	1,68	90,1
9	Здр.заштита у иностранству	29.231.359	1,44	29.937.111	1,38	102,4	24.836.977	1,10	83,0
10	Остали расходи и накнаде у КЗЗО за оств.здр.зашт. *	64.773.942	3,19	54.663.969	2,52	84,4	53.659.649	2,37	98,2
11	Расходи стручних служби завода здр.осиг.	35.129.361	1,73	35.618.257	1,64	101,4	36.014.265	1,59	101,1
	РАСХОДИ	1.940.789.918	95,66	2.092.419.380	96,35	107,8	2.185.032.945	96,36	104,4
12	Издаци за капитална улагања	88.118.352	4,34	79.285.121	3,65	90,0	82.502.855	3,64	104,1
	УКУПНА ПОТРОШЊА	2.028.908.270	100,00	2.171.704.501	100,00	107,0	2.267.535.800	100,00	104,4

* Остали расходи и накнаде у КЗЗО за оств.здр.зашт. се састоје од: накнаде за рад УО и других комисија, накнаде за уговоре о обављању привремених и повремених послова, остале накнаде (путни трошкови и остала права осигураних лица у сврху кориштења здр.заштите) и остали расходи у КЗЗО.

У потрошњи исказаној према економској класификацији, највеће учешће од 88,45% се односи на потрошњу у здравственим установама у Федерацији БиХ, а 6,32% се односи на потрошњу за лијечења у иностранству и друга права из обавезног здравственог осигурања која се директно финансирају од стране завода здравственог осигурања (ортопедска помагала, накнаде плаћа за боловања преко 42 дана, остале накнаде и трошкови у функцији остваривања права на здравствену заштиту). На трошкове стручних служби завода здравственог осигурања односи се 1,59%, а на капиталне издатке 3,64% укупне потрошње.

У здравственим установама у структури трошкова, највеће учешће чине трошкови за плаће и накнаде од 42,99%, потом лијекови и медицински материјали 33,94%, материјални трошкови 6,66%, трошкови амортизације 3,42% итд.

Бруто плаће и накнаде у здравственим установама (јавним и приватним) у 2020. години износиле су 974.907.230 КМ и биљеже раст од 4,6% или за 42.758.499 КМ у односу на 2019. годину.

Овом повећању трошкова бруто плаћа и накнада у здравственим установама допринијела је чињеница да је у 2020. у односу на 2019. годину повећан број упуслених у јавним здравственим установама за 576, као и у приватним за њих 85.

Укупни трошкови за лијекове у 2020. години износили су 609.307.771 КМ, а укључују:

- трошкове лијекова издатих на рецепт који се финансирају из средстава обавезног здравственог осигурања, у износу од 222.561.813 КМ,

- трошкове лијекова са комерцијалним рецептом, у износу од 228.738.316 KM,
- трошкове лијекова у болничким здравственим установама, у износу од 158.007.642 KM, од чега су лијекови које набавља Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ исказани у износу од 88.083.600 KM.

Укупни трошкови лијекова у 2020. години повећани су за 7,7% или за 43.423.522 KM у односу на 2019. годину, и чије повећање трошкова се биљежи на свим позицијама лијекова.

Тако је потрошња лијекова на рецепт повећана за 4,3% или 9.1 мил. KM, а потрошња лијекова са комерцијалним рецептом је повећана за 10,5% или за 21,7 мил. KM.

Потрошња лијекова у здравственим установама у Федерацији БиХ, такође, биљежи повећање за 8,6% или за 12,5 мил. KM због повећања трошкова лијекова који се финансирају на терет средстава федералног фонда солидарности и повећања потрошње лијекова у здравственим установама у Федерацији БиХ (од чега посебно у приватним здравственим установама за 75% или за 6,3 мил. KM), а што је последица проширења позитивне листе лијекова у Федерацији БиХ.

Треба истаћи да је у укупним трошковима лијекова укључен и трошак по основу ПДВ-а, велепродајне марже за лијекове са Болничке листе лијекова и лијекова који се финансирају средствима федералног фонда солидарности, те малопродајне марже за лијекове који се прометују комерцијално у апотекама у малопродаји, као и накнаде за издавање лијекова на рецепт са Листе лијекова кантона. Кантонални заводи здравственог осигурања посебним одлукама регулишу износ накнаде за издавање лијекова на рецепт као и евентуалну висину накнаде за апотеке које имају организирана дежурства током 24 сата сваки дан у години.

Трошкови санитетског, лабораторијског и осталог медицинског материјала у 2020. години износили су 160.284.820 KM и већи су за 110,4% или за 15,1 мил. KM у односу на 2019. годину. У ове трошкове укључени су и трошкови потрошног дијализног материјала, тракица за контролу шећера у крви код дјеце, и трошкови инсулинских пумпи за дјецу, које набавља Федерални завод здравственог осигурања из средстава федералног фонда солидарности, у укупном износу од 17.802.085 KM.

Могући разлози повећања ових трошкова су повећање броја извршених услуга за које се користе наведени материјали или евентуално повећање цијена ових материјала на тржишту, или већа тачност и потпуност података дијела приватног сектора који је доставио податке за Обрачун за 2020. годину.

Трошкови амортизације у здравственим установама у 2020. години су износили 77.637.484 KM и мањи су за 0,3% или за 215.890 KM у односу на 2019. годину.

Режијски и остали трошкови здравствених установа износили су 151.072.358 KM, а односе се на трошкове електричне енергије, плина, инвестиционог и текућег одржавања, ситног инвентара, исхране болесника у болничким установама, канцеларијског и другог потрошног материјала, комуналних, ПТТ, банкарских и других услуга итд. Ови трошкови су у 2020. години порасли за 5,3% или за 7,5 мил. KM у односу на 2019. годину и редовно биљеже тренд раста ако се посматрају претходне године.

Трошкови за здравствену заштиту у иностранству у 2020. години износили су 24.836.977 KM и мањи су за 17% или за 5.100.134 KM у односу на 2019. годину. У овим трошковима садржани су трошкови накнада за ино-носиоце осигурања у свим кантоналним заводима здравственог осигурања, и трошкови Завода здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ који се односе на трошкове здравствене заштите деташираних радника у иностранству као и трошкови лијечења осигураних лица из Федерације БиХ који су упућивани на лијечење у иностранство по одлукама надлежних органа.

Од укупних трошкова за здравствену заштиту у иностранству извршених у 2020. години, исказани су слиједећи трошкови, и то:

-у кантоналним заводима здравственог осигурања у износу од 11.222.991 КМ, што је за 2.838.822 КМ мање у односу на 2019. годину,

-у Федералном заводу осигурања и реосигурања у износу од 13.613.986 КМ, од којих за лијечење на терет средстава федералног фонда солидарности 12.952.074 КМ, а за здравствену заштиту деташираних радника 661.912 КМ. Ови трошкови су за 2,2 мил. КМ мањи у односу на извршене у 2019. години.

Претпоставља се да је епидемија вируса довела у 2020. години до мањег броја упућивања пацијената из Федерације БиХ на лијечење у иностранству што је довело до исказивања мањих трошкова за здравствену заштиту у иностранству.

Накнаде плаћа по основу боловања преко 42 дана који терете средства обавезног здравственог осигурања исказане су у износу од 37.991.078 КМ и биљеже смањење за 9,9% или за 4.178.473 КМ у односу на 2019. годину. Иако је укупан број дана боловања у 2020. години већи за 141.307 а накнаде плаћа по основу боловања преко 42 дана биљеже смањење за 4,1 мил. КМ, у 2020. је у односу на 2019. годину дошло до промјене у структури дана боловања па је тако број боловања по основу болести повећан за 29.241, број дана по основу трудноће биљежи смањење за 47.405, док се биљежи значајно повећање дана боловања по основу осталог боловања и то за 159.471. Могуће је да је значајно смањење дана боловања по основу трудноће и значајно повећање броја дана боловања по основу осталих боловања који, вјероватно, узрокују мање накнаде плаћа, довело до смањења ових накнада у 2020. у односу на 2019. годину.

За ортопедска помагала у 2020. години трошкови су износили 26.924.143 КМ и мањи су за 8,2% или за 2.413.007 КМ у односу на 2019. годину.

Издаци за капитална улагања у 2020. години износили су укупно 82.502.855 КМ и биљеже повећање за 4,1% или за 3.217.734 КМ у односу на 2019. годину. Опште је позната генерална чињеница да издаци за капитална улагања варирају износом из године у године у овисности од висине расположивих финансијских средства, потреба за инвестирањем, врсте извора финансирања итд. Главни разлог повећања издатака за капитална улагања у 2020. у односу на 2019. годину су већи издаци за капитална улагања у јавним здравственим установама и то за 8,5 мил. КМ, док исти у приватним здравственим установама биљеже смањење за 5,1 мил. КМ.

Од укупних капиталних улагања у здравству Федерације БиХ у 2020. години, на изградњу, реконструкцију и адаптацију грађевинских објеката се односило 15.276.346 КМ или 18,52%, за набавку опреме 63.696.944 КМ или 77,21% и улагања у остала стална средства 3.529.566 КМ или 4,28%.

За капитална улагања из властитих средстава издвојено је 50.586.116 КМ, из средстава буџета 11.178.406 КМ, кредитних средстава 1.750.577 КМ и из донација 18.987.756 КМ.

Као и у претходним годинама, за капитална улагања у здравственим установама у 2020. години, издвојен је знатно мањи износ средстава остварених по основу трошкова амортизације. Трошкови амортизације у 2020. години су износили 77.637.484 КМ, а за капиталне инвестиције из средстава амортизације је утрошено 19.246.371 КМ из чега произилази да је од укупно исказаних трошкова по основу амортизације за капитална улагања усмјерено тек 24,79%. Финансирање капиталних улагања није системски рјешено с обзиром да је Законом о здравственој заштити утврђено да средства за капитална улагања издавају оснивачи што никада није имплементирано, а јавне здравствене установе су принуђене обрачунавати и исказивати трошкове амортизације. Према достављеним подацима, јавне здравствене установе у Федерацији БиХ су у 2020. години издвојиле значајан износ од 35,3 мил. КМ властитих средстава на име капиталних улагања што је за 1,2 мил. КМ више у односу на 2019. годину, док су приватне здравствене установе по овом основу издвојиле 13,1 мил. КМ што је за 2,3 мил. мање у односу на 2019. годину.

Преглед капиталних улагања, према врсти улагања и изворима средстава приказан је у Табели бр.10 Прилога.

У укупним трошковима у здравству Федерације БиХ у 2020. години садржани су **трошкови по основу ПДВ-а** у износу од 137,1 мил. КМ, од којих 37,3 мил. КМ у свим кантоналним заводима здравственог осигурања (за 722.770 КМ више у односу на 2019.г.), 15,3 мил. КМ у Федералном заводу здравственог осигурања и реосигурања (за 725.062 КМ више у односу на 2019.г.), и 84,4 мил. КМ у свим јавним и приватним здравственим установама (за 8,9 мил. КМ више у односу на 2019.г.). Укупан трошак ПДВ-а у 2020. у односу на 2019. годину већи је за 10,3 мил. КМ.

Детаљан преглед укупне потрошње по врсти трошкова приказан је у Табели бр. 7 Прилога.

5.3. Финансијско стање здравственог сектора у 2020. години

Пословање здравственог сектора на нивоу Федерације БиХ у 2020. години је исказано на основу података о оствареним приходима и расходима у заводима здравственог осигурања и у здравственим установама (јавним и приватним).

У здравственом сектору Федерације БиХ као цјелине, у 2020. години исказан је консолидована добит у укупном износу од 51.757.212 КМ (таб. 8 Прилога), што представља разлику остварених финансијских показатеља како слиједи:

позитиван финансијски резултат (добит):	91.297.728 КМ
негативан финансијски резултат (губитак):	39.540.516 КМ

У наредној табели 1 дат је преглед укупних прихода, укупних расхода и финансијског резултата у заводима здравственог осигурања и у јавним и приватним здравственим установама у Федерацији БиХ, за 2019. и 2020. годину.

Табела 1

Р.бр.	ФБиХ (ЗЗО, ЈЗУ, ПЗУ)	УКУПНИ ПРИХОДИ У КМ		УКУПНИ РАСХОДИ У КМ		ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ	
		2019.	2020.	2019.	2020.	2019.	2020.
1 (1.1.+1.2.)	УКУПНО СВИ ЗЗО У ФБИХ	1.548.592.438	1.526.108.952	1.519.720.790	1.547.349.957	28.871.648	-21.241.005
1.1.	10 КЗЗО	1.362.046.962	1.342.758.983	1.326.253.684	1.360.599.596	35.793.278	-17.840.613
1.2.	ФЗЗОИР	186.545.476	183.349.969	193.467.106	186.750.361	-6.921.630	-3.400.392
2.	УКУПНО ЈЗУ	1.356.568.485	1.407.731.096	1.337.410.457	1.392.536.032	19.158.028	15.195.064
3	УКУПНО ПЗУ	538.812.245	586.358.959	484.922.094	528.555.806	53.890.151	57.803.153
4 (1+2+3)	СВЕУКУПНО	3.443.973.168	3.520.199.007	3.342.053.341	3.468.441.795	101.919.827	51.757.212

Како се види из претходне табеле 1 и из табеле 8 прилога, у здравственом сектору Федерације БиХ, као цјелине, у 2020. години остварена је консолидована добит у укупном износу од 51.757.212 КМ која се састоји од:

- консолидованог вишка расхода над приходима (консолидованог губитка) у износу од 21.241.005 КМ оствареног у свим заводима здравственог осигурања у Федерацији БиХ, а у 2019. години је остварен консолидовани вишак приходима над расходима (консолидована добит) у износу од 28.871.648 КМ,
- консолидоване добити остварене у јавним здравственим установама у Федерацији БиХ у износу од 15.195.064 КМ што је за 3,9 мил. КМ мање у односу на 2019. годину, и
- консолидоване добити остварене у приватним здравственим установама у Федерацији БиХ у износу од 57.803.153 КМ, што је за 3,9 мил. КМ више у односу на 2019. годину.

Пословање завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ

У наредној табели 2 дат је кратак преглед пословања завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ у 2019. и 2020. години.

Табела 2

ЗАВОДИ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА	УКУПНИ ПРИХОДИ У КМ		УКУПНИ РАСХОДИ У КМ		ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ	
	2019.	2020.	2019.	2020.	2019.	2020.
ЗЗО УСК-Бихаћ	109.462.952	105.080.949	106.629.741	103.198.045	2.833.211	1.882.904
ЗЗО ПК-Оцак	16.135.837	15.346.517	15.767.583	15.414.345	368.254	-67.828
ЗЗО ТК-Тузла	251.986.377	256.050.232	243.844.973	261.460.684	8.141.404	-5.410.452
ЗЗО ЗДК-Зеница	198.814.365	188.845.285	197.837.151	187.886.687	977.214	958.598
ЗЗО БПК-Горажде	18.003.889	17.760.075	17.811.173	17.498.367	192.716	261.708
ЗЗО СБК-Травник	112.358.556	110.451.051	113.546.574	113.650.907	-1.188.018	-3.199.856
ЗЗО ХНК-Мостар	146.602.544	142.667.853	139.600.943	147.618.160	7.001.601	-4.950.307
ЗЗО ЗХК-Груде	51.739.511	52.215.513	48.075.677	49.926.653	3.663.834	2.288.860
ЗЗО КС	426.637.109	424.416.186	413.220.883	434.754.750	13.416.226	-10.338.564
ЗЗО К10	30.305.822	29.925.322	29.918.986	29.190.999	386.836	734.323
ФЗЗОИР	186.545.476	183.349.969	193.467.106	186.750.361	-6.921.630	-3.400.392
УКУПНО	1.548.592.438	1.526.108.952	1.519.720.790	1.547.349.957	28.871.648	-21.241.005

Како се види из претходне табеле 2 и табеле 8 Прилога, у 2020. години на нивоу свих завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ остварен је консолидовани вишак расхода над приходима (консолидовани губитак) у износу од 21.241.005 КМ, од чега је:

- вишак прихода над расходима (добит) у остварен у заводима здравственог осигурања Унско-санског, Зеничко-добојског, Босанско-подрињског, Западно-херцеговачког и Кантона 10, у укупном износу од 6.126.394 КМ,

- вишак расхода над приходима (губитак) исказан је у заводима здравственог осигурања Посавског, Тузланског, Средње-босанског, Херцеговачко-неретванског, Кантона Сарајево, те у Федералном заводу осигурања и реосигурања, у укупном износу од 27.367.399 КМ.

Такође, може се уочити да је на нивоу свих завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ у 2020. у односу на 2019. годину исказано:

- смањење укупних прихода за 22.483.486 КМ (претходна таб.2) услед смањења свих извора прихода (таб. 5 и таб. 5.1 Прилога), и
- раст укупних расхода за 27.629.168 КМ (претходна таб. 2 и табела 6.1 Прилога)

У заводима здравственог осигурања у Федерацији БиХ који су у 2020. години позитивно пословали, исказан је укупни вишак прихода над расходима (добит) у износу од 6.126.394 КМ, док су они заводи здравственог осигурања, који су у 2019. години позитивно пословали, исказали укупан вишак прихода над расходима (добит) у износу од 36.981.296 КМ. У наставку се, за ове заводе, даје преглед информација и података о распореду вишка прихода над расходима (добити) исказаног по Годишњем обрачуну за 2020. годину.

Вишак прихода над расходима (добит) ЗЗО Унско-санског кантона у 2020. години износио је 1.882.904 КМ што је за 950.307 КМ мање у односу на добит остварену у 2019. години.

Ова средства, а на основу Одлуке Управног одбора Завода, задржавају се као нераспоређени вишак прихода над расходима и биће распоређена у 2021. години.

Вишак прихода над расходима (добит) ЗЗО Зеничко-добојског кантона у 2020. години износио је 958.598 КМ што је за 18.616 КМ мање у односу на добит остварену у 2019.

години. Ова средства су распоређена на начин да је 115.897 КМ распоређено у законске резерве, а износ од 842.702 КМ је остао нераспоређен.

Вишак прихода над расходима (добит) 33О Босанско-подрињског кантона у 2020. години износио је 261.708 КМ што је за 68.992 КМ више у односу на добит остварену у 2019. години. Ова средства су остала нераспоређена.

Вишак прихода над расходима (добит) 33О Западнохерцеговачког кантона у 2020. години износио је 2.288.860 КМ што је за 1.374.974 КМ мање у односу на добит остварену у 2019. години. Ова средства су остала нераспоређена.

Вишак прихода над расходима (добит) 33О Кантона 10 у 2020. години износио је 734.323 КМ што је за 347.487 КМ више у односу на добит остварену у 2019. години. Ова средства су у износу од 214.323 КМ распоређена на средства законске резерве, а износ од 520.000 КМ остао је нераспоређен.

У заводима здравственог осигурања у Федерацији БиХ, који су у 2020. години негативно пословали, исказан је укупни вишак расхода над приходима (губитак) у износу од 27.367.399 КМ, док су они заводи здравственог осигурања, који су у 2019. години негативно пословали, исказали укупан вишак расхода над приходима (губитак) у износу од 8.109.648 КМ. У наставку се, за ове заводе, даје преглед информација и података о покрићу вишка расхода над приходима (губитка) исказаног по Годишњем обрачуна за 2020. годину.

Вишак расхода над приходима (губитак) 33О Посавског кантона у 2020. години износио је 67.828 КМ који је остао непокривен, док је у 2019. години исказан вишак прихода над расходима (добит) у износу од 368.254 КМ.

Вишак расхода над приходима (губитак) 33О Тузланског кантона у 2020. години износио је 5.410.452 КМ који је покривен средствима резерви, док је у 2019. години исказан вишак прихода над расходима (добит) у износу од 8.141.404 КМ.

Вишак расхода над приходима (губитак) 33О Средњобосанског кантона у 2020. години износио је 3.199.856 КМ који је покривен из акумулираног вишка прихода над расходима из ранијих година, док је у 2019. години исказан вишак расхода над приходима (губитак) у износу од 1.188.018 КМ.

Вишак расхода над приходима (губитак) 33О Херцеговачко-неретванског кантона у 2020. години износио је 4.950.307 КМ који је покривен вишком прихода над расходима из ранијих периода, док је у 2020. години исказан вишак прихода над расходима (добит) у износу од 7.001.601 КМ.

Вишак расхода над приходима (губитак) 33О Кантона Сарајево у 2020. години износио је 10.338.564 КМ који је покривен из вишка прихода над расходима из ранијих периода, док је у 2019. години исказан вишак прихода над расходима (добит) у износу од 13.416.226 КМ.

Вишак расхода над приходима (губитак) Завода здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ у 2020. години износио је 3.400.392 КМ који је покривен из вишка прихода над расходима из ранијих периода.

У вези позитивног пословања завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ у 2020. години потребно је истаћи слиједеће битне чињенице.

У укупним приходима свих завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ, највеће процентуално учешће имају приходи од доприноса за обавезно здравствено осигурање у Федерацији БиХ, од чега највише приходи од доприноса запослених. У складу са овом чињеницом, потребно је, генерално, навести на које директне и индиректне начине се укупни приходи завода могу повећати како би се створили увјети за оптимално унапређење система здравствене заштите по основу повећања обима и квалитете здравствених услуга и развоја дисциплина који нису на задовољавајућем нивоу, и то како слиједи:

- повећањем броја запослених у Федерацији БиХ, што биљежи пад у 2020. години услед епидемије вируса корона, док је у ранијем периоду биљежен тренд раста,
- повећањем висине пензија и висине плата у Федерацији БиХ, од чега посебно најниже плаће као и просјечне плаће које примају већина запослених, а што, посматрајући раније периоде, нема значајно изражен тренд раста,
- повећањем износа трансфера за сектор здравства у цјелини из буџета сваког нивоа власти у Федерацији БиХ, чије учешће у укупном оствареним средствима у здравству Федерације БиХ се креће од 2,1% до 4,7%, док је у развијеним земљама ово учешће знатно веће,
- значајним смањењем стопе ПДВ-а или увођење нулте стопе ПДВ-а за посебно скупа медицинска помагала и скупе лијекове, нпр. лијекове из програма федералног фонда солидарности, од чега посебно цитостатика као и других скупих лијекова, чиме би се уштедила значајна средства која би се могла усмјерити нпр. на смањење листи чекања или на неке друге програме здравствене заштите,
- јачање примарне здравствене заштите и посебно подузимање превентивних мјера и програма, тако што ће се на примарном нивоу превенирати болест или лијечити у почетном стању болести и тиме рационалније и ефикасније користити средства намијењена за здравствену заштиту, тј. умјесто скупе болничке здравствене заштите преусмјеравати пацијенте и средства на једноставнију, доступнију и јефтинију здравствену заштиту на примарном нивоу,
- усмјеравање средстава од акциза за духан и духанске прозиве у изворне приходе завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ,
- укључивање сиве економије у легалне токове привреде чиме би се остварила значајна средства за привреду цијеле Федерације БиХ, како за буџете свих нивоа, тако и за све ванбуџетске фондове путем којих се обезбјеђују одређена права осигураницима. Међутим, чињеница је да свугдје у свијету постоји сива економија, али иста је у Федерацији БиХ значајније изражена. У том смислу потребно је, у цјелости, провести Реформску агенду како би се сива економија или барем њен већи дио укључио у легалне токове привреде,
- редовне и ванредне контроле које обавља Порезна управа Федерације БиХ а у вези са наплатом прихода од доприноса за обавезно здравствено осигурање у Федерацији БиХ, као и контроле рада „на црно“ које обављају надлежне инспекције рада,
- примјена правила да се не врши исплата плаће без исплате свих доприноса, што се, нажалост, у пракси не поштује у цјелости,
- закључивање споразума са дужницима по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање и реализација истог,
- креирање правног оквира који ће омогућити ефективну наплату прихода од доприноса за обавезно здравствено осигурање у случајевима када предузећа дођу у фазу стечаја, односно ликвидације итд.

Приходи од доприноса за обавезно здравствено осигурање у Федерацији БиХ који уједно имају највеће учешће у укупним приходима свих завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ као и у укупно оствареним средствима у здравству како кантона тако и Федерације БиХ, уједно имају највећи утицај и значај на пословање завода, а посебно на права пацијената чији се ниво, обим, квалитет и доступност могу повећати под условом да се и у наредном периоду настави тренд раста броја запослених у Федерацији БиХ. Међутим, у 2020. години се услед епидемије вируса корона биљежи пад укупних прихода свих завода здравственог осигурања, док је у периоду 2016-2019. година остварена консолидована добит у здравству Федерације БиХ, као цјелине.

У циљу бољег увида у комплетан финансијски положај свих завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ у 2020. години, у наставку се даје преглед одређених података.

Заводи здравственог осигурања у Федерацији БиХ	Финансијски резултат по Годишњем обрачуна за 2020. годину	Акумулирани вишак прихода над расходима на дан 31.12.2020.	Акумулирани вишак расхода над приходима на дан 31.12.2020.	Укупне обавезе на дан 31.12.2020.	Укупна потраживања на дан 31.12.2020.
КЗЗО Бихаћ	1.882.904	1.882.904			
КЗЗО Оџак	-67.828		8.602.748	9.520.705	212.105
КЗЗО Тузла	-5.410.452	46.219.733		13.851.818	57.871
КЗЗО Зеница	958.599	842.702		18.260.668	3.239.263
КЗЗО Горажде	261.708	512.834		2.200.730	671.138
КЗЗО Травник	-3.199.856		3.199.856	13.229.097	272
КЗЗО Мостар	-4.950.307	9.578.368		17.629.584	7.217.042
КЗЗО Груде	2.288.860	2.738.840		6.447.657	530.753
КЗЗО Сарајево	-10.338.564	41.302.735		19.520.188	4.589.160
КЗЗО Ливно	734.323	734.323		6.062.847	659.659
ФЗЗОИР	-3.400.392	17.604.194		27.504.407	986.756
УКУПНО	-21.241.005	121.416.633	11.802.604	134.227.701	18.164.019

Из приложене табеле се види да су у свим заводима здравственог осигурања, на дан 31.12.2020. године, на нивоу Федерације БиХ, исказани слиједећи подаци:

- укупне обавезе у износу од 134.227.701 КМ,
- укупна потраживања у износу од 18.164.019 КМ,
- акумулирани вишак прихода над расходима (добит) у износу од 121.416.633 КМ,
- акумулирани вишак расхода над приходима (губитак) у износу од 11.802.604 КМ.

Иако је у свим заводима здравственог осигурања у Федерацији БиХ, на дан 31.12.2020. године, исказан значајан акумулирани вишак прихода над расходима (акумулирана добит) у износу од 121, 4 мил. КМ, потребно је истовремено, на нивоу Федерације БиХ, обратити пажњу на податке са стањем на дан 31.12.2020. године, и то великих укупних обавеза свих завода од 134,2 мил. КМ, на укупна потраживања у износу од 18,1 мил. КМ, те на акумулирани вишак расхода над приходима (акумулирани губитак) у износу од 11,8 мил. КМ.

Такође, важно је истаћи да у укупним потраживањима нису исказана потраживања по основу неуплаћених доприноса од стране послодаваца и других обвезника с обзиром да је наплата и контрола уплате доприноса у искључивој надлежности Порезне управе Федерације БиХ.

На основу података из Обрачуна ранијих година, може се закључити да су на нивоу Федерације БиХ, посебно узевши у обзир период 2002-2013. година, исказивани значајни губици и обавезе који су се акумулирали у пословању завода здравственог осигурања. Међутим, у периоду 2014-2019. година финансијска ситуација завода

здравственог осигурања у Федерацији БиХ се побољшала услед раста прихода од доприноса за обавезно здравствено осигурање запослених насталог повећањем броја запослених у Федерацији БиХ, као и повећања висине плаћа запослених примјеном нових колективних уговора у области здравства.

Нажалост, епидемија вируса корона у 2020. години довела је до пада привредних активности и пада разних економских параметара у Федерацији БиХ, а прије свега до прекида тренда раста броја запослених у Федерацији БиХ, смањења укупних прихода свих завода здравственог осигурања на нивоу Федерације БиХ и исказивања консолидованог негативног финансијског резултата на нивоу свих завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ.

Такође, корисно је споменути питање које се раније актуализирало, о могућем смањењу стопе доприноса за обавезно здравствено осигурање запослених, а све са циљем растерећења послодаваца и повећања запослености у Федерацији БиХ, а што би се компензирало другим изворима прихода. У том смислу, потребно је сачинити квалитетну процјену и анализу о томе како би евентуално смањење стопе доприноса за обавезно здравствено осигурање у Федерацији БиХ имало утицај на финансијски положај и пословање завода, а како се не би десило да компензирајући извори прихода у заводима у Федерацији БиХ не буду достатни. Тако је у 2019. години Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ управо и сачинио детаљну анализу која је показала да смањењем стопе доприноса за обавезно здравствено осигурање запослених у Федерацији БиХ уз истовремено остваривање прихода из других компензирајућих извора прихода, а све са циљем смањења оптерећења послодавца, неће бити довољно. Самим тим озбиљно би се угрозио досадашњи достигнути квалитет, доступност, као и ниво и обим здравствених права пацијената у Федерацији БиХ.

Пословање здравствених установа и дјелатника (јавних и приватних)

Код здравствених установа и дјелатника, јавних и приватних који су обухваћени овим Обрачуном, у Федерацији БиХ у 2020. години је исказана консолидована добит у износу од 72.998.217 КМ (табела 8 Прилога), што представља разлику остварених финансијских показатеља како слиједи:

добит јавних и приватних здравствених установа:	85.171.334 КМ
губитак јавних и приватних здравствених установа:	12.173.117 КМ

односно, како је у приказано у табели 8 Прилога, у 2020. години исказана консолидована добит јавног и приватног сектора у Федерацији БиХ у износу од 72.998.217 КМ састоји се од:

- консолидоване добити јавног сектора у Федерацији БиХ у износу од 15.195.064 КМ, и
- консолидоване добити приватног сектора у Федерацији БиХ у износу од 57.803.153 КМ.

Здравствене установе у јавном сектору у Федерацији БиХ су у 2020. години оствариле консолидовану добит у износу од 15.195.064 КМ (табела 8 Прилога), док су у 2019. години оствариле консолидовану добит у износу 19.158.028 КМ.

На дан 31.12.2020. године, исказани су слиједећи показатељи о пословању јавних здравствених установа:

- укупне обавезе у износу од 438.737.275 КМ,
- укупна потраживања у износу од 86.611.694 КМ,
- акумулирана добит у износу од 120.052.120 КМ,
- акумулирани губитак у износу од 203.193.422 КМ.

На основу података из Обрачуна ранијих година може се извести закључак да су јавне здравствене установе, посебно у периоду 2002-2014. година, исказивале губитке и обавезе који су се акумулирали у њиховом пословању. Њихов финансијски положај почео се значајније поправљати у периоду 2015-2019. година, од чега најзначајније у 2017. и 2018. години, када су сви заводи здравственог осигурања у Федерацији БиХ у већем износу финансирали јавне здравствене установе због повећања укупних прихода.

Поред тога, важно је истаћи да је раније најављено смањење стопа доприноса за обавезно здравствено осигурање у Федерацији БиХ кроз нови Закон о доприносима, што би могло довести до смањења укупних прихода у заводима здравственог осигурања, а такође и озбиљно угрозити пословање већине јавних здравствених установа, од чега посебно болница. Ово би посљедишно водило смањењу обима и квалитета здравствених услуга према корисницима, а вјероватно и погоршању материјалног положаја здравствених радника. Такође, то би могло имати за посљедицу појачани одљев здравственог кадра, а посебно доктора медицине.

Имајући у виду да је епидемија вируса корона у 2020. години довела до бројних економских поремећаја, од чега посебно смањења броја запослених, као и поремећаја у сектору здравства, као цјелине, нужно је већ у 2022. и у наредним годинама подузети хитне и адекватне мјере које ће првобитно допринијети стабилизацији економског и здравственог стања, а затим и довести до остваривања позитивних трендова раста најзначајнијих параметара у овим областима.

У приватном сектору у Федерацији БиХ, који је доставио податке за Обрачун средстава у здравству Федерације БиХ за 2020. годину, исказана је највећа икада забиљежена консолидована добит у износу од 57.803.153 КМ што је за 3.913.002 КМ или за 7% више у односу на 2019. годину, те је чак већа и од консолидоване добити на нивоу здравства, као цјелине, у Федерацији БиХ за 2020. годину, и то за 6 мил. КМ. Обухват приватног сектора који је доставио податке за Обрачун средстава у здравству Федерације БиХ за 2020. годину, износио је 91% и већи је за 7% у односу на 2019. годину и највећи је икада забиљежен. Ово је уједно један од могућих разлога зашто се у 2020. години биљежи и највећа консолидована добит приватног сектора икада. Међутим, будући да 9% или 100 приватних здравствених установа у Федерацији БиХ, од чега највећи број њих од 30 из Кантона Сарајево, није доставило податке за 2020. годину, то подаци приватног сектора у Федерацији БиХ исказани у овом документу, као и подаци о укупно оствареним и утрошеним средствима у здравству кантона и Федерације БиХ, нису потпуни.

Укупан капитал у здравственим установама (јавним и приватним) у Федерацији БиХ у 2020. години исказан је у износу 821.984.497 КМ и биљежи повећање за 2% или за 16,3 мил. КМ у односу на 2019. годину, од чега се:

-износ од 728.311.434 КМ односи на капитал у јавним здравственим установама у Федерацији БиХ и који биљежи повећање од 2,55% или 18,08 мил. КМ у односу на 2019. годину, а

-износ од 93.673.063 КМ се односи на капитал у приватним здравственим установама у Федерацији БиХ и који биљежи смањење од 2% или 1,7 мил. КМ у односу на 2019. годину.

Капитал у јавним здравственим установама у Федерацији БиХ биљежи повећање у 2020. у односу на 2019. годину, могуће из разлога што су оне јавне здравствене установе у Федерацији БиХ које су оствариле добит по Годишњем обрачуна за 2020. годину, као и у ранијим годинама, исти пренијеле у капитал.

Са 31.12.2020. године, у здравственим установама (јавним и приватним) у Федерацији БиХ су исказана укупно ненаплаћена потраживања у износу од 111.899.137 КМ што је за 0,9% или 948.779 КМ више него на исти дан 2019. године, од чега се:

-износ од 84.508.418 КМ односи на јавне здравствене установе што је за 0,77% или за 658.414 КМ мање у односу на 2019. годину, а

-износ од 27.390.719 КМ се односи на приватне здравствене установе што је за 6,23% или за 1,6 мил. КМ више у односу на 2019. годину.

Неизмирене обавезе добављачима преко 60 дана у здравственим установама (јавним и приватним) у Федерацији БиХ са 31.12.2020. године износиле су 140.388.378 КМ и биљеже смањење за 7% или за 10,5 мил. КМ у односу на исти дан 2019. године, од чега се у јавном сектору биљежи повећање за 14,58% или за 14,3 мил. КМ, док се у приватном сектору биљежи значајно смањење за 47,15% или за 24,8 мил. КМ.

Могући разлог значајном смањењу овог податка са 31.12.2020. године у односу на исти дан 2019. године, лежи у чињеници да се, сходно важећим прописима, овај податак исказује за неизмирене обавезе добављачима преко 60 дана, а у ранијим годинама се исказивао преко 90 дана.

Степен отписаности сталних средстава у здравственим установама (јавним и приватним) у Федерацији БиХ, са стањем на дан 31.12.2020. године, је 58,34%, а степен отписаности медицинске опреме је 76,50%.

Укупне обавезе у здравственим установама (јавним и приватним) у Федерацији БиХ у 2020. години износиле су 399.113.578 КМ и биљеже значајно повећање за 22% или за 72,2 мил. КМ у односу на 2019. годину, од чега се:

-износ од 286.112.576 КМ односи на јавне здравствене установе што је за 16,43% или за 40,3 мил. КМ више у односу на 2019. годину, и

-износ од 113.001.002 КМ на приватне здравствене установе, што је за 39,31% или за 31,8 мил. КМ више у односу на 2019. годину.

Треба имати у виду да би евидентиране обавезе биле знатно мање да су обвезници уплате доприноса редовно измиривали своје обавезе по основу доприноса за обавезно здравствено осигурање у Федерацији БиХ, те би заводи здравственог осигурања имали могућност повећања износа који се уговарају са здравственим установама.

6. Сажетак

Обрачун средстава у здравству на нивоу Федерације БиХ је законска обавеза за Федерални завод здравственог осигурања и реосигурања прописана Законом о здравственом осигурању и Правилником за израду обрачуна средстава у здравству. На основу ових прописа, доноси се за сваку годину посебно Упутство за израду Обрачуна којим се детаљно прописује начин и поступак прикупљања, обраде и консолидације података.

У изради Обрачуна средстава у здравству учествује више од 1.000 установа и дјелатника (јавних и приватних), 10 кантоналних завода здравственог осигурања, и Федерални завод здравственог осигурања и реосигурања који врши рачунску, формалну и суштинску контролу, сумирање и консолидацију података за цијелу Федерацију БиХ.

Имајући у виду чињеницу да се кроз Обрачун обрађују подаци за оволики број установа, да су подаци по садржају и обиму бројни и комплексни, а да одређени дио здравствених установа, и даље није информатички адекватно опремљен нити кадровски оспособљен, прикупљање и консолидација података се одвија са великим потешкоћама. Поред тога, поједине установе, а нарочито у приватном сектору, још увијек не придају одговарајући значај овом документу, иако је ово једини документ којим је обухваћен, макар не и у потпуности, и приватни сектор.

У здравственом сектору Федерације БиХ, као цјелине, у 2020. години је остварена консолидована добит у износу од 51.757.212 КМ, од чега је:

- у заводима здравственог осигурања у Федерацији БиХ исказан консолидовани вишак расхода над приходима (консолидовани губитак) у износу од 21.241.005 КМ, док је у 2019. години исказан консолидовани вишак прихода над расходима (консолидована добит) у износу од 28.871.648 КМ.
- у јавним здравственим установама у Федерацији БиХ исказана консолидована добит у износу од 15.195.064 КМ што је за 3,9 мил. КМ мање у односу на 2019. годину.
- у здравственим установама у приватном власништву остварена консолидована добит у износу од 57.803.153 КМ што је за 3,9 мил. КМ више у односу на 2019. годину.

Међутим, искључимо ли приватни сектор који је у периоду 2004.-2020. година остваривао консолидовану добит, и који је у 2020. години исказао консолидовану добит од 57,8 мил. КМ, тада би се у сектору здравства, као цјелине, на нивоу Федерације БиХ, исказао консолидовани губитак од 6 мил. КМ који би се у цјелости односио на јавни сектор здравства у Федерацији БиХ (сви заводи здравственог осигурања и све јавне здравствене установе). Међутим, и поред ове чињенице, посебно је нужно нагласити, у циљу приказивања стварне ситуације, и бројне проблеме који већ годинама постоје у здравству Федерације БиХ (дуге листе чекања на поједине здравствене услуге и лијекове, несташица појединих лијекова, неуједначен обим права осигураника на здравствену заштиту по кантонима, непостојање капацитета за лијечење одређених обољења у Федерацији БиХ чиме би се трошкови здравствене заштите у иностранству значајно смањили, трошкови амортизације се, углавном, не суфинансирају од оснивача и др.).

Консолидована добит остварена у 2020. години у здравственом сектору Федерације БиХ, као цјелини, биљежи значајно смањење за 50,1 мил. КМ у односу на консолидовану добит остварену у 2019. години. Разлог овоме лежи, највећим дијелом, у чињеници да је епидемија вируса корона у 2020. години имала значајне негативне

ефекте и утицај на економију и здравство у Федерацији БиХ, од чега посебно на пословање завода здравственог осигурања. У том смислу, у 2020. години је, посматрано на нивоу Федерације БиХ, у односу на 2019. годину дошло до:

- смањења броја запослених за 12.861, повећања броја незапослених за 14.010, значајног смањења броја чланова породице осигураника за 31.115, повећања броја пензионера за 6.089, смањења укупног броја осигураних лица за 26.611, а према евиденцијама кантоналних завода здравственог осигурања о броју осигураних лица (таб. 2 прилога),
- смањења укупних прихода кантоналних завода здравственог осигурања, посматрајући их збирно на нивоу Федерације БиХ, и то за 19,2 мил. КМ (таб.5.1 прилога),
- смањења укупног прихода Федералног завода осигурања и реосигурања за 3,1 мил. КМ (таб.5 прилога),
- исказивања консолидованог губитка, посматрајући збирно све заводе здравственог осигурања на нивоу Федерације БиХ, у износу од 21,2 мил. КМ (таб.8 прилога),
- остварења значајно високе консолидоване добити приватног сектора у износу од 57,8 мил. КМ (таб.8 прилога), што је за 3,9 мил. КМ више у односу на консолидовану добит приватног сектора остварену у 2019. години, због, највећим дијелом, већег остварења прихода изван обавезног здравственог осигурања за 31,8 мил. КМ, од чега су директна плаћања већа за 25,9 мил. КМ, а остали приходи билеже повећање за 5,4 мил. КМ.

Велики проблем у јавном сектору (јавне здравствене установе и заводи здравственог осигурања) здравства Федерације БиХ представљају значајни акумулирани губици из ранијег периода, укупне обавезе и потраживања, исказани на дан 31.12.2020. године.

У јавним здравственим установама и заводима здравственог осигурања у Федерацији БиХ исказани су, на дан 31.12.2020. године, слиједећи подаци, и то:

- акумулирана консолидована добит од 26,4 мил. КМ која се састоји од акумулираног консолидованог губитка исказаног у јавним здравственим установама у Федерацији БиХ у износу од 83,1 мил. КМ, док је у заводима здравственог осигурања у Федерацији БиХ исказан акумулирани консолидовани вишак прихода над расходима (акумулирана консолидована добит) од 109,6 мил. КМ,

- укупне обавезе од 572,9 мил. КМ, од чега су 438,7 мил. КМ укупне обавезе у јавним здравственим установама у Федерацији БиХ, док у заводима здравственог осигурања у Федерацији БиХ оне износе 134 мил. КМ,

- укупна потраживања од 104,7 мил. КМ, од чега се 86,6 мил. КМ односи на укупна потраживања у јавним здравственим установама у Федерацији БиХ, док у заводима здравственог осигурања у Федерацији БиХ она износе 18,1 мил. КМ.

Несразмјер између обавеза и потраживања указује на проблеме са ликвидношћу ових здравствених установа.

Такође, проблеми у здравству Федерације БиХ се могу додатно илустровати чињеницом да је у претходним годинама јавни сектор континуирано исказиван консолидовани губитак и то највећим дијелом код јавних здравствених установа, као и, појединих година, код одређених завода здравственог осигурања, посебно ако се у разматрање узме дужи временски период 2004-2020. година, што се приказује наредном табелом.

Година	Заводи здравственог осигурања у Федерацији БиХ (консолидовани финансијски резултат)	Јавне здравствене установе у Федерацији БиХ (консолидовани финансијски резултат)
2004	8.691.483	-35.824.327
2005	4.495.750	-30.467.064
2006	15.499.801	-24.286.900
2007	20.748.959	-13.215.000
2008	19.802.997	-16.763.978
2009	-13.669.371	-18.732.938
2010	-8.760.633	-36.332.549
2011	-10.635.082	-23.049.464
2012	-16.604.164	-47.066.715
2013	-36.568.242	-29.937.350
2014	19.221.645	-33.157.866
2015	-7.585.478	-38.441.862
2016	35.343.433	-733.171
2017	54.490.084	43.358.525
2018	66.308.090	19.311.741
2019	28.871.648	19.158.028
2020	-21.241.005	15.195.064

Шест завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ су у 2020. години исказали вишак расхода над приходима (губитак) у свом пословању, и то Завод здравственог осигурања Посавског, Тузланског, Средње-босанског, Херцеговачко-неретванског, Кантона Сарајево, и Федерални завод осигурања и реосигурања, у укупном износу од 27.367.399 КМ.

Вишак прихода над расходима (добит) у свом пословању у 2020. години исказали су Завод здравственог осигурања Унско-санског, Зеничко-добојског, Западно-херцеговачког и Кантона 10, у укупном износу од 6.126.394 КМ.

На нивоу свих завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ у 2020. години исказан је консолидовани вишак расхода над приходима (консолидовани губитак) у износу од 21.241.005 КМ, а у 2019. години је исказан консолидовани вишак прихода над расходима (консолидована добит) у износу од 28.871.648 КМ. Међутим, поред консолидованог губитка исказаног у 2020. години на нивоу свих завода здравственог осигурања у Федерацији БиХ, треба узети у обзир, а у циљу сагледавања реалне комплетне слику њиховог финансијског положаја, и њихове укупне обавезе које, на дан 31.12.2020. године, износе 134,2 мил. КМ.

Приватни сектор у Федерацији БиХ, уз мање осцилације, посматрајући раније периоде, редовно билежи консолидовану добит која има тренд константног раста из године у годину.

У 2020. години билежи се највећа икада исказана консолидована добит приватног сектора у Федерацији БиХ у износу од 57.803.153 КМ и која је за 7% или за 3,9 мил. КМ већа у односу на 2019. годину. Ово повећање настало је због раста прихода приватног сектора из обавезног као и прихода ван обавезног здравственог осигурања, од чега, највећим дијелом, директних плаћања и осталих прихода, као и остварења највећег

обухвата прихватног сектора у Федерацији БиХ икада од 91%. Наведено потврђује чињеницу да се дио финансијских средстава троши и у приватним здравственим установама у Федерацији БиХ.

Узимајући у обзир све претходно наведено, може се закључити да консолидована добит у здравственом сектору у Федерацији БиХ исказана у 2020. години никако не одражава реално стање посебно имајући у виду акумулиране проблеме из протеклих година.

Такође, поред финансијског резултата, потребно је навести и остале податке који су од значаја на пословање и финансијски положај здравственог сектора Федерације БиХ, као цјелине. То су подаци о висини укупних потраживања и обавезама према добављачима преко 60 дана, и то за кантоналне заводе здравственог осигурања, јавни и приватни сектор у здравству Федерације БиХ, за период 2009-2020. година, што се приказује у табелама које слиједе.

Укупна ненаплаћена потраживања

У наредној табели даје се преглед укупних ненаплаћених потраживања у кантоналним заводима здравственог осигурања, јавном и приватном сектору у здравству Федерације БиХ, у периоду 2009-2020. година.

ГОДИНА	УКУПНА НЕНАПЛАЋЕНА ПОТРАЖИВАЊА			
	КЗЗО	ЈЗУ	ПЗУ	УКУПНО
2009.	15.572.713	74.915.696	13.850.544	104.338.953
2010.	16.683.223	109.775.083	22.104.369	148.562.675
2011.	15.844.827	80.917.906	28.582.373	125.345.106
2012.	44.104.942	79.507.069	25.527.044	149.139.055
2013.	18.231.479	95.455.636	52.796.301	166.483.416
2014.	27.117.980	85.339.384	61.680.988	174.138.352
2015.	24.601.020	86.175.965	34.162.888	144.939.873
2016.	12.397.869	76.820.211	27.751.141	116.969.221
2017.	20.985.077	76.289.702	26.849.715	124.124.494
2018.	20.706.239	82.569.795	25.103.060	128.379.094
2019.	13.972.140	85.166.832	25.783.526	124.922.498
2020.	18.365.549	84.508.418	27.390.719	130.264.686

У периоду 2009-2020. година, може се уочити да је у структури укупно ненаплаћених потраживања у Федерацији БиХ највеће процентуално учешће јавног сектора у здравству Федерације БиХ, и које се кретало од 49% у 2014. години до 74% у 2010. години.

Затим слиједе приватни сектор са учешћем које се кретало од 13% у 2009. години до 35% у 2014. години, те учешће кантоналних завода здравственог осигурања које се кретало од 11% у 2016. години до 30% у 2012. години.

Обавезе према добављачима преко 60 дана

У наредној табели даје се преглед обавеза према добављачима преко 60 дана евидентираних у кантоналним заводима здравственог осигурања, јавном и приватном сектору у здравству Федерације БиХ, у периоду 2009-2020. година.

ГОДИНА	ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ДОБАВЉАЧИМА ПРЕКО 60 ДАНА			
	КЗЗО	ЈЗУ	ПЗУ	УКУПНО
2009.	25.054.194	78.052.838	15.357.827	118.464.859
2010.	35.016.845	111.858.191	19.096.041	165.971.077
2011.	36.816.061	110.436.305	29.017.319	176.269.685
2012.	35.905.752	139.429.688	27.438.949	202.774.389
2013.	29.462.577	153.030.815	26.316.642	208.810.034
2014.	26.208.584	163.504.663	30.901.438	220.614.685
2015.	30.461.579	183.354.944	34.282.177	248.098.700
2016.	27.114.842	148.165.912	26.645.403	201.926.157
2017.	40.610.258	110.863.500	27.517.265	178.991.023
2018.	36.464.582	97.914.173	35.607.163	169.985.918
2019.	28.799.574	98.231.688	52.663.515	179.694.777
2020.	33.372.006	112.555.490	27.832.888	173.760.384

У периоду 2009-2020. година, може се уочити да је у структури обавеза према добављачима преко 60 дана у Федерацији БиХ највеће процентуално учешће јавног сектора у здравству Федерације БиХ које се кретало од 55% у 2019. години до 74% у 2014. години.

Затим слиједе кантонални заводи здравственог осигурања са учешћем које се кретало од 12% у 2014. години до 23% у 2017. години, те учешће приватног сектора које се кретало од 12% у 2010. години до 29% у 2019. години.

Разлике у остварењу права осигураника на здравствену заштиту по кантонима, обухват становништва здравственим осигурањем у ФБиХ, број становника у ФБиХ

На основу података и показатеља презентираних у Обрачуна средстава у здравству Федерације БиХ за 2020. годину, те показатеља из обрачуна по кантонима, може се закључити да је ситуација у здравству Федерације БиХ, као цјелине, задовољавајућа, само уколико се посматра консолидована добит остварена на нивоу Федерације БиХ, као цјелине, а чему је, потребно је још једанпут нагласити, искључиво допринијела највећа икада исказана консолидована добит приватног сектора.

Међутим, када се поред консолидоване добити остварене на нивоу Федерације БиХ, као цјелине, узму у обзир акумулирани губици и укупне обавезе јавног сектора, претходно наведени дугогодишњи проблеми у здравству Федерације БиХ, неуједначеност здравствених права осигураника по кантонима, различит проценат обухвата становништва здравственим осигурањем по кантонима, висок степен отписаности сталних средстава као и медицинске опреме, значајан износ ненаплаћених потраживања, ниско процентуално учешће средстава из буџета свих нивоа власти у Федерацији БиХ у укупно оствареним средствима у здравству кантона и Федерације БиХ посматрано у односу на друге, посебно развијене земље итд., тада се добија потпуно другачија слика финансијског стања и финансијског положаја здравственог сектора Федерације БиХ, као цјелине, у 2020. години.

Тако, посматрано по кантонима, а што довољно илуструју презентирани подаци, евидентне су значајне разлике како у погледу провођења здравствене заштите тако и обиму права осигураних лица на здравствену заштиту (подаци о просјечној потрошњи из обавезног осигурања по осигураном лицу приказани су у табели 6 Прилога).

Разлике по кантонима су највећим дијелом узроковане висином средстава за обавезно здравствено осигурање, али и низом других фактора који проистичу из одредби Закона о здравственом осигурању по којима кантони могу утврђивати самостално политику у расподјели средстава за здравствену заштиту.

Висина средстава која се остварују у кантоналним заводима здравственог осигурања у овисности је од бројних фактора од којих као најзначајније треба споменути: степен обухвата становништва обавезним здравственим осигурањем, висина основица и стопа за обрачун доприноса за обавезно здравствено осигурање, степен запослености, висине плаћа запослених, степен наплативости средстава од доприноса, висина учешћа осигураних лица у трошковима здравствене заштите и др. Неки од наведених фактора као што су број запослених, висина плаћа и степен наплате доприноса, нису у надлежности завода здравственог осигурања, али је њихов утицај на висину остварених средстава од пресудног значаја. Међутим, не треба занемарити и остале факторе којима се може утицати на висину средстава као што су политике утврђивања основица и стопа доприноса, обухвата осигурањем, висине партиципације осигураних лица и што је посебно важно политике у погледу расподјеле средстава, односно начина финансирања здравствене заштите.

Обухват становништва обавезним здравственим осигурањем на нивоу Федерације БиХ у 2020. години је 86,87% и мањи је за 0,95% у односу на 2019. годину, чему је допринијело смањење укупног становништва у Федерацији БиХ за њих 25.611 и укупног броја осигураних лица за њих 5.418.

Као забрињавајуће податке нужно је навести да се, према евиденцијама кантоналних завода здравственог осигурања, у структури осигураних лица (таб.2 Прилога) у 2020. у односу на 2019. годину:

- смањио број запослених у Федерацији БиХ за 12.861 или 2,4%,
- повећао број незапослених у Федерацији БиХ за 14.010 или 6,4%,
- повећао број пензионера за 6.089 или 1,4%,
- смањио број чланова породице осигураника за 31.115 или 5%,
- смањио укупан број осигураних лица за 25.611 или 1,33%, те се
- смањио укупан број осигураних лица у Федерацији БиХ који је у 2020. години износио 1.897.880, док се у периоду 2011-2019. година овај податак кретао од 1.923.491 у 2019. до 2.023.049 осигураних лица у 2012. години.

Такође, према подацима Федералног завода за статистику (табела 1 Прилога), у Федерацији БиХ у 2020. у односу на 2019. годину се биљежи:

- смањење укупног становништва за 5.418,
- повећање броја умрлих за 4.002,
- негативан природни прираштај у свим кантонима, као и укупно за Федерацију БиХ, итд.

Епидемија вируса корона у 2020. години довела је до негативних ефеката у економији и здравству Федерације (од чега посебно у јавном сектору), што се илуструје у претходно наведеним подацима, тј. евиденцијама кантоналних завода здравственог осигурања и Федералног завода за статистику.

Различити нивои власти у Федерацији БиХ су покушали разним економским мјерама, као и мјерама из области здравства, стабилизирати привреду и здравствени сектор у 2020. години. Међутим, подаци, за ниво Федерације БиХ о смањењу, у 2020. у односу на 2019. годину, укупног броја осигураних лица и укупног становништва, смањењу обухвата становништва здравственим осигурањем, исказивању консолидованог губитка у пословању јавног сектора у здравству Федерације БиХ (заводи здравственог осигурања и јавне здравствене установе) у износу од 6 мил. КМ и др. подаци, упућују на закључак да је потребно и даље наставити на мјерама које ће допринијети стабилизацији постојећег стања у економији и здравству кантона и Федерације БиХ.

Степен обухвата здравственим осигурањем по кантонима је различит, те, изузимајући Босанско-подрињски кантон и Кантон Сарајево у којима је број осигураних лица већи од броја становника, креће се од 56,25% у Кантону 10, до 92,32% у Зеничко-добојском кантону.

Укупно остварена средства

Укупно остварена средства у здравству Федерације БиХ у 2020. години износила су 2.236.790.156 КМ и већа су за 42,4 мил. КМ или за 1,9% у односу на 2019. годину, а у односу на 2018. годину већа су за 158,5 мил. КМ или за 7,6%.

Разлог овог повећања укупно остварених средстава је, како је раније наведено, повећање средстава остварених ван обавезног здравственог осигурања, у износу од 62,8 мил. КМ (таб. 5 Прилога), што се састоји од:

-31 мил. КМ остварених у јавном сектору, од чега се 15,7 мил. КМ односи на повећање прихода из буџета, 20,5 мил. КМ на повећање прихода остварених по основу донација, 5 мил. КМ односи на повећање осталих прихода, уз истовремено смањење директних плаћања за 10,6 мил. КМ,

-31,8 мил. КМ остварених у приватном сектору, од чега се 25,9 мил. КМ односи на повећање директних плаћања, 5,4 мил. КМ на повећање осталих прихода, те 0,4 мил. КМ што се односи на повећање прихода по основу донација и прихода из буџета.

Истовремено, биљежи се смањење средстава остварених из обавезног здравственог осигурања за 20,3 мил. КМ, од чега се 10,5 мил. КМ односи на смањење прихода од накнада ино носилаца, 7,99 мил. КМ се односи на смањење прихода по основу доприноса остварених у заводима здравственог осигурања због, највећим дијелом, смањења броја запослених, и 1,8 мил. КМ по основу смањења свих осталих извора прихода из обавезног здравственог осигурања.

Укупна потрошња и издаци

Укупна потрошња и издаци у 2020. години износили су 2.267.535.800 КМ и већи су за 4,4% или 95,8 мил. КМ у односу на 2019. годину, а у односу на 2018. годину већи су за 238,6 мил. КМ или за 11%. Од укупне потрошње у 2020. години, на текућу потрошњу се односи 2.185.032.945 КМ или 96,4%, а на капиталне издатке 82.502.855 КМ или 3,6% укупне потрошње.

У структури потрошње из обавезног здравственог осигурања, у 2020. у односу на 2019. годину повећано је учешће потрошње на већини ставки расхода из обавезног здравственог осигурања које у значајном проценту/износу учествују у расходима из обавезног здравственог осигурања. Тако се повећање ових трошкова биљежи највише код трошкова болничке здравствене заштите за 20,3 мил. КМ или за 3,2%, затим код трошкова примарне здравствене заштите за 11,5 мил. КМ или за 3,5%, трошкова лијекова издатих на рецепт за 9,1 мил. КМ или за 4,3%, осталих издатака за провођење здравствене заштите 1,5 мил. КМ или за 5% итд.

Смањење трошкова биљежи се код здравствене заштите у иностранству за 5,1 мил. КМ или за 17% услед смањења броја лица упућиваних на лијечење у иностранство због ограничења путовања услед епидемије вируса корона, накнада за боловање преко 42 дана за 4,1 мил. КМ или за 9,9%, затим код трошкова специјалистичко-консултативне здравствене заштите за 3,6 мил. КМ или за 2,5%, код трошкова ортопедских помагала за 2,4 мил. КМ или за 8,2% итд.

У структури потрошње ван обавезног здравственог осигурања, која је исказана у износу од 648,5 мил. КМ и што чини 28,6% свеукупне потрошње у Федерацији БиХ, биљежи се у 2020. у односу на 2019. годину, значајно повећање од 65,6 мил. КМ или за 11,3%, од чега се:

-у јавном сектору биљежи повећање за 37,7 мил. КМ или за 15,6%, и

-у приватној пракси, такође, биљежи повећање, за 27,9 мил. КМ или за 8,2%

и чему је, вјероватно, допринијела епидемија вируса која довело до већих директних плаћања физичких и правних лица и у јавном сектору и у приватној пракси.

У здравственим установама (јавним и приватним) у Федерацији БиХ у 2020. у односу на 2019. годину, између осталог, биљежи се раст у потрошњи лијекова на рецепт за 12,3 мил. КМ или за 6,5%, раст у потрошњи лијекова без издавања на рецепт за 21,7 мил. КМ или за 10,5%, раст потрошње лијекова у здравственим установама за 6,1 мил. КМ или за 6,8%, раст трошкова потрошног материјала за лабораторијску и дијагностичку дјелатност за 1,4 мил. КМ или за 2,7%, раст трошкова санитетског и осталог медицинског материјала за 14,1 мил. КМ или за 21%, раст осталих трошкова и расхода исказаних у оквиру трошкова материјала, енергије и услуга и то за 6,5 мил. КМ или за 12%, итд.

Такође, биљежи се значајан раст трошкова плаћа и накнада због повећања броја запослених у здравству Федерације БиХ за њих 661, од чега је 576 више упослено у јавном сектору, а 85 је више упослено у приватном сектору.

Смањење трошкова биљежи се на позицији осталих трошкова и расхода за 3,7 мил. КМ или за 10%, затим код трошкова зубарског материјала исказаних у оквиру трошкова материјала, енергије и услуга и то за 1,5 мил. КМ или за 16% због мјера власти на привременој обустави рада стоматолошких ординација са циљем смањења епидемије вируса корона, итд.

Издаци за капитална улагања у 2020. у односу на 2019. годину биљеже раст за 3,2 мил. КМ или за 4,1%, а такођер је измијењен и однос у изворима средстава за финансирање капиталних издатака.

У Табели 6 која слиједи, приказани су кључни финансијско-здравствени индикатори са трендом кретања од 2008-2020. године.

Податак о БДП Федерације БиХ преузима се од Федералног завода за статистику и који, за 2020. годину, није био доступан у тренутку израде овог документа. Због наведене чињенице није израчуната укупна здравствена потрошња у Федерацији БиХ као % БДП-а Федерације БиХ за 2020. годину.

Табела 6.

р.б.	ИНДИКАТОРИ	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	Инд 20/19.
1	Степен обухвата осигурањем	83,98%	85,08%	84,55%	85,55%	86,52%	86,47%	86,43%	85,96%	90,61%	89,74%	88,90%	87,83%	86,87%	
2	Укупна средства у здравству ФБиХ	1.338.469.478	1.409.606.655	1.484.062.048	1.528.715.833	1.565.448.014	1.575.287.927	1.660.725.238	1.681.472.387	1.809.161.608	1.941.678.114	2.078.259.663	2.194.339.207	2.236.790.156	101,9
3	Укупно остварена средства у здравству по становнику	575	606	635	654	669	674	711	720	820	882	946	1.002	1.024	102,2
4	Укупно остварена средства у здравству по осигураном лицу	685	712	751	764	774	779	822	838	905	983	1.064	1.141	1.179	103,3
5	Укупно остварена средства у обавезном здравственом осигурању	1.047.172.836	1.059.387.691	1.119.869.704	1.171.501.810	1.195.242.487	1.177.121.934	1.259.327.458	1.239.862.690	1.323.896.346	1.405.588.268	1.501.775.411	1.585.979.314	1.565.596.166	98,7
6	Укупно остварена средства у приватном сектору	168.599.214	213.638.555	223.327.991	238.601.151	267.692.222	300.389.217	319.462.106	363.940.021	429.113.453	455.528.224	503.616.171	538.812.245	586.358.959	108,8
7	Укупна потрошња у здравству ФБиХ	1.449.424.978	1.531.239.787	1.568.238.840	1.617.362.654	1.669.609.556	1.659.585.491	1.708.251.276	1.821.519.198	1.742.003.308	1.802.849.511	1.940.789.918	2.092.419.380	2.185.032.945	104,4
8	Укупна потрошња у обавезном здравственом осигурању	1.000.111.385	1.047.462.062	1.095.315.098	1.148.578.337	1.178.689.016	1.181.318.940	1.206.158.505	1.211.774.143	1.248.947.021	1.305.903.259	1.389.319.301	1.509.471.744	1.536.433.959	101,8
9	Укупна потрошња у приватном сектору	160.356.289	206.277.851	212.146.377	234.357.559	252.855.033	279.927.864	300.061.652	342.335.214	396.565.415	414.548.229	451.766.257	484.922.094	528.555.806	109
10	Укупна здравствена потрошња као % ГДП	9,16%	9,92%	9,86%	9,86%	10,09%	10,19%	9,59%	9,75%	8,92%	8,78%	8,83%	9,05%		
11	Укупна здравствена потрошња по глави становника	623	658	671	692	714	710	731	780	790	819	884	955	1.000	104,7
12	Укупна здравствена потрошња по осигураном лицу	742	773	793	809	825	821	846	908	871	913	994	1.088	1.151	105,8
13	Потрошња на терет средстава обавезног здравственог осигурања као % укупне здравствене потрошње	69,00%	68,41%	69,84%	71,02%	70,60%	71,18%	70,61%	66,53%	71,70%	72,44%	71,59%	72,14%	70,32%	
14	Потрошња у јавном сектору као % укупне здравствене потрошње	91,70%	105,97%	90,18%	89,93%	89,41%	88,38%	87,90%	87,55%	84,34%	83,93%	83,61%	83,69%	83,11%	
15	Болничка потрошња која се финансира из обавезног здравственог осигурања као % укупне здравствене потрошње	29,80%	29,54%	29,74%	30,18%	28,88%	29,81%	29,15%	27,27%	29,39%	29,94%	30,27%	30,50%	30,14%	
16	Фармацеутска потрошња као % укупне здравствене потрошње	22,95%	23,78%	22,83%	23,57%	23,65%	25,11%	26,00%	25,13%	27,45%	26,51%	25,34%	27,04%	27,89%	
17	Фармацеутска потрошња по глави становника	143	156	153	163	169	178	190	196	217	217	224	258	279	107,9
18	Потрошња лијекова на рецепт по осигураном лицу	67	78	79	85	87	90	93	97	100	99	101	111	117	105,7
19	Плаће и друга лична примања у здравственим установама као % укупне здравствене потрошње	40,57%	40,32%	41,02%	40,46%	40,42%	41,66%	41,54%	39,64%	42,22%	42,29%	44,43%	44,55%	44,62%	
20	Амортизација као % укупне здравствене потрошње и др.	3,14%	3,60%	4,42%	3,84%	3,93%	4,64%	4,02%	3,93%	4,49%	4,39%	3,94%	3,72%	3,55%	
21	Трошкови стручних служби завода здравственог осигурања као % укупне здравствене потрошње	1,65%	1,60%	1,61%	1,60%	1,56%	1,67%	1,73%	1,68%	1,81%	1,91%	1,81%	1,70%	1,65%	
22	Ефекат примјене ПДВ-а у ЗЗО и ЗУ у обавезном здравственом осигурању	77,6 мил.КМ	92,1 мил.КМ	86,4 мил.КМ	100 мил.КМ	107,3 мил.КМ	104,3 мил.КМ	110,5мил. КМ	105,9мил.КМ	109,1мил.КМ	110,7мил.КМ	122,9мил.КМ	126,7мил.КМ	137,1мил.КМ	108,2

7. Закључци и препоруке

На основу претходно наведеног могу се извући слиједећи закључци:

- Као и претходних, тако и у 2020. години, због недостатка средстава није учињен искорак када је у питању имплементација основног пакета здравствених права за осигурана лица, што значи да се права пацијената у односу на утврђена основним пакетом ускраћују. И даље је присутан висок степен неједнакости у приступу и доступности здравственој заштити и по обиму и садржају када су у питању права пацијената на територију Федерације БиХ. За неосигурана лица нису осигурана средства и ове категорије немају доступност здравственој заштити,
- На нивоу сектора здравства у Федерацији БиХ, као цјелини, у 2020. години исказана је укупна консолидована добит у износу од 51,7 мил. КМ, чему је допринио искључиво приватни сектор који је остварио консолидовану добит у износу од 57,8 мил. КМ.

Јавне здравствене установе у Федерацији БиХ су у 2020. години исказале консолидовану добит у износу од 15,1 мил. КМ, док су заводи здравственог осигурања, посматрајући их збирно за ниво Федерације БиХ, исказали консолидовани вишак расхода над приходима (консолидовани губитак) у износу од 21,2 мил. КМ.

Међутим, и поред оваке исказане консолидоване добити у здравству Федерације БиХ, као цјелине, не може се дати позитивна оцјена финансијског стања и финансијског положаја када је у питању јавни сектор због висине акумулираних губитака и акумулираних обавеза исказаних на дан 31.12.2020. године, висине неизмирених обавеза према добављачима, процента отписаности медицинске опреме и др.,

- Због примјене различитих прописа у вођењу пословних књига и исказивања финансијског резултата од стране здравствених установа односно завода здравственог осигурања, консолидовани подаци могу послужити искључиво као један оквир и смјерница за даље финансијске анализе. Наиме, заводи су дужни у пословању примјењивати све прописе који се односе на буџетске кориснике, док здравствене установе пословне књиге воде по прописима која се односе на предузећа, те се тако признавање прихода и исказивање трошкова врши по различитим основама,

Треба узети у обзир и чињеницу да заводи здравственог осигурања примјењују трезорски систем пословања, што смањује њихову флексибилност у погледу расхода (посебно оних за здравствену заштиту према здравственим установама). Због тога се дешава у скоро свим кантоналним заводима, па и ЗЗОиР ФБИХ, да приход на самом крају године има највећи утицај на резултат пословања, када више нема времена за провођење поступка ребаланса финансијских планова.

Генерално се може констатовати да, у оним заводима здравственог осигурања који су позитивно пословали у 2020. години, исказани вишак прихода над расходима није резултат стварног вишка средстава у заводима здравственог осигурања. Могући су разни објективни фактори на које заводи немају утицај као нпр. процедурална ограничења у усвајању ребаланса финансијских планова завода од стране надлежних тијела, затим евентуалног доношења и усвајања ребаланса финансијских планова завода крајем године када се исти технички не може реализовати до краја године. Слична је ситуација и у здравственим установама, које су присиљене током цијеле године управљати трошковима на начин да остваре одрживо пословање иако здравствене потребе стално расту. Не треба испустити из вида ни огромне акумулиране обавезе јавног сектора у здравству Федерације БиХ (јавних здравствених установа и завода здравственог осигурања) које су, на дан 31.12.2020. године, достигле износ од

572,9 мил. КМ. Консолидовану добит остварену у 2020. години у здравству Федерације БиХ, као цјелине, треба посматрати и у том свјетлу, јер би, оваквом годишњом динамиком остваривања пословних резултата на нивоу здравства Федерације БиХ, без учешћа приватног сектора, било немогуће да се измире укупне акумулиране обавезе јавног сектора у здравству Федерације БиХ. Уз наведено, треба имати у виду и остале дугогодишње проблем у здравству Федерације БиХ (листе чекања за поједине здравствене услуге и лијекове, несуфинансирање трошкова амортизације од стране оснивача, недовољна развијеност домаћих капацитета за лијечење одређених обољења која се финансирају у иностранству итд.),

- Трошкови бруто плата и накнада у здравству, на нивоу Федерације БиХ, у 2020. години биљеже значајан раст у односу на 2019. годину и то за 4,6% или за 42,7 мил. КМ, од чега трошкови бруто плаћа биљеже повећање за 42,1 мил. КМ, док накнаде и друга примања из радног односа, такође, биљеже повећање за 565.857 КМ.

Главни разлог повећању трошкова бруто плата и накнада у здравству, на нивоу Федерације БиХ, је чињеница да је повећан број запослених за њих укупно 661, од чега је у јавном сектору 576 више запослених (од тога је 445 више упуслено медицинског особља, а 131 је више упуслено административних, техничких и осталих радника), а у приватном сектору је њих 85 више запослено (од тога је 180 више упуслено медицинског особља, а за 95 је мање упуслено административних, техничких и осталих радника). Осим тога, у претходној години су у скоро свим кантонима закључени нови колективни уговори са синдикатима доктора медицине и стоматологије те радника у здравству. По овом основу је у јавним здравственим установама повећан коефицијент љекарима и здравственим радницима, те им је, генерално, повећан материјално-правни статус, затим су побољшани материјално-технички услови рада, итд. Међутим, у ситуацији велике потражње за докторима и другим здравственим радницима у Еуроци, а што ће бити посебно изражено након окончања епидемије вируса корона, тренутно побољшан материјални статус здравствених радника у Федерацији БиХ вјероватно неће бити довољан да спријечи значајан одлив здравственог кадра. То би могло, у блиској будућности, резултирати озбиљним проблемима у пружању здравствене заштите. То се посебно односи на љекарски кадар за чију едукацију је, поред шестогодишњег факултетског студија, потребно још 4-6 година за специјалистичка усавршавања. Такође, у заводима здравственог осигурања у Федерацији БиХ, посматрајући их збирно на нивоу Федерације БиХ, биљежи се повећање броја запослених за њих 13,

- Укупни трошкови лијекова на нивоу Федерације БиХ у 2020. биљеже раст у односу на 2019. годину за 7,7% или за 43,4 мил. КМ. Потрошња лијекова на рецепт повећана је за 4,3% или за 9,1 мил. КМ, трошкови лијекова са комерцијалним рецептом већи су за 10,5% или за 21,7 мил. КМ, са трендом константног раста почевши од 2012. године што, уједно, имплицира да се дио трошкова лијекова пренио на терет пацијената.

Потрошња лијекова у здравственим установама у Федерацији БиХ, такође, биљежи повећање за 8,6% или за 12,5 мил. КМ због повећања трошкова лијекова који се финансирају на терет средстава федералног фонда солидарности и повећања потрошње лијекова у свим јавним и приватним здравственим установама у Федерацији БиХ што је посљедица проширења позитивне листе лијекова у Федерацији БиХ.

Наводимо и чињеницу да кантони неоправдано касне са ревидирањем кантоналних листи лијекова и усклађивањем садржаја са садржајем облигаторне А федералне листе, као и цијена лијекова, а што је супротно законским прописима о лијековима у Федерацији БиХ. Посебан акценат

стављамо на значајна кашњења када је у питању усклађивање цијена лијекова, приликом чега ЗЗО дужи период издвајају средства у већем износу него је потребно и на тај начин чине директну штету прије свега осигураницима,

- У 2020. години на нивоу Федерације БиХ евидентан је, поред раста трошкова лијекова, већи раст трошкова болничке здравствене заштите за 3,2% или за 20,3 мил. КМ и раст трошкова примарне здравствене заштите за 3,5% или за 11,5 мил. КМ,
- У вези трошкова у кантоналним заводима здравственог осигурања по основу рефундација боловања преко 42 дана потребно је навести да је у 2020. Години исказано смањење за 9,9% или за 4,1 мил. КМ. Међутим, генерално треба истаћи чињеницу на потребу подробније анализе опћенито боловања и посебно боловања преко 42 дана како би се установили стварни узроци и посебно обољења која изискују дужа боловања или има и злоупотреба боловања посебно код оних послодаваца код којих се за вријеме боловања накнада исплаћује у 100% износу плаће.
Такођер, неуједначена је регулатива по кантонима у погледу висине основице и стопе за обрачун накнада за боловање преко 42 дана.

У циљу унапријеђења здравственог сектора у Федерацији БиХ, као цјелини, и стварања увјета за изједначавање законом утврђених права осигураних лица на здравствену заштиту, у наредном периоду потребно је подузети слиједеће мјере:

- Јачати примарну здравствену заштиту и нарочито превенцију у циљу превенирања настанка болести, раног откривања болести и благовременог лијечења, како би се смањили трошкови скупог болничког лијечења за обољења и стања са узнапредовалим стадијем болести,
- Извршити измјене и допуне Одлуке о утврђивању основног пакета здравствених права на начин да се измијени структура права, изврши квантификација обима права, те да се донесу сви потребни акти неопходни за потпуну provedбу основног пакета на подручју цијеле Федерације БиХ. Квантификација обима права, уколико би се урадила на начин да разлучи потребне и тражене услуге, би отворила простор и за ефикасније методе уговарања здравствене заштите, чиме би се у значајној мјери могла повећати доступност потребних услуга и задовољство осигураних лица. У оквиру ових активности је посебно важно успоставити одржив начин осигурања средства за изравнавање ризика, како би осигурана лица у свим кантонима имала исти минимум здравствених права. Квантификација обима права би отворила простор и за допунско здравствено осигурање;
- Повећати издвајања за здравство увођењем додатних извора финансирања као што су акцизе, поврат ПДВ-а, партиципације и кориштењем других врста права на здравствено осигурање (проширено и добровољно здравствено осигурање) и сл., а како би се осигурала квалитетнија здравствена заштита за осигурана лица;
- Размотрити могућност утврђивања обавезног учешћа осигураних лица у трошковима кориштења појединих здравствених услуга и лијекова;
- Осигурати такав начин финансирања федералног фонда солидарности којим би се обезбиједила потребна расположива средства у обиму који би довео до укидања или редуцирања листи чекања како за лијекове тако и за здравствене услуге или формирати посебан фонд за скупе лијекове;
- Наставити интензивнију сарадњу са Порезном управом Федерације БиХ везано за контролу наплате доприноса у Федерације БиХ и принудној наплати за обвезнике који не измирују редовно обавезе, те контроли рада „на црно“ од стране надлежних инспекцијских служби у циљу постизања прикупљања прописаног нивоа прихода од доприноса за обавезно здравствено осигурање;

- Ускладити организацију у здравственим установама са одредбама Закона о здравственој заштити на начин да се рад учини ефикаснијим, а пословање рационалније и економичније;
- Подстицати развој и јачање капацитета здравствених установа у Федерацији БиХ за пружање здравствених услуга из програма лијечења у иностранству чиме би се смањио одлив средстава према иностранству, а институционално и финансијски јачао јавни сектор здравства у Федерацији БиХ;
- Унапређење начина уговарања здравствених услуга којим ће се стимулисати виши степен сигурности и квалитета здравствених услуга и побољшања здравствених исхода. У том смислу, обавеза свих кантоналних завода здравственог осигурања је да примјењују Јединствену методологију уговарања;
- Унапређење начина у извјештавању код израде Обрачуна, кроз дораду Упутства за израду Обрачуна средстава у здравству Федерације БиХ;
- Јачати координацију институција на федералном нивоу са кантоналним институцијама унутар сектора здравства у Федерацији БиХ;
- У контексту поменутих активности на провођењу реформе здравственог сектора, осигурати континуитет у функционисању и провођењу здравствене заштите на цијелом подручју Федерације БиХ;
- Обавезати осниваче здравствених установа на досљедну примјену Закона о здравственој заштити у погледу издвајања средстава из буџета за капитална улагања у здравственим установама имајући у виду да се ова улагања не могу финансирати из средстава обавезног здравственог осигурања, а евидентан је раст степена отписаности сталних средстава, а нарочито медицинске опреме;
- Наставити активности на изради нове Тарифе здравствених услуга.

8. Прилози

ТАБЕЛА 1	ПРЕГЛЕД СТРУКТУРЕ СТАНОВНИШТВА У ФЕДЕРАЦИЈИ БиХ – ПРОСЈЕЧНО СТАЊЕ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
ТАБЕЛА 2	ПРЕГЛЕД ОСИГУРАНИКА И ОСИГУРАНИХ ЛИЦА У ФЕДЕРАЦИЈИ БиХ – ПРОСЈЕЧНО СТАЊЕ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
ТАБЕЛА 3	ПРЕГЛЕД ОСНОВИЦА И СТОПА ДОПРИНОСА ЗА ОБАВЕЗНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ У Ф БИХ У 2020. ГОДИНИ
ТАБЕЛА 4.	ПРЕГЛЕД ЗАПОСЛЕНОСТИ И ПЛАЋА У ФБИХ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
ТАБЕЛА 5	ПРЕГЛЕД УКУПНО ОСТВАРЕНИХ СРЕДСТАВА У ЗДРАВСТВУ ФБИХ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
ТАБЕЛА 5.1	ПРЕГЛЕД ПРИХОДА У ОБАВЕЗНОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ ОСТВАРЕНИХ У КАНТОНАЛНИМ ЗАВОДИМА У 2019. И 2020. ГОДИНИ
ТАБЕЛА 6	ПРЕГЛЕД ПОТРОШЊЕ ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ У ФБИХ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
ТАБЕЛА 6.1	ПРЕГЛЕД РАСХОДА У ОБАВЕЗНОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ ИЗВРШЕНИХ У КАНТОНАЛНИМ ЗАВОДИМА У 2019. И 2020. ГОДИНИ
ТАБЕЛА 6.1.1	РАСХОДИ У ОБАВЕЗНОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ ЗА ЛИЈЕЧЕЊЕ ИЗВАН КАНТОНА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ У 2020. ГОДИНИ
ТАБЕЛА 7	УКУПНА ПОТРОШЊА У ЗДРАВСТВУ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2019. И 2020. ГОДИНИ ПО ВРСТИ ТРОШКОВА
ТАБЕЛА 8	ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ ПОКАЗАТЕЉА ПОСЛОВАЊА У ЗАВОДИМА ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА И ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА НА ПОДРУЧЈУ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2020. ГОДИНИ
ТАБЕЛА 9	ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ ПОКАЗАТЕЉА У ПОСЛОВАЊУ ЈАВНИХ, ФЕДЕРАЛНИХ И ПРИВАТНИХ ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА У 2020.ГОДИНИ
ТАБЕЛА 10	ПРЕГЛЕД КАПИТАЛНИХ УЛАГАЊА У ФБИХ У 2020. ГОДИНИ
ТАБЕЛА 11	ЗБИРНИ ПРЕГЛЕД БРОЈА ЗАПОСЛЕНИХ У ЗДРАВСТВУ ФБиХ (ЈАВНИМ И ПРИВАТНИМ ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА И ЗАВОДИМА ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА) У 2020. ГОДИНИ

9. Табеле за објављивање

ТАБЕЛА 1	ПРЕГЛЕД УКУПНО ОСТВАРЕНИХ СРЕДСТАВА У ЗДРАВСТВУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БИХ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
ТАБЕЛА 2	ПРЕГЛЕД ПОТРОШЊЕ ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БИХ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
ТАБЕЛА 3	ПРЕГЛЕД ОСИГУРАНИКА И ОСИГУРАНИХ ЛИЦА У ФЕДЕРАЦИЈИ БиХ У 2019. И 2020. ГОДИНИ

ТАБЕЛЕ У ПРИЛОГУ ОБРАЧУНА СРЕДСТАВА У ЗДРАВСТВУ

- 1 ПРЕГЛЕД СТРУКТУРЕ СТАНОВНИШТВА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ПРОСЈЕЧНО СТАЊЕ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
- 2 ПРЕГЛЕД ОСИГУРАНИКА И ОСИГУРАНИХ ЛИЦА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ПРОСЈЕЧНО СТАЊЕ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
- 3 ПРЕГЛЕД ОСНОВИЦА И СТОПА ДОПРИНОСА ЗА ОБАВЕЗНО ЗДРАВСТВЕНО ОСИГУРАЊЕ У Ф БИХ У 2020. ГОДИНИ
- 4 ПРЕГЛЕД ЗАПОСЛЕНОСТИ И ПЛАЋА У Ф БИХ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
- 5 ПРЕГЛЕД УКУПНО ОСТВАРЕНИХ СРЕДСТАВА У ЗДРАВСТВУ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
- 5.1. ПРЕГЛЕД ПРИХОДА У ОБАВЕЗНОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ ОСТВАРЕНИХ У КАНТОНАЛНИМ ЗАВОДИМА У 2019. И 2020. ГОДИНИ
- 6 ПРЕГЛЕД ПОТРОШЊЕ ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
- 6.1. ПРЕГЛЕД РАСХОДА У ОБАВЕЗНОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ ИЗВРШЕНИХ У КАНТОНАЛНИМ ЗАВОДИМА У 2019. И 2020. ГОДИНИ
- 6.1.1. РАСХОДИ У ОБАВЕЗНОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ ЗА ЛИЈЕЧЕЊЕ ИЗВАН КАНТОНА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ У 2020. ГОДИНИ
- 7 УКУПНА ПОТРОШЊА У ЗДРАВСТВУ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2019. И 2020. ГОДИНИ ПО ВРСТИ ТРОШКОВА
- 8 ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ ПОКАЗАТЕЉА ПОСЛОВАЊА У ЗАВОДИМА ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА И ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА НА ПОДРУЧЈУ Ф БИХ У 2020. ГОДИНИ
- 9 ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ ПОКАЗАТЕЉА У ПОСЛОВАЊУ ЈАВНИХ, ФЕДЕРАЛНИХ И ПРИВАТНИХ ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА У 2019. И 2020. ГОДИНИ
- 10 ПРЕГЛЕД КАПИТАЛНИХ УЛАГАЊА У ФБИХ У 2020. ГОДИНИ
- 11 ЗБИРНИ ПРЕГЛЕД БРОЈА ЗАПОСЛЕНИХ У ЗДРАВСТВУ Ф БИХ (ЈАВНИМ И ПРИВАТНИМ ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА И ЗАВОДИМА ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА) У 2019. И 2020. ГОДИНИ

ТАБЕЛЕ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ

- 1 ПРЕГЛЕД УКУПНО ОСТВАРЕНИХ СРЕДСТАВА У ЗДРАВСТВУ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
- 2 ПРЕГЛЕД ПОТРОШЊЕ ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2019. И 2020. ГОДИНИ
- 3 ПРЕГЛЕД ОСИГУРАНИКА И ОСИГУРАНИХ ЛИЦА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2019. И 2020. ГОДИНИ

ТАБЕЛЕ У ТЕКСТУ

- 1 ПРЕГЛЕД СТАНОВНИШТВА, ОСИГУРАНИХ ЛИЦА И ПОКРИВЕНОСТИ СТАНОВНИШТВА ЗДРАВСТВЕНИМ ОСИГУРАЊЕМ У ПЕРИОДУ 2018-2020. ГОДИНА
- 2 ПРЕГЛЕД БРОЈА РЕГИСТРОВАНИХ ПРИВАТНИХ ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА, ПЗУ КОЈЕ СУ ДОСТАВИЛЕ ПОДАТКЕ ЗА ОБРАЧУН И ПРОЦЕНАТ ПЗУ КОЈЕ СУ ДОСТАВИЛЕ ПОДАТКЕ ЗА ОБРАЧУН СРЕДСТАВА У ЗДРАВСТВУ У ПЕРИОДУ 2018-2020. ГОДИНА
- 3 СТРУКТУРА УКУПНО ОСТВАРЕНИХ СРЕДСТАВА ПО ИЗВОРИМА У ПЕРИОДУ 2018-2020. ГОДИНА
- 4 ПРЕГЛЕД ПРОСЈЕЧНЕ УКУПНЕ ПОТРОШЊЕ И ПОТРОШЊЕ ЛИЈЕКОВА НА РЕЦЕПТ ПО ОСИГУРАНОМ ЛИЦУ У 2018., 2019. И 2020. ГОДИНИ ПО КАНТОНИМА
- 5 ПРЕГЛЕД УКУПНЕ ПОТРОШЊЕ У ФБИХ У 2018., 2019. И 2020. ГОДИНИ
- 6 ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ ИНДИКАТОРА У ЗДРАВСТВЕНОМ СЕКТОРУ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У ПЕРИОДУ 2008-2020. ГОДИНА

ГРАФИКОНИ У ТЕКСТУ

- 1 Преглед броја осигураних лица по категоријама осигурања
- 2 Преглед броја осигураних лица по категоријама осигурања
- 3 Преглед остварених средстава у здравству по изворима
- 4 Преглед просјечних прихода и потрошње из обавезног здравственог осигурања по осигураном лицу

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА - ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ Сарајево

ПРЕГЛЕД СТРУКТУРЕ СТАНОВНИШТВА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ПРОСЈЕЧНО СТАЊЕ У 2019. И 2020. ГОДИНИ

Табела 1

СТАНОВНИШТВО	Кантонални заводи здравственог осигурања										Укупно 2020.		Укупно 2019.		Индекс 20./19.
	УСК - Бихаћ	Посавск и-Ошак	Тузлански- Тузла	Зеничко- добојски - Зеница	Босанско- подрињски- Горажде	Средње босански- Н.Травник	ХНК- Мостар	Западнохерц еговачки- Грубе	Кантон Сарајево- Сарајево	Кантон 10-Ливно	Број	Структура у %	Број	Структура у %	
Укупно становништво	266.535	40.959	437.607	357.275	22.778	249.062	216.248	93.213	421.555	79.448	2.184.680		2.190.098		99,8
1.Полна структура:															
Жене	134.435	20.421	223.885	179.783	11.481	124.049	109.970	46.566	222.360	39.181	1.112.131	50,91%	1.115.081	50,91%	99,7
Мушкарци	132.100	20.538	213.722	177.492	11.297	125.013	106.278	46.647	199.195	40.267	1.072.549	49,09%	1.075.017	49,09%	99,8
2.Добна структура:															
Од 0 до 14 године	37.143	3.982	62.348	54.976	3.222	35.271	29.348	13.275	66.294	8.407	314.266	14,38%	320.184	14,62%	98,2
Од 15 до 64 године	192.427	29.597	304.059	248.333	15.076	176.573	146.950	63.902	282.343	54.237	1.513.497	69,28%	1.526.894	69,72%	99,1
65 и више година	36.965	7.380	71.200	53.966	4.480	37.218	39.950	16.036	72.918	16.804	356.917	16,34%	343.020	15,66%	104,1
3. Природно кретање становништва:															
Живорођени	1.552	128	3.425	3.259	173	1.854	1.532	756	4.206	326	17.211		18.019		95,5
Умрла новорођенчад	10		34	24	1	11	15	1	23		119		167		71,3
Укупно умрли	2.677	572	5.259	4.571	357	2.868	2.471	1.064	5.254	933	26.026		22.024		118,2
Природни прираштај	-1.125	-444	-1.834	-1.312	-184	-1.014	-939	-308	-1.048	-607	-8.815		-4.005		220,1
Природни прираштај у 0/00	-0,42	-1,08	-0,42	-0,37	-0,81	-0,41	-0,43	-0,33	-0,25	-0,76	-0,4		-0,18		
Укупно становништво 2020.	266.535	40.959	437.607	357.275	22.778	249.062	216.248	93.213	421.555	79.448	2.184.680				
Укупно становништво 2019.	267.874	41.346	438.811	358.292	23.041	249.879	216.970	93.385	420.496	80.004	2.190.098				

ИЗВОР ПОДАТАКА: ФЕДЕРАЛНИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ (ПРОЦЈЕНА СА СТАЊЕМ НА 30.06.2020.)

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА - ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ Сарајево

ПРЕГЛЕД ОСИГУРАНИКА И ОСИГУРАНИХ ЛИЦА У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ - ПРОСЈЕЧНО СТАЊЕ У 2019. И 2020. ГОДИНИ

Табела 2

Осигураници и чланови породица по основима осигурања	Кантонални заводи здравственог осигурања										Укупно Ф БиХ 2020.		Укупно Ф БиХ 2019.		Индекс 20./19	
	УСК - Бихаћ	Посавски- Ошак	Тузлански- Тузла	Зеничко- добојски - Зеница	Босанско- подрински- Горажде	Средње босански- Н.Травник	ХНК- Мостар	Западно- херцеговачк и-Груде	Кантон Сарајево- Сарајево	Кантон 10						
	Просјечан бр.	Просјечан бр.	Просјечан бр.	Просјечан бр.	Просјечан бр.	Просјечан бр.	Просјечан бр.	Просјечан бр.	Просјечан бр.	Просјечан бр.	Просјечан број	структ. у %	Просјечан број	структ. у %		
1. Осигураници обавезног здравственог осигурања:																
Запослени код послодаваца	38.705	6.233	106.110	89.644	7.832	54.887	52.714	20.874	142.447	11.789	531.235	27,99	544.096	28,29	97,6	
Пољопривредници	4	1.417	0	18	7	1.317	2	1.578		135	4.478	0,24	4.856	0,25	92,2	
Пензионери/умировљеници	35.569	4.705	92.990	72.666	6.794	53.392	42.214	12.217	107.665	10.574	438.786	23,12	432.697	22,5	101,4	
Незап.пријављени на здр.осигурање	21.204	3.533	49.301	46.909	1.811	16.127	26.162	12.114	49.937	4.967	232.065	12,23	218.055	11,34	106,4	
Инвалиди, цивилне жртве рата и сл.	11.522	575	11.875	654	688	6.034	4.547	1.182	6.385	550	44.012	2,32	44.729	2,33	98,4	
ИНО осигураници	7.229	683	9.120	5.748	66	92	3.128	1.727	3.457	1.621	32.871	1,73	33.164	1,72	99,1	
Остали осигураници	78	817	0	5.928	84	2.415	1	3.207	247	1.204	13.981	0,74	14.199	0,74	98,5	
Лица која сама плаћају допринос	532	250	1.075	112	17	109	134	164	1.233	306	3.932	0,21	4.060	0,21	96,8	
Укупно осигураници здр.осигур.	114.843	18.213	270.471	221.679	17.299	134.373	128.902	53.063	311.371	31.146	1.301.360	68,57	1.295.856	67,37	100,4	
2. Члан породице осигураника који су покривени осигурањем:																
Чл.породице запослених код послод.	27.482	3.222	62.603	51.189	4.582	37.144	29.559	15.829	71.986	7.603	311.199	16,4	329.112	17,11	94,6	
Чланови породице пољопривредника	1	646	0	17	3	374		459		84	1.584	0,08	1.694	0,09	93,5	
Чл.породице пензионера/умировљеника	9.017	1.161	24.629	24.118	2.099	16.302	9.295	3.302	16.916	2.329	109.168	5,75	113.586	5,91	96,1	
Чл.породице незапослених осигуран.	14.636	1.548	29.620	27.543	703	11.004	11.333	5.780	21.424	2.332	125.923	6,63	127.706	6,64	98,6	
Чл.пор.погинулих,инвал.цив.жртва рата..	4.289	166	3.476	580	184	3.600	1.262	1.039	1.165	387	16.148	0,85	17.370	0,9	93	
Чланови породице ИНО осигураника	10.233	183	9.529	3.768	20	9	1.014	415	673	648	26.492	1,4	31.687	1,65	83,6	
Чланови породице осталих осигураника		215	0	952	12	2.175		1.489	44	87	4.974	0,26	5.348	0,28	93	
Чл.пор.лица која сама плаћају допр.	174	75	387		1	40	42	43	200	70	1.032	0,05	1.132	0,06	91,2	
Укупно чл. породице осигураника	65.832	7.216	130.244	108.167	7.604	70.648	52.505	28.356	112.408	13.540	596.520	31,43	627.635	32,63	95	
3. Осигурана лица	180.675	25.429	400.715	329.846	24.903	205.021	181.407	81.419	423.779	44.686	1.897.880	100	1.923.491	100	98,7	
Осигурана лица 2019.године	185.340	25.825	408.196	333.918	25.063	208.231	182.954	81.239	427.269	45.456	1.923.491					

ИЗВОР ПОДАТАКА ЗАВОДИ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

Обвезници доприноса за обавезно здравствено осигурање	Кантонални заводи здравственог осигурања у Федерацији Босне и Херцеговине																			
	Бихаћ		Ошак		Тузла		Зеница		Горажде		Н. Травник		Мостар		Груде		Сарајево		Ливно	
	Основ.	Ст.доп.	Основ.	Ст.доп.	Основ.	Ст.доп.	Основ.	Ст.доп.	Основ.	Ст.доп.	Основ.	Ст.доп.	Основ.	Ст.доп.	Основ.	Ст.доп.	Основ.	Ст.доп.	Основ.	Ст.доп.
Запослени код послодавца	БЛД	16,50%	БПЗ	16,50%	БПЗ	16,50%	Плаћа, накнада плаће	16,50%	Бруто плаћа	16,50%	Бруто плаћа	16,50%	589,22 КМ	16,50%	Најнижа бруто сатница 3,35*број сати рада (176)	16,50%	Обрачуната бруто плата која не може бити нижа од најниже плаће утврђене Опћим колективним уговором на територији ФБиХ (последња обрачуната најнижа бруто плата износи 589,22 КМ)	16,50%	БПЗ	16,50%
Пољопривредници	393 КМ ПАУШАЛ 339 КМ	16,50%	Паушал	20 КМ	393	16,50%	Самостални пољопривредници (просјечна плата за ФБиХ из прошле године х коэффициент 0,35) и паушалци	16,5%, паушалн и износ како одреди ПУ	Паушал	16,50%	Паушално 10,00КМ		420,35 КМ	16,50%	1418*0,35=496,30*16,5%	12,5% из основице и 4% на основицу	Основица за самосталну дјелатност у пољопривреди и шумарству износи 381,00 КМ (обвезници који утврђују доходак на основу пословних књига) док је основица 329 КМ у пољопривреди и шумарству за обвезнике који уплаћују доприносе паушално	16,50%	По носителу	30 КМ
Пензионери/умирувленици	Нето пензија	19,10%	Исплаћен а пензија	1,20%	Исплаћен а пензија	1,20%	Исплаћена пензија	1,20%	Нето пензија	1,20%	Пензија	1,20%	Исплаћена пензија	1,20%	Износ исплаћене мировине	1,20%	Исплаћена пензија	1,20%	Нето пензија	1,20%
Незапосл. пријављени на здр.осиг.	40% Просјечна БЛД у ФБиХ	1,25%	Паушал	6 КМ	40% БПЗ у ФБиХ	1,75%	40%просјечне бруто плате за запослене на територију ФБиХ према последњем објављеном податку	1,25%	Паушал	10 КМ	Паушално 7,00КМ		360,30 КМ	3%	1418*2,5%*30%	2,50%	ЈУ Служба за запошљавање уплаћује паушални износ од 6 КМ по носиоцу осигурања и 3 КМ по осигураном лицу као члану уже породице носиоца осигурања		БПЗ	0,70%
Инвалиди, цивилне жртве рата и сл.	40% Просјечна БЛД у ФБиХ	1,50%	Паушал	10 КМ	40% БПЗ у ФБиХ	2,30%	40%просјечне бруто плате за запослене на територију ФБиХ према последњем објављеном податку	1,25%	Паушал	20 КМ	Просјечна нето плаћа Кантона за прошлу годину	1,50%	8 КМ у апсолутном износу		1418*2,5%*30%	2,50%	Плаћа се паушални износ доприноса у износу од 20 КМ за цивилне жртве рата. За РВИ Министарство за борацка питања уплаћује 20КМ по осигурану. Одлуком Владе РС (Сл.новине РС бр.29/09, 20/16) овај износ је смањен на 10КМ.		БПЗ ФБИХ	0,70%
Остали осигураници	40% Просјечна БЛД у ФБиХ	1,50%	Свећеници	10 КМ	40% БПЗ у ФБиХ	7,5% + 5КМ по пријављеном члану породице			Паушал	20 КМ	+	+					За тахи пријевознике основицу објављује Министарство финансија годишње у паушалном износу (366 КМ за 2021.г.). За самосталне дјелатнике трговце (пијачни штанд) основицу објављује Мин.финансија годишње (424 КМ за 2021.г.). За упосленике у ниско акумулативним дјелатностима, рудницама и текстилној индустрији Министарство финансија објављује повлаштене основице (424 КМ за 2021.г.) уколико је запосленику обрачуната и исплаћена минимална плата или плата у износу до 60% просјечне плате у ФБИХ (Правилник о начину обрачунавања и уплате доприноса, члан 40а)	16,50%	Исплата ино пензије	10%
Лица која сама плаћају допринос	Просјечна БЛД у ФБиХ	5%	Паушал	50 КМ	40% БПЗ у ФБиХ	7,5% + 5КМ по пријављеном члану породице	60 % просјечне нето плате ФБиХ за прошлу годину	12,50%	40% од просјека бруто плаће	7,50%	50% просјечне бруто плаће у Ф БиХ	13%	411 КМ	12,50%	1418*60%=850,8*12,5%	12,50%	Задња објављена просјечна бруто плата у ФБиХ за осигурање по члану 27. 33О Доприноси за студенте у периоду од 26 до 30 године живота износе паушално 20 КМ.	0,05%	БПЗ ФБИХ	10%

* у СБК за категорију осигураних лица "Остали осигураници" основице и стопе су сљедеће. За особе смјештене у установе за социјалну скрб и особе које примају сталну новчану помоћ, основица је просјечна нето плаћа у Кантону за претходну годину, а стопа је 1%; за дјецу до навршених 7г. која нису осигурана преко родитеља и особе старије од 65.г. које немају осигурање, основица је просјечна мјесечна нето плаћа у Кантону за претходну годину, а стопа је 1,5%; за ученике и студенте војних и полицијских школа и академија, основица је 40% просјечне бруто плаће ФБиХ, а стопа је 7,5%; за особе на одслужењу војног рока, основица је 40% просјечне бруто плаће ФБиХ, а стопа је 7,5%; за особе осигуране у одређеним околностима (јавни радови на територији ФБиХ, цивилна заштита, ватрогасне службе), допринос се уплаћује у паушалном износу од 2 КМ по дану; за додатна примања (комисија), допринос се уплаћује по стопи од 4% на износ додатног примања.

ПРЕГЛЕД ЗАПОСЛЕНОСТИ И ПЛАЋА У Ф БИХ У 2019. И 2020. ГОДИНИ

Табела 4

(Плаће у КМ)

Гране дјелатности	Број запослених		Индекс (3=2/1)	Мјесечна нето плаћа		Индекс (6=5/4)
	Просј. бр. 2019. год	Просј. бр. 2020. год		Просјек за 2019.	Просјек за 2020.	
0	1	2	3	4	5	6
I.Регистровани запослени:						
А. Пољопривреда, шумарство и риболов	10.989	10.743	97,8	899	912	101,4
Б. Вађење руда и камена	13.259	12.671	95,6	1.015	1.054	103,8
Ц. Прерађивачка индустрија	106.385	101.729	95,6	677	693	102,4
Д. Производња и снабдијевање електричном енергијом, плинком, паром и климатизацијом	8.724	8.645	99,1	1.691	1.691	100
Е. Снабдијевање водом;уклањање отпадних вода, управљање отпадом те дјелатности санације околиша	8.652	8.527	98,6	917	931	101,5
Ф. Грађевинарство	26.007	26.363	101,4	630	657	104,3
Г. Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	98.951	95.570	96,6	694	712	102,6
Х. Пријевоз и складиштење	24.857	24.419	98,2	894	888	99,3
И. Хотелијерство и угоститељство	27.414	24.473	89,3	545	521	95,6
Ј. Информације и комуникације	15.509	16.224	104,6	1.363	1.399	102,6
К. Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	12.115	12.070	99,6	1.652	1.655	100,2
Л. Пословање некретнинама	3.206	3.073	95,9	839	805	95,9
М. Стручне, научне и техничке дјелатности	16.593	16.594	100	1.075	1.054	98
Н. Административне и помоћне услужне дјелатности	12.068	12.464	103,3	613	627	102,3
О. Јавна управа и одбрана; обавезно социјално осигурање	48.077	48.228	100,3	1.323	1.356	102,5
П. Образовање	43.436	43.113	99,3	954	982	102,9
Q. Дјелатности здравствене и социјалне заштите	34.627	35.360	102,1	1.284	1.335	104
Р. Умјетност, забава и рекреација	10.087	9.350	92,7	732	720	98,4
С. Остале услужне дјелатности	10.527	10.546	100,2	1.064	1.092	102,6
Т.Дјелатности домаћинства као послодаваца						
У. 00 Нераспоређено по дјелатностима КД						
Укупно регистровани запослени и просј.мј.плаћа	531.483	520.162	97,9	928	956	103

2. Регистровани незапослени:	Број незапослених		Индекс (3=2/1)
	Просј. бр. 2019. год	Просј. бр. 2020. год	
Укупно регистровани незапослени	307.864	323.244	105

3. Пензионери:	Број пензионера		Индекс (3=2/1)
	У XII 2019. год	У XII 2020. год	
Укупно пензионера у XII	424.009	428.117	101

4. Износ пензије	У КМ		Индекс (3=2/1)
	Просј.у XII 2019. год	Просј.у XII 2020. год	
Просјечна пензија у XII	416,45	427,92	102,8

ИЗВОР ПОДАТАКА ФЕДЕРАЛНИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

ПРЕГЛЕД УКУПНО ОСТВАРЕНИХ СРЕДСТАВА У ЗДРАВСТВУ
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2019. и 2020. ГОДИНИ

Табела 5

Р.бр.	ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	2019.година		2020.година		Индекс (4/2)
		Износ	% учешћа	Износ	% учешћа	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Приходи из обавезног здравственог осигурања остварени у кантонима					
1.1.	Приходи од доприноса за обавезно здравствено осигурање	1.296.483.167	58,4	1.290.414.114	56,8	99,5
1.2.	Приходи од накнада иностраних носилаца здравственог осигурања	44.351.601	2	33.833.861	1,5	76,3
1.3.	Приходи из личног учешћа осигураних лица *	27.691.382	1,2	24.980.498	1,1	90,2
1.4.	Приходи из буџета	18.517.211	0,8	22.568.721	1	121,9
1.5.	Остали приходи	12.390.477	0,6	10.449.004	0,5	84,3
	УКУПНИ ПРИХОДИ ИЗ ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА У КАНТОНИМА (1)	1.399.433.838	63	1.382.246.197	60,8	98,8
2.	Приходи остварени у ЗЗОР Ф БиХ		0			
2.1.	Приходи из средстава фонда солидарности Ф БиХ	185.995.256	8,4	182.688.057	8	98,2
2.1.1.	Приходи од доприноса за обавезно здравствено осигурање	153.448.089	6,9	151.522.086	6,7	98,7
2.1.2.	Приходи из буџета	30.500.000	1,4	30.089.746	1,3	98,7
2.1.3.	Остали приходи федералног фонда солидарности	2.047.167	0,1	1.076.225	0	52,6
2.2.	Приходи из средстава деташмана	550.220	0,02	661.912	0,03	120,3
	УКУПНИ ПРИХОДИ У ЗЗОР Ф БиХ (2)	186.545.476	8,4	183.349.969	8,1	98,3
	УКУПНИ ПРИХОДИ ИЗ ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА У КАНТОНИМА И ЗЗОР Ф БиХ (1 + 2)	1.585.979.314	71,5	1.565.596.166	68,9	98,7
3.	Приходи остварени изван обавезног здравственог осигурања					
3.1.	Приходи остварени у здравственим установама **					
3.1.1.	Приходи у здравственим установама у јавном сектору (3.1.1.1. до 3.1.1.4)	220.390.895	9,9	251.421.234	11,1	114,1
3.1.1.1.	Приходи - директна плаћања правних и физичких лица	118.785.512	5,4	108.172.351	4,8	91,1
3.1.1.2.	Приходи из буџета	36.200.941	1,6	51.971.130	2,3	143,6
3.1.1.3.	Донације	22.787.088	1	43.317.868	1,9	190,1
3.1.1.4.	Остали приходи	42.617.354	1,9	47.959.885	2,1	112,5
3.2.	Приходи остварени у здравственим установама у приватном власништву ***	387.968.998	17,5	419.772.756	18,5	108,2
	УКУПНО ПРИХОДИ ИЗВАН ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА У Ф БиХ (3)	608.359.893	27,4	671.193.990	29,5	110,3
4.	УКУПНО ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ У ЗДРАВСТВУ Ф БиХ (1 + 2 + 3)	2.194.339.207	98,9	2.236.790.156	98,4	101,9
5.	Средства резерви	25.332.891	1,1	36.949.466	1,6	145,9
6.	УКУПНА СРЕДСТВА У ЗДРАВСТВУ Ф БиХ (4 + 5)	2.219.672.098	100	2.273.739.622	100	102,4

* У укупним приходима из обавезног здравственог осигурања исказани су укупни приходи по основу личног учешћа осигураних лица остварени у КЗЗО (16.125.211 КМ) и здравственим установама (8.855.287 КМ).

** За 2020.годину приходи јавно здравствене дјелатности су износили 29.537.930 КМ и исказани су према изворима средстава као и за све остале здравствене установе.

*** Исказани су само приходи изван обавезног здравственог осигурања, док су приходи у износу од 166.586.203 КМ, који је приватни сектор остварио из обавезног здравственог осигурања.

ИЗВОР ПОДАТАКА: ЗАВОДИ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА И ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ - ИЗВЕДЕНИ ПОКАЗАТЕЉИ

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА - ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ Сарајево

ПРЕГЛЕД ПРИХОДА У ОБАВЕЗНОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ ОСТВАРЕНИХ У КАНТОНАЛНИМ ЗАВОДИМА У 2019. И 2020. ГОДИНИ

Табела 5.1

	ВРСТЕ ПРИХОДА У КАНТОНАЛНИМ ЗАВОДИМА	Кантонални заводи здравственог осигурања										Укупно 2020.		Укупно 2019.		Индекс 20./19
		УСК-Бихаћ	Посавски- Ошак	Тузлански- Тузла	ЗЕ-ДО Зеница	БПК- Горажде	СБК- Н.Травник	ХНК- Мостар	ЗХК- Груде	Сарајево	Кантон 10- Ливно	Федерација БиХ		Федерација БиХ		
1.	Приходи од доприноса за обавезно здр. осиг.:	у КМ без деп.	у КМ без деп.	у КМ без деп.	у КМ без деп.	у КМ без деп.	у КМ без деп.	у КМ без деп.	у КМ без деп.	у КМ без деп.	у КМ без деп.	у КМ без децимала	структ. у %	у КМ без децимала	структ. у %	
	Из плаћа и на плаће запосл. код послодаваца	84.739.155	13.124.366	228.923.662	173.974.870	17.054.542	100.636.045	132.158.303	49.079.738	405.340.353	26.386.882	1.231.417.916	91,71%	1.240.901.775	91,11%	99,2
	Из доходатка од пољопривредне дјелатности		43.734	0		0	86.340		49.180	346	41.421	221.021	0,02%	257.070	0,02%	86
	На пензије, инвал. и друге накн. из ПИО/МИО	1.397.763	234.599	4.601.002	3.936.735	320.265	2.371.895	2.500.785		6.542.930	481.383	22.387.357	1,67%	19.676.025	1,44%	113,8
	Од допр. на незапослене пријављ. на осиг.	1.460.979	193.758	5.387.937	3.832.831	192.673	1.090.250	2.351.501	995.444	3.770.472	478.083	19.753.928	1,47%	17.925.544	1,32%	110,2
	Допр. на накн. за пог. цив. жртве рата, инвал. исл.	300.685	123.515	1.814.435	302.545	2.280	965.611	0		2.513.837	175.413	6.198.321	0,46%	6.194.094	0,45%	100,1
	Од доприноса за остале дјелатности		101.492	1.513.013	1.018.177	122.371	701.421	0	354.020	4.565.402	158.603	8.534.499	0,64%	9.532.451	0,70%	89,5
	Од лица која сама плаћају допринос	305.370	110.971	553.917	74.952	6.123	77.815	123.085	63.597	394.727	190.514	1.901.071	0,14%	1.996.208	0,15%	95,2
Укупно приходи од доприноса		88.203.952	13.932.435	242.793.966	183.140.110	17.698.254	105.929.377	137.133.674	50.541.979	423.128.067	27.912.299	1.290.414.113	96,10%	1.296.483.167	95,19%	99,5
2.	Приходи од накнада иностраних носилаца осигурања:															
	Паушалне накнаде	14.101.116	374.381	9.264.437	4.246.136	50.899	783.341	1.596.370	609.898	484.355	1.153.550	32.664.483	2,43%	42.812.691	3,14%	76,3
	Накнаде по основу стварних трошкова			437.143		1.330	104.502	516.175	74.448		35.780	1.169.378	0,09%	1.538.910	0,11%	76
	Укупно приходи од ино-носилаца осиг.	14.101.116	374.381	9.701.580	4.246.136	52.229	887.843	2.112.545	684.346	484.355	1.189.330	33.833.861	2,52%	44.351.601	3,26%	76,3
3.	Приходи из буџета		353.422					5.937	7.419			366.778	0,03%	673.811	0,05%	54,4
	Приходи из личног учешћа осигур. лица	2.423.396	601.820	3.116.952	1.400.950		3.560.630	2.743.908	937.623	596.023	743.909	16.125.211	1,20%	18.253.733	1,34%	88,3
5.	Остали приходи (дон. помоћи, таксе, камате)	352.485	84.459	437.734	58.089	9.592	73.201	671.789	44.146	207.741	79.784	2.019.020	0,15%	2.284.650	0,17%	88,4
	Укупни приходи у обав. здр. осигур. у 2020. години (1 до 5)	105.080.949	15.346.517	256.050.232	188.845.285	17.760.075	110.451.051	142.667.853	52.215.513	424.416.186	29.925.322	1.342.758.983	100,00%	1.362.046.962	100,00%	98,6
	Пренесена средства резерве из ранијих година	9.656.123		5.410.452						21.882.891		36.949.466				
	Укупни приходи у обав. здр. осигур. у 2019. години	109.462.952	16.135.837	251.986.377	198.814.365	18.003.889	112.358.556	146.602.544	51.739.511	426.637.109	30.305.822	1.362.046.962				

ИЗВОР ПОДАТАКА ЗАВОДИ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

ПРЕГЛЕД ПОТРОШЊЕ ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ
У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2019. и 2020. ГОДИНИ

Табела 6

Р.бр.	ПОТРОШЊА ПО НАМЈЕНАМА	2019.г.		2020.г.		Индекс 2020./2019
		Износ	%учеш.	Износ	%учеш.	
1	Потрошња у јавно - здравственој дјелатности *					
2	Потрошња за остваривање права из обавезног здравственог осигурања					
2.1.	Здравствена заштита из обавезног здравственог осигурања					
2.1.1.	Примарна здравствена заштита са стоматологијом	335.169.273	15,4	346.757.287	15,3	103,5
2.1.2.	Лијекови на рецепт	213.416.937	9,8	222.561.813	9,8	104,3
2.1.3.	Специјалистичко - консултативна здравствена заштита	148.109.328	6,8	144.417.157	6,4	97,5
2.1.4.	Болничка здравствена заштита	638.191.811	29,4	658.556.700	29	103,2
2.1.5.	Здравствена заштита у иностранству	29.937.111	1,4	24.836.977	1,1	83
2.2.	Накнаде плаћа за боловање преко 42 дана	42.169.551	1,9	37.991.078	1,7	90,1
2.3.	Ортопедска помагала	29.337.150	1,4	26.924.143	1,2	91,8
2.4.	Путни издаци и остала права	6.177.344	0,3	5.468.068	0,2	88,5
2.5.	Остали издаци за провођење здравствене заштите	31.344.982	1,4	32.906.471	1,5	105
2.6.	Средства за функционисање система	35.618.257	1,6	36.014.265	1,6	101,1
	Укупни расходи из обавезног здравственог осигурања	1.509.471.744	69,5	1.536.433.959	67,8	101,8
3	Потрошња за здравствену заштиту ван обавезног здравственог осигурања					
3.1.	Потрошња у здравственим установама у јавном сектору	241.777.480	11,1	279.517.881	12,3	115,6
3.2.	Потрошња у приватној пракси **	341.170.156	15,7	369.081.105	16,3	108,2
	Укупни расходи ван обавезног здравственог осигурања	582.947.636	26,8	648.598.986	28,6	111,3
	УКУПНИ РАСХОДИ У ЗДРАВСТВУ У СЕКТОРУ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА	2.092.419.380	96,3	2.185.032.945	96,4	104,4
4.	Капитални издаци					
4.1.	Капитална улагања из обавезног здравственог осигурања	36.141.875	1,7	31.339.745	1,4	86,7
4.2.	Остали капитални издаци	43.143.246	2	51.163.110	2,3	118,6
	Укупно капитални издаци	79.285.121	3,7	82.502.855	3,6	104,1
5.	СВЕУКУПНА ПОТРОШЊА У Ф БиХ (1 + 2 + 3 + 4)	2.171.704.501	100	2.267.535.800	100	104,4

* У 2020.години остварени расходи у кантоналним заводима за јавно здравство и Федералном заводу за јавно здравство су износили 29.537.930 КМ и исти су обухваћени у ставкама расхода из обавезног здравственог осигурања у износу од 10.863.349 КМ, док су расходи у износу од 18.674.581 КМ исказани у расходима изван обавезног здравственог осигурања.

** Расходи за лијекове на рецепт у приватним апотекама у износу од 154.471.567 КМ исказани су у ставци 2.1.2. лијекови на рецепт, јер се финансирају из обавезног з.о.

ИЗВОР ПОДАТАКА: ЗАВОДИ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА И ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ - ИЗВЕДЕНИ ПОКАЗАТЕЉИ

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА - ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ Сарајево

ПРЕГЛЕД РАСХОДА У ОБАВЕЗНОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ ИЗВРШЕНИХ У КАНТОНАЛНИМ ЗАВОДИМА У 2019. И 2020. ГОДИНИ

Табела 6.1

ВРСТЕ РАСХОДА У КАНТОНАЛНИМ ЗАВОДИМА	Кантонални/жупанијски заводи здравственог осигурања										Укупно 2020.		Укупно 2019.		Инд 20/19
	УСК-Бихаћ	Посавски-Оуак	Тузлански-Тузла	ЗДК-Зеница	БПК-Горажде	СБК-Н.Травник	ХНК-Мостар	ЗХК-Груде	Сарајево	ХБК-Ливно	у Федерацији БиХ		у Федерацији БиХ		
	у КМ без дец	у КМ без дец	у КМ без дец	у КМ без дец	у КМ без дец	у КМ без дец	у КМ без дец	у КМ без дец	у КМ без дец	у КМ без дец	у КМ без дец	струк. у %	у КМ без дец	струк. у %	
Примарна здравствена заштита:															
1.1.Опћа медицина и остали видови примарне здравствене заштите	20.220.906	2.506.489	42.980.734	53.576.512	2.326.840	36.537.460	20.129.732	17.338.222	63.776.340	7.093.086	266.486.321	19,6	256.994.530	19,4	103,7
1.2.Породична/обитељска медицина	9.047.336	1.559.645	33.183.920		1.856.250		9.826.952		23.039.461		78.513.564	5,8	76.431.105	5,8	102,7
Укупно примарна здравствена заштита без лијекова (1.1.-1.2.)	29.268.242	4.066.134	76.164.653	53.576.512	4.183.090	36.537.460	29.956.684	17.338.222	86.815.801	7.093.086	344.999.884	25,4	333.425.635	25,1	103,5
1.3.Лијекови на рецепт	17.487.086	1.112.806	45.757.064	29.999.402	3.624.480	15.035.637	13.490.661	6.473.646	86.456.259	3.124.772	222.561.813	16,4	213.416.937	16,1	104,3
<u>1. Укупно примарна здравствена заштита са лијековима (1.1.-1.3.)</u>	46.755.328	5.178.940	121.921.717	83.575.914	7.807.570	51.573.097	43.447.345	23.811.868	173.272.060	10.217.858	567.561.697	41,7	546.842.572	41,2	103,8
Специјалистичко-консултативна здравствена заштита:															
<u>2. Укупно специјалистичко-консултативна здравствена заштита</u>	13.190.800	983.916	49.778.426	17.382.694	0	1.802.394	24.912.382	6.828.352	27.452.739	2.085.454	144.417.157	10,6	148.109.328	11,2	97,5
Болничка здравствена заштита:															
3.1.Секундарна здравствена заштита	21.600.290	4.504.905	41.714.567	54.816.876	5.218.422	40.798.312	9.468.934	5.929.885	47.963.773	7.947.467	239.963.431	17,6	218.916.163	16,5	109,6
3.2.Терцијарна здравствена заштита	4.351.727	1.071.963	20.745.613	11.252.839	2.071.509	6.965.848	45.402.336	5.211.111	149.081.855	3.886.570	250.041.371	18,4	246.083.508	18,6	101,6
<u>3. Укупно болничка здравствена заштита (3.1.-3.2.)</u>	25.952.017	5.576.868	62.460.180	66.069.715	7.289.931	47.764.160	54.871.270	11.140.996	197.045.628	11.834.037	490.004.802	36	464.999.671	35,1	105,4
<u>4. Расходи за финансирање јавно здравствене дјелатности *</u>	846.939	24.638	2.217.450	2.740.999	141.364	777.027	589.000	52.650	3.322.932	203.000	10.915.999	0,8	10.249.046	0,8	106,5
Здравствена заштита у иностранству:															
5.1.Трошкови лијечења упућених на лијечење у иностранство		330.787	116.104	71.952			637.164	419.151	205.630	212.345	1.993.133	0,1	3.639.068	0,3	54,8
5.2.Трошкови за накнаде ино-носиоцима осигурања	1.160.905	491.584	111.348	2.604.387		1.247.979	202.425	513.309	1.996.458	901.463	9.229.858	0,7	10.422.745	0,8	88,6
<u>5. Укупно здравствена заштита у иностранству (5.1.-5.2.)</u>	1.160.905	822.371	227.451	2.676.339	0	1.247.979	839.589	932.460	2.202.088	1.113.808	11.222.990	0,8	14.061.813	1,1	79,8
Друга права из обавезног здравственог осигурања:															
6.1.Накнаде плаћа због боловања преко 42 дана	3.267.486	664.506	10.833.123	6.765.856	1.066.036	4.307.874	2.323.067	770.550	7.392.611	599.969	37.991.078	2,8	42.169.551	3,2	90,1
6.2.Ортопедска помагала	3.953.994	138.080	4.890.360	4.570.918	416.923	1.767.617	2.208.570	1.382.106	6.816.473	779.102	26.924.143	2	29.337.150	2,2	91,8
6.3.Путни трошкови и остала права	2.231.140	409.188	18.523		169.237		1.117.958	1.424.081		97.941	5.468.068	0,4	6.177.344	0,5	88,5
<u>6. Укупно друга права из обавезног здравственог осигурања (6.1.-6.3.)</u>	9.452.620	1.211.774	15.742.006	11.336.774	1.652.196	6.075.491	5.649.595	3.576.737	14.209.084	1.477.012	70.383.289	5,2	77.684.045	5,9	90,6
Остали расходи:															
7.1.Накнаде за рад љекарских комисија и других тијела	59.072	26.939	46.014	318.820	43.086	48.582	222.688	79.110	109.828	46.263	1.000.402	0,1	1.014.303	0,1	98,6
7.2.Накнаде за рад чланова управног одбора	31.663	22.200	10.849	30.585	7.100	39.650	85.729	41.850	27.846	29.275	326.747	0	356.422	0	91,7
7.3.Накнаде за рад Федералног завода здрав. осигурања и реосигурања		0			0	3.920					3.920	0	9.890	0	
7.4.Остали трошкови и накнаде	1.972.267	584.419	4.133.596	805.423	18.761	1.404.178	8.950.189	1.269.379	12.268.875	468.315	31.575.402	2,3	29.964.367	2,3	105,4
<u>7. Укупно остали расходи за провођење здравствене заштите (7.1-7.4.)</u>	2.063.002	633.558	4.190.459	854.828	68.947	1.496.330	9.258.606	1.390.339	12.406.549	543.853	32.906.471	2,4	31.344.982	2,4	105
Расходи стручне службе:															
8.1.Бруто плаће и накнаде запослених	3.516.927	774.773	3.645.455	2.821.762	383.740	2.623.001	5.405.815	1.878.532	3.951.381	1.261.685	26.263.071	1,9	25.850.158	1,9	101,6
8.2.Материјални и други трошкови стручне службе	259.507	207.507	1.277.539	427.662	154.619	291.428	2.644.558	314.719	892.289	454.292	6.924.120	0,5	7.112.068	0,5	97,4
<u>8. Укупно расходи стручне службе за функционисање система (8.1.-8.2.)</u>	3.776.434	982.280	4.922.994	3.249.424	538.359	2.914.429	8.050.373	2.193.251	4.843.670	1.715.977	33.187.191	2,4	32.962.226	2,5	100,7
Укупни расходи у кантонал. заводима здр. осигурања (1до8)	103.198.045	15.414.345	261.460.684	187.886.687	17.498.367	113.650.907	147.618.160	49.926.653	434.754.750	29.190.999	1.360.599.597	100	1.326.253.684	100	102,6

Укупни расходи у кантонал. заводима здр. осигурања у 2019.	106.629.741	15.767.583	243.844.973	197.837.151	17.811.173	113.546.574	139.600.943	48.075.677	413.220.883	29.918.986	1.326.253.684				
--	-------------	------------	-------------	-------------	------------	-------------	-------------	------------	-------------	------------	---------------	--	--	--	--

ИЗВОР ПОДАТАКА ЗАВОДИ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА

РАСХОДИ У ОБАВЕЗНОМ ЗДРАВСТВЕНОМ ОСИГУРАЊУ ЗА ЛИЈЕЧЕЊЕ ИЗВАН КАНТОНА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ У 2020. ГОДИНИ

Табела 6.1.1

(у КМ)

Р.бр.	Расходи по нивоима здравствене заштите	Износи расхода за лијечење на подручјима других завода здравственог осигурања у Босни и Херцеговини											
		У другим кантонима у Ф БиХ			У Републици Српској			У Дистрикту Брчко			Укупно ван кантона у БиХ		
		Остварено 2019.	Остварено 2020.	Индекс (3/2.)	Остварено 2019.	Остварено 2020.	Индекс (6/5.)	Остварено 2019.	Остварено 2020.	Индекс (9/8.)	Остварено 2019.	Остварено 2020.	Индекс (12/11.)
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.1.	Примарна здравствена заштита	2.516.971	2.319.187	92	95.810	68.655	72	976,75	566	58	2.613.757	2.388.409	91
1.2.	Специјалистичко-консултативна з.з.	9.498.578	8.936.359	94	7.128	9.712	136	1310,2	1.197	91	9.507.016	8.947.269	94
1.3.	Секундарна здравствена заштита	9.406.807	8.048.725	86	151.492	98.675	65	13.628	12.683	93	9.571.927	8.160.083	85
1.4.	Терцијарна здравствена заштита	32.558.578	24.886.413	76	563.386	701.681	125	18.824	6.180	33	33.140.789	25.594.274	77
1.	Укупни расходи ван кантона	53.980.934	44.190.684	82	817.815	878.724	107	34.739	20.625	59	54.833.488	45.090.034	82

Напомена: Ови расходи су садржани у расходима кантоналних завода здравственог осигурања исказаним по нивоима здравствене заштите у табели ОКЗ-6, а на овом обрасцу се исказује због информација о трошковима лијечења осигураних лица ван подручја кантона у оквиру БиХ.

УКУПНА ПОТРОШЊА У ЗДРАВСТВУ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
У 2019. И 2020. ГОДИНИ ПО ВРСТИ ТРОШКОВА

Табела 7

Р.бр.	ПОТРОШЊА ПО НАМЈЕНИ	2019.ГОДИНА		2020.ГОДИНА		ИНДЕКС 04/02.
		ИЗНОС	Структур а у %	ИЗНОС	Структур а у %	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Потрошња у здравственим установама					
1.1.	Трошкови лијекова					
1.1.1.	Лијекови на рецепт	213.416.937	9,8	222.561.813	9,8	104,3
1.1.2.	Комерцијални лијекови у апотекама	206.964.013	9,5	228.738.316	10,1	110,5
1.1.3.	Лијекови у здравственим установама	145.503.299	6,7	158.007.642	7	108,6
	Укупно трошкови лијекова (1.1.1.-1.1.3.)	565.884.249	26,1	609.307.771	26,9	107,7
1.2.1.	Санитетски и остали медицински материјал у здравственим установама	83.273.316	3,8	98.573.907	4,3	118,4
1.2.2.	Зубарски материјал	9.657.804	0,4	8.101.296	0,4	83,9
1.2.3.	Лабораторијски материјал	52.200.145	2,4	53.609.617	2,4	102,7
	Укупно трошкови санитетског и осталог медицинског материјала (1.2.1.-1.2.3.)	145.131.265	6,7	160.284.820	7,1	110,4
1.3.	Остали материјални трошкови (*)	143.536.438	6,6	151.072.358	6,7	105,3
1.4.	Трошкови амортизације	77.853.374	3,6	77.637.484	3,4	99,7
1.5.	Бруто плаће и друга примања из радног односа (1.5.1 + 1.5.2)	932.148.731	42,9	974.907.230	43	104,6
1.5.1.	Бруто плаће	838.060.115	38,6	880.252.757	38,8	105
1.5.2.	Накнаде и остала лична примања из радног односа	94.088.616	4,3	94.654.473	4,2	100,6
1.6.	Накнаде за рад Управног одбора и других комисија	2.849.415	0,1	2.665.672	0,1	93,6
1.7.	Накнаде за уговоре о обављању привремених и повремених послова	14.292.228	0,7	12.619.438	0,6	88,3
1.8.	Остали расходи	36.139.285	1,7	32.397.170	1,4	89,6
	УКУПНО ПОТРОШЊА У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА (1.1 до 1.8)	1.917.834.985	88,3	2.020.891.943	89,1	105,4
2.	Потрошња у кантоналним заводима здравственог осигурања изван финансирања непосредне здравствене дјелатности здравствених установа					
2.1.	Друга права из основа обавезног здрав. осигурања					
2.1.1.	Ортопедска помагала	29.337.150	1,4	26.924.143	1,2	91,8
2.1.2.	Накнаде плата због боловања преко 42 дана	42.169.551	1,9	37.991.078	1,7	90,1
2.1.3.	Остале накнаде (путни трошкови и остала права)	6.177.344	0,3	5.468.068	0,2	88,5
	Укупно (2.1.1.-2.1.3.)	77.684.045	3,6	70.383.289	3,1	90,6
2.2.	Здравствена заштита у иностранству	29.424.326	1,4	24.175.065	1,1	82,2
2.3.	Остали расходи у кантоналним заводима здравственог осигурања	31.344.982	1,4	32.906.471	1,5	105
2.4.	Накнада ино-носиоцима осигурања-деташмани	512.785	0	661.912	0	129,1
2.5.	Расходи стручних служби завода здравственог осигурања	35.618.257	1,6	36.014.265	1,6	101,1
	УКУПНО ПОТРОШЊА У ЗЗО ИЗВАН ФИНАНСИРАЊА НЕПОСРЕДНЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ (2.1. до 2.5.)	174.584.395	8	164.141.002	7,2	94
	СВЕ УКУПНО РАСХОДИ ЗУ и ЗЗО	2.092.419.380	96,3	2.185.032.945	96,4	104,4
	Капитална улагања из обавезног здравственог осигурања	36.141.875	1,7	31.339.745	1,4	86,7
	Остали капитални издаци	43.143.246	2	51.163.110	2,3	118,6
	СВЕГА КАПИТАЛНА УЛАГАЊА	79.285.121	3,7	82.502.855	3,6	104,1
	УКУПНА ПОТРОШЊА	2.171.704.501	100	2.267.535.800	100	104,4

ИЗВОР ПОДАТАКА: ЗАВОДИ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА И ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ - ИЗВЕДЕНИ ПОКАЗАТЕЉИ

ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ ПОКАЗАТЕЉА ПОСЛОВАЊА У ЗАВОДИМА ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА
И ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА НА ПОДРУЧЈУ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2020. ГОДИНИ

Табела 8

НАЗИВ	Финансијски резултат				Средства резерви из прошле године
	Укупни приходи	Укупни расходи	Вишак прихода над расходима	Вишак расхода над приходима	
0	1	2	3	4	
1.Кантонални заводи здравственог осигурања	1.342.758.983	1.360.599.596	6.126.394	23.967.007	36.949.466
2.Завод здравственог осигурања и реосигурања Ф БиХ	183.349.969	186.750.361		3.400.392	
Свега заводи здравственог осигурања (1 + 2)	1.526.108.952	1.547.349.957	6.126.394	27.367.399	36.949.466
Консолидовани финансијски резултат завода здравственог осигурања (1 + 2)				21.241.005	
3. Здравствене установе:					
3.1 Јавне здравствене установе	1.391.957.427	1.376.648.078	24.811.157	9.501.808	
3.2. Федералне здравствене установе	15.773.669	15.887.954		114.285	
Свега јавно здравствене установе (3.1. + 3.2.)	1.407.731.096	1.392.536.032	24.811.157	9.616.093	
Консолидовани финансијски резултат јавно здравствених установа (3.1.+3.2.)			15.195.064		
3.3.Свега приватне здравствене установе	586.358.959	528.555.806	60.360.177	2.557.024	
Консолидовани финансијски резултат приватних здравствених установа (3.3.)			57.803.153		
3.Свега јавне и приватне здравствене установе (3.1. + 3.2. + 3.3.)	1.994.090.055	1.921.091.838	85.171.334	12.173.117	
Консолидовани финансијски резултат јавних и приватних здравствених установа (3.1. + 3.2. + 3.3.)			72.998.217		
УКУПНО (КЗЗО + ФЗЗОИР + ЈЗУ + ПЗУ)	3.520.199.007	3.468.441.795	91.297.728	39.540.516	36.949.466
ФИНАНСИЈСКИ РЕЗУЛТАТ НА НИВОУ Ф БиХ (КЗЗО + ФЗЗОИР + ЈЗУ + ПЗУ)			51.757.212		

ИЗВОР ПОДАТАКА: ЗАВОДИ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА И ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА - ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ Сарајево

ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ ПОКАЗАТЕЉА У ПОСЛОВАЊУ
ЈАВНИХ, ФЕДЕРАЛНИХ И ПРИВАТНИХ ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА
У 2019. И 2020.ГОДИНИ

Табела 9

Ред. бр.	Основни показатељи пословања у здравственим установама	Остварено		Индекс (3/2)
		у 2019.години	у 2020.години	
0	1	2	3	4
1	Капитал	805.599.211	821.984.497	102
2	Ненаплаћена потраживања	110.950.358	111.899.137	100,9
3	Обавезе према добављачима преко 60 дана	150.895.203	140.388.378	93
4	Стална средства укупно - степен отписаности	55,46%	58,34%	105,2
4.1.	Медицинска опрема - степен отписаности	74,75%	76,50%	102,3

Напомена:

У складу са важећим прописима, податак за 2020.год. под р.бр.3 односи се на обавезе према добављачима преко 60 дана, док се за 2019.г. овај податак односи на обавезе према добављачима преко 90 дана. Због наведене чињенице, евидентно је смањење ових обавеза у 2020. у односу на 2019. год. које не представља стварно смањење

ИЗВОР ПОДАТАКА: ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ (годишњи обрачун за 2020.годину)

ПРЕГЛЕД КАПИТАЛНИХ УЛАГАЊА У ФБИХ У 2020. ГОДИНИ

Табела 10

Р. бр.	УЛАГАЊЕ	ИЗВОРИ СРЕДСТАВА								
		Властита средства		Средства буџета	Кредитна средства		Донације		Укупно (од 2 до 10 без 6)	
		Средства издвојена по основу амортизације	Остала властита средства		Краткорочна	Дугорочна	Финансијска	У опреми		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Изградња грађевинских објеката	1.862.963	2.145.885	996.617	200.000	2.180.331	409.890	918.509	119.415	6.653.279
2	Реконструкција и адаптација грађевинских објеката	2.331.551	1.467.314	2.873.964	0	250.000	50.000	667.977	1.232.261	8.623.067
3	Набавка опреме	14.410.096	25.346.371	7.281.975	310.705	4.261.998	726.032	2.798.007	12.823.758	63.696.944
4	Остала улагања у стална средства	641.761	2.380.176	25.850	7.415	155.714	46.535	150.404	277.425	3.529.566
	УКУПНО	19.246.371	31.339.745	11.178.406	518.120	6.848.043	1.232.457	4.534.897	14.452.859	82.502.855

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА - ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ Сарајево

ЗБИРНИ ПРЕГЛЕД БРОЈА ЗАПОСЛЕНИХ У
ЗДРАВСТВУ Ф БиХ (ЈАВНИМ И ПРИВАТНИМ ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА
И ЗАВОДИМА ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА)
У 2019. И 2020. ГОДИНИ

Табела 11

Р. бр.	Запослени по струкама и степенима стручне спреме	Број запослених		Индекс (2/1)
		2019.г.	2020.г.	
	0	1	2	3
1.	Здравствени радници и сарадници:			
	Доктори медицине	1.904	2.047	107,5
	Доктори медицине-специјалисти и субспецијалисти	3.735	3.644	97,6
	Доктори стоматологије	839	914	108,9
	Доктори стоматологије-специјалисти	400	380	95
	Фармацеути	1.469	1.541	104,9
	Фармацеути специјалисти	171	237	138,6
	Инжињери медицинске биохемије	62	74	119,4
	Инжињери медицинске биохемије-специјалисти	33	35	106,1
	Остали здравствени радници високе спреме	1.439	1.550	107,7
	Здравствени радници више стручне спреме	1.466	1.444	98,5
	Здравствени радници средње стручне спреме	12.420	12.636	101,7
	Остали здравствени радници	746	807	108,2
	Укупно здравствени радници и сарадници	24.684	25.309	102,5
2.	Административни, технички и остали радници у здравственој установи:			
	Висока стручна спрема	1.002	1.031	102,9
	Виша стручна спрема	183	192	104,9
	Средња стручна спрема	2.259	2.227	98,6
	Висококвалификовани	518	519	100,2
	Квалификовани	1.058	1.045	98,8
	Остали радници	2.908	2.950	101,4
	Укупно административни, технички и остали радници	7.928	7.964	100,5
	Укупно запослени у здравственим установама (1+2) *	32.612	33.273	102
3.	Запослени у заводима здравственог осигурања			
	Висока стручна спрема	367	378	103
	Виша стручна спрема	52	63	121,2
	Средња стручна спрема	390	383	98,2
	Нижа стручна спрема	49	47	95,9
	Укупно запослени у заводима здравственог осигурања	858	871	101,5
	УКУПНО ЗАПОСЛЕНИ У ЗДРАВСТВУ Ф БиХ	33.470	34.144	102

* Од укупног броја запослених у здравственим установама, на јавне здравствене установе се односи 28.184, а на приватне 5.089 уполсника.

ИЗВОР ПОДАТАКА: ЗАВОДИ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА И ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ
(годишњи обрачун за 2019. и 2020. годину)

ПРЕГЛЕД УКУПНО ОСТВАРЕНИХ СРЕДСТАВА У ЗДРАВСТВУ
ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2019. и 2020. ГОДИНИ

беле за објављивање

Табела 1

Р.бр.	ИЗВОРИ СРЕДСТАВА	2019.година		2020.година		Индекс (4/2)
		Износ	% учешћа	Износ	% учешћа	
0	1	2	3	4	5	6
1.	Приходи из обавезног здравственог осигурања остварени у кантонима					
1.1.	Приходи од доприноса за обавезно здравствено осигурање	1.296.483.167	58,4	1.290.414.114	56,8	99,5
1.2.	Приходи од накнада иностраних носилаца здравственог осигурања	44.351.601	2	33.833.861	1,5	76,3
1.3.	Приходи из личног учешћа осигураних лица *	27.691.382	1,2	24.980.498	1,1	90,2
1.4.	Приходи из буџета	18.517.211	0,8	22.568.721	1	121,9
1.5.	Остали приходи	12.390.477	0,6	10.449.004	0,5	84,3
	УКУПНИ ПРИХОДИ ИЗ ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА У КАНТОНИМА (1)	1.399.433.838	63	1.382.246.197	60,8	98,8
2.	Приходи остварени у ЗЗОР Ф БиХ					
2.1.	Приходи из средстава фонда солидарности Ф БиХ	185.995.256	8,4	182.688.057	8	98,2
2.1.1.	Приходи од доприноса за обавезно здравствено осигурање	153.448.089	6,9	151.522.086	6,7	98,7
2.1.2.	Приходи из буџета	30.500.000	1,4	30.089.746	1,3	98,7
2.1.3.	Остали приходи федералног фонда солидарности	2.047.167	0,1	1.076.225	0	52,6
2.2.	Приходи из средстава деташимана	550.220	0,02	661.912	0,03	120,3
	УКУПНИ ПРИХОДИ У ЗЗОР Ф БиХ (2)	186.545.476	8,4	183.349.969	8,1	98,3
	УКУПНИ ПРИХОДИ ИЗ ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА У КАНТОНИМА и ЗЗОР Ф БиХ (1 + 2)	1.585.979.314	71,5	1.565.596.166	68,9	98,7
3.	Приходи остварени изван обавезног здравственог осигурања					
3.1.	Приходи остварени у здравственим установама * *					
3.1.1.	Приходи у здравственим установама у јавном сектору (3.1.1.1. до 3.1.1.4)	220.390.895	9,9	251.421.234	11,1	114,1
3.1.1.1.	Приходи - директна плаћања правних и физичких лица	118.785.512	5,4	108.172.351	4,8	91,1
3.1.1.2.	Приходи из буџета	36.200.941	1,6	51.971.130	2,3	143,6
3.1.1.3.	Донације	22.787.088	1	43.317.868	1,9	190,1
3.1.1.4.	Остали приходи	42.617.354	1,9	47.959.885	2,1	112,5
3.2.	Приходи остварени у здравственим установама у приватном власништву ***	387.968.998	17,5	419.772.756	18,5	108,2
	УКУПНО ПРИХОДИ ИЗВАН ОБАВЕЗНОГ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА У Ф БиХ (3)	608.359.893	27,4	671.193.990	29,5	110,3
4.	УКУПНО ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ У ЗДРАВСТВУ Ф БиХ (1 + 2 + 3)	2.194.339.207	98,9	2.236.790.156	98,4	101,9
5.	Средства резерви	25.332.891	1,1	36.949.466	1,6	145,9
6.	УКУПНА СРЕДСТВА У ЗДРАВСТВУ Ф БиХ (4 + 5)	2.219.672.098	100	2.273.739.622	100	102,4

* У укупним приходима из обавезног здравственог осигурања исказани су укупни приходи по основу личног учешћа осигураних лица остварени у КЗЗО (16.125.211 КМ) и здравственим установама (8.855.287 КМ).

** За 2020.годину приходи јавно здравствене дјелатности су износили 29.537.930 КМ и исказани су према изворима средстава као и за све остале здравствене установе.

*** Исказани су само приходи изван обавезног здравственог осигурања, док су приходи у износу од 166.586.203 КМ, који је приватни сектор остварио из обавезног здравственог осигурања.

ИЗВОР ПОДАТАКА: ЗАВОДИ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА И ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ - ИЗВЕДЕНИ ПОКАЗАТЕЉИ

ПРЕГЛЕД ПОТРОШЊЕ ЗА ЗДРАВСТВЕНУ ЗАШТИТУ
У ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2019. и 2020. ГОДИНИ

Табеле за објављивање

Табела 2

Р.бр.	ПОТРОШЊА ПО НАМЈЕНАМА	2019.г.		2020.г.		Индекс 2020./2019
		Износ	%учеш.	Износ	%учеш.	
1	Потрошња у јавно - здравственој дјелатности *					
2	Потрошња за остваривање права из обавезног здравственог осигурања					
2.1.	Здравствена заштита из обавезног здравственог осигурања					
2.1.1.	Примарна здравствена заштита са стоматологијом	335.169.273	15,4	346.757.287	15,3	103,5
2.1.2.	Лијекови на рецепт	213.416.937	9,8	222.561.813	9,8	104,3
2.1.3.	Специјалистичко - консултативна здравствена заштита	148.109.328	6,8	144.417.157	6,4	97,5
2.1.4.	Болничка здравствена заштита	638.191.811	29,4	658.556.700	29	103,2
2.1.5.	Здравствена заштита у иностранству	29.937.111	1,4	24.836.977	1,1	83
2.2.	Накнаде плаћа за боловање преко 42 дана	42.169.551	1,9	37.991.078	1,7	90,1
2.3.	Ортопедска помагала	29.337.150	1,4	26.924.143	1,2	91,8
2.4.	Путни издаци и остала права	6.177.344	0,3	5.468.068	0,2	88,5
2.5.	Остали издаци за провођење здравствене заштите	31.344.982	1,4	32.906.471	1,5	105
2.6.	Средства за функционисање система	35.618.257	1,6	36.014.265	1,6	101,1
	Укупни расходи из обавезног здравственог осигурања	1.509.471.744	69,5	1.536.433.959	67,8	101,8
3	Потрошња за здравствену заштиту ван обавезног здравственог осигурања					
3.1.	Потрошња у здравственим установама у јавном сектору	241.777.480	11,1	279.517.881	12,3	115,6
3.2.	Потрошња у приватној пракси **	341.170.156	15,7	369.081.105	16,3	108,2
	Укупни расходи ван обавезног здравственог осигурања	582.947.636	26,8	648.598.986	28,6	111,3
	УКУПНИ РАСХОДИ У ЗДРАВСТВУ У СЕКТОРУ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА	2.092.419.380	96,3	2.185.032.945	96,4	104,4
4.	Капитални издаци					
4.1.	Капитална улагања из обавезног здравственог осигурања	36.141.875	1,7	31.339.745	1,4	86,7
4.2.	Остали капитални издаци	43.143.246	2	51.163.110	2,3	118,6
	Укупно капитални издаци	79.285.121	3,7	82.502.855	3,6	104,1
5.	СВЕУКУПНА ПОТРОШЊА У Ф БиХ (1 + 2 + 3 + 4)	2.171.704.501	100	2.267.535.800	100	104,4

* У 2020.години остварени расходи у кантоналним заводима за јавно здравство и Федералном заводу за јавно здравство су износили 29.537.930 КМ и исти су обухваћени у ставкама расхода из обавезног здравственог осигурања у износу од 10.863.349 КМ, док су расходи у износу од 18.674.581 КМ исказани у расходима изван обавезног здравственог осигурања.

** Расходи за лијекове на рецепт у приватним апотекама у износу од 154.471.567 КМ исказани су у ставци 2.1.2. лијекови на рецепт, јер се финансирају из обавезног з.о.

ИЗВОР ПОДАТАКА: ЗАВОДИ ЗДРАВСТВЕНОГ ОСИГУРАЊА И ЗДРАВСТВЕНЕ УСТАНОВЕ - ИЗВЕДЕНИ ПОКАЗАТЕЉИ

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА - ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
Завод здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ Сарајево

ПРЕГЛЕД ОСИГУРАНИКА И ОСИГУРАНИХ ЛИЦА У
ФЕДЕРАЦИЈИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ У 2019. и 2020. ГОДИНИ

Табеле за објављивање
Табела 3

Р.бр.	ОСИГУРАНА ЛИЦА ПО КАТЕГОРИЈАМА ОСИГУРАЊА	2019.г.		2020.г.		Индекс
		Број	% учеш.	Број	% учеш.	
1	Запослени код послодаваца	544.096	28,29	531.235	27,99	97,64
2	Пољопривредници	4.856	0,25	4.478	0,24	92,22
3	Пензионери / умировљеници	432.697	22,5	438.786	23,12	101,41
4	Незапослени пријављени на здравствено осигурање	218.055	11,34	232.065	12,23	106,42
5	Инвалиди, цивилне жртве рата и сл.	44.729	2,33	44.012	2,32	98,4
6	ИНО осигураници	33.164	1,72	32.871	1,73	99,12
7	Остали осигураници	14.199	0,74	13.981	0,74	98,46
8	Лица која сама плаћају допринос	4.060	0,21	3.932	0,21	96,85
	Укупно осигураници	1.295.856	67,37	1.301.360	68,57	100,42
9	Чланови породица осигураника	627.635	32,63	596.520	31,43	95,04
	Укупно осигурана лица	1.923.491	100	1.897.880	100	98,67
	Укупно становништво	2.190.098		2.184.680		99,75
1	Просјечна потрошња по осигураном лицу из сред.обав.здр.осиг.	784,76		809,55		103,16
2	Просјечна потрошња по становнику	689,23		703,28		102,04